

Opplæringstilbudet i Trøndelag - skolebruksplan og helhetlig tilbudsstruktur 2024-2026

Høringsnotat

Innledning – felles for hele fylket

Høringsnotat for region Fosen

Høringsnotat for region Innherred

Høringsnotat for region Namdalen

Høringsnotat for region Orkland

Høringsnotat for region Trondheim

Høringsnotat for region Trøndelag Sør

Høringsnotat for region Værnes

Høringsdokument – skolebruksplan og helhetlig tilbudsstruktur i Trøndelag 2024-2026

Innledning

Fylkesdirektøren inviterer høringsinstansene til å komme med innspill til arbeidet med skolebruksplan og helhetlig tilbudsstruktur i Trøndelag. Helhetlig tilbudsplanlegging omfatter både videregående opplæring for ungdom og voksne og høyere yrkesfaglig utdanning.

Spørsmål til høringsinstansen

Med grunnlag i høringsdokumentene stiller fylkesdirektøren følgende spørsmål:

- a) Hvordan stiller høringsinstansen seg til innføringen av mer individuelt tilpassede opplæringsløp?
- b) Hvordan stiller høringsinstansen seg til organisatorisk sammenslåing av skoler som et tiltak for å sikre bredde og kvalitet i opplæringstilbudet?
- c) Støtter høringsinstansen de foreslåtte forslagene til innsparingstiltak, eller bør fylkesdirektøren endre prioriteringen mellom de ulike innsparingstiltakene (se tabell)?
- d) Bør skolene klargjøres for å ha arealer som ivaretar mulighet for fleksibilitet, f.eks. studiesenterfunksjoner, rom for å delta på nettoverføringer, grupperom for samarbeid og lokal veiledning og biblioteksarealer for selvstendig læringsarbeid? Hvordan kan denne fleksibiliteten ivaretas i dagens skolebygg?
- e) Hvordan stiller høringsinstansen seg til de foreslåtte prinsippene for tilbudsplanlegging av videregående opplæring for voksne?
- f) Hvilke muligheter har arbeidslivet for å skaffe praksisplasser i lærefagene innen modulstrukturert fag- og yrkesopplæring?
- g) Hvordan kan samarbeid på tvers av videregående opplæring, høyere yrkesfaglig utdanning (fagskolene) og annen høyere utdanning videreutvikles?

Veiledning i bruk av dokumentene

Høringsdokumenter med vedlegg og kunnskapsgrunnlag ligger her:

<https://www.trondelagfylke.no/tilbudsstruktur>

Høringsnotatet består av en fellesdel med problemstillinger som er gyldige for hele fylket, og én del for den enkelte region som gjelder dimensjonering, lokalisering og organisering av opplæringen i den aktuelle regionen.

De regionvise høringsnotatene ligger som vedlegg til fellesdelen av høringsnotatet. I tillegg kommer andre vedlegg. Det er svært viktig at vedleggene leses i tilknytning til høringsnotatene.

Liste over vedlegg:

- Høringsnotat – region Namdalen
- Høringsnotat – region Innherred
- Høringsnotat – region Fosen
- Høringsnotat – region Værnes
- Høringsnotat – region Trøndelag Sør
- Høringsnotat – region Orkland
- Høringsnotat – region Trondheim

1. Tilbudet for 2023-2024
2. Tilbudet for 2024-2025
3. Tilbudet for 2025-2026
4. Tilbudet og skolestørrelse 2026-2027 – Olav Duun videregående skole

Frister og prosedyrer

Høringsfristen er **20. oktober 2023**.

Alle høringsinstansene har mulighet til å svare på to delskjema. Den ene delen gjelder tilbakemelding på skolebruksplan og helhetlig tilbudsstruktur generelt i Trøndelag (alle regioner), mens den andre delen gjelder tilbakemelding for regionen man tilhører. Man har også mulighet til å gi tilbakemelding for en tilleggsregion.

For liste over hørings spørsmål knyttet til fellesdelen av høringsnotatet, se side 1 i dette notatet. Spørsmål knyttet til den enkelte region er listet opp øverst i høringsnotatet for hver region.

Det er ikke obligatorisk å svare på alle spørsmålene – høringsinstansene vurderer selv hvilke punkter/tematikker som er mest relevant for eget arbeid.

Høringsportalen

1. Gå inn på høringsportalen: [Skjema for innhenting av hørings svar for avdeling utdanning - Trøndelag fylkeskommune \(trondelagfylke.no\)](https://skjema.for.innhenting.av.horingssvar.for.avdeling.utdanning-trondelag.fylkeskommune.trondelagfylke.no)
2. Identifiser deg elektronisk
3. Velg informasjon om hørings svar
4. Velg hørings svar 3
5. Fyll ut skjemaet
6. Du får tilsendt bekreftelse på e-post om at høringen er mottatt. Kvittering får du fra acos-ikke-svar@trondelagfylke.no. Sjekk spamfilteret dersom du ikke mottar kvitteringen.

Alle skal benytte skjemaet for innhenting av hørings svar, også de fylkeskommunale videregående skolene.

Videre prosess høsten 2023

20. oktober:	Høringsfrist
9. november:	Behandling i Yrkesopplæringsnemnda
15.-16. november:	Behandling i Hovedutvalg for utdanning
6.-7. desember:	Behandling i Fylkestinget

Se høringsnotat for din region for en oversikt over prosessen for denne.

Fylkeskommunale rammebetingelser

Det fylkeskommunale opplæringstilbudet planlegges innenfor fire rammebetingelser:

- Økonomi (midler til drift og investeringer)
- Politikk (vedtak, mål og prinsipper for tilbudsplanlegging, ambisjoner)
- Regelverk (primært opplæringsloven)
- Demografi (befolkningsutvikling)

Rentene har blitt hevet flere ganger siden høsten 2022, og det er foretatt store låneopptak for å finansiere vedtatte investeringer. Dette gir betydelige merkostnader. Den økonomiske situasjonen gjør at Trøndelag fylkeskommune må ta ned drifts- og investeringsnivået sammenlignet med tidligere

innenfor alle sektorer. Fylkesdirektøren vil i forslaget til økonomiplan for 2024-2025 foreslå at utdanning og kompetanse må ta ned driften med ca. 150 millioner kroner i løpet av 2024 og 2025, og at driften tas ytterligere ned fra 2026.

Dette notatet presenterer løsningsforslag fram til 2026. For å skaffe et best mulig kunnskapsgrunnlag som grunnlag for mulige tiltak for drift og investeringer fram mot 2027, mener fylkesdirektøren at det også bør foretas en gjennomgang av skolestrukturen i Trøndelag. Resultatet av en slik gjennomgang vil bli lagt fram for fylkestinget i første halvdel av fylkestingsperioden. De foreslåtte tiltakene vil fram mot 2026 være nødvendig å gjennomføre uavhengig av en eventuell gjennomgang av ny skolestruktur.

Fylkesdirektøren vurderer det slik at investeringstakten må betydelig ned, herunder også investeringer i skolebygg. I utformingen av opplæringstilbudet på Innherred, vil fylkesdirektøren velge løsninger som så langt som mulig ikke medfører investeringskostnader.

Tilbudsplanleggingen skal være i tråd med politisk vedtak om ulike satsinger og retningen for utviklingen av Trøndelag. De primære dokumentene er [Trøndelagsplanen](#), [økonomiplanen](#), [verdskapningsstrategien](#), [kompetansestrategien](#), [prioriteringer, prinsipper og kriterier for tilskuddsforvaltning av høyere yrkesfaglig utdanning](#) og [vedtatte mål og prinsipper for tilbudsplanleggingen](#). De viktigste målsettingene for tilbudsplanleggingen er å legge til rette for en tilbudsstruktur i regionene som er tilpasset arbeidslivets behov, legge til rette for brukernes sosiale og faglige utvikling og involvering i utvikling av nye tilbud, legge til rette for en relevant og stabil tilbudsstruktur i regionene og for at det så langt som mulig er plass til elevene i den regionen de bor i. Det er kompetansebehovet og tilbudet i regionen som er fokuset for tilbudsplanleggingen, og ikke tilbudet ved den enkelte skolen.

Befolkningsutviklingen påvirker mulighetene for å utdanne og rekruttere arbeidskraft som er nødvendig for å utvikle og drifte Trøndersamfunnet. Hovedtrenden er at det er en økning i antall 16-18-åringer fram mot 2027/2028, deretter faller antallet 16-18-åringer betydelig. Dette vil måtte ha implikasjoner for både struktur og tilbud. Den yrkesaktive befolkningen faller betydelig mot 2040 og 2050. Det er mangel på arbeidskraft i de fleste sektorer allerede i dag. Den nedadgående befolkningsutviklingen vil forsterke kampen om arbeidskraft i årene som kommer, se [Trøndelag i tall, analyse av befolkningsutviklingen](#) og høringsnotatene for regionene for detaljer. Det er derfor nødvendig å se videregående opplæring for ungdom og voksne samt høyere yrkesfaglig utdanning i sammenheng, for å sikre regionens tilgang på relevant arbeidskraft.

Videregående opplæring for ungdom

Innsparingstiltak

I enkelte regioner er det foreslått å slå sammen skoler organisatorisk for å gjøre det enklere å tilpasse aktiviteten til nye økonomiske rammer, samtidig med å opprettholde kvalitet og bredde i opplæringstilbudet. Organisatorisk sammenslåing betyr at vi har opplæring på begge/dagens skolesteder, men at det er én rektor som er ansvarlig for driften av skolen. Ved en organisatorisk sammenslåing kan kostnadene til administrasjon reduseres noe, men de viktigste besparelsene er knyttet til opplæringen. Organisatorisk sammenslåing gir muligheter for å redusere antallet parallelle faggrupper i fellesfag og programfag, samtidig som at elevene får tilgang til flere ulike fag enn før. Det er mulig å omdisponere tilstrekkelig med midler til å kunne opprettholde ett eller flere marginale programområder ved de to skolestedene. Hvor stor fordel av en organisatorisk sammenslåing er, avhenger av unike forhold ved skolene.

I regioner med relativt korte avstander mellom skolene er det foreslått å samle opplæringstilbud på færre skoler enn i dag. Dette er i tråd med prinsippene vedtatt av fylkestinget om samling av videregående opplæringstilbud.

I utfordringsdokumentet er det omtalt fire måter å endre tilbudet på for å tilpasse driften til de nye økonomiske rammene fram mot 2026.

Tiltakene er:

- En betydelig reduksjon av tilbudet innenfor musikk, dans og drama med fordypning musikk.
- Å redusere antallet plasser på yrkesfag og dermed øke kapasiteten på studiespesialisering med fire klasser på første året (Vg1).
- Å redusere bredden av tilbudene på spisset toppidrett.
- Å redusere ekstratildelingen (utjevningstildeling)* per elev for å drive fram behov for samling av tilbud og tilpasning av driften.

* Delvis kompensasjon for at plassene ved skolens utdanningsprogram ikke er fylt opp

Tabellen under viser foreslåtte innsparingstiltak og maksimalt beløp som kan spares, alle tall i millioner kroner:

Tiltak	Foreslått i notatet	Maksimalt beløp
Reduksjon musikk	15,9	20,5
Reduksjon yrkesfag	23,4	46,8
Reduksjon spisset toppidrett	5,5	18,6
Reduksjon ekstra tildeling	11,0	22,0
Sum	55,8	107,8

Det er mulig å omprioritere innsparingstiltakene, dvs. øke beløpet på ett tiltak mot å redusere på et annet. Det samlede innsparingstiltaket ligger fast.

Hvordan tiltakene er foreslått iverksatt framgår i notatet for den enkelte regionen.

Det er behov for å skape en balanse i kompetansetilførsel mellom yrkesfaglig kompetanse og studieforberedende kompetanse. I regionene, unntatt Værnes og Trondheim, går ca. 70% av ungdommene på yrkesfaglige utdanningsprogrammer. Dette medfører utfordring med å opprettholde studiespesialiserende utdanningsprogram i regionene. Det vil skape en knapphet på lærere, leger, sykepleiere osv.

Endringer i regelverk

Den nye opplæringsloven, som trer i kraft 1. august 2024, gir fylkeskommunen et klarere oppdrag for å prioritere arbeidslivets behov ved planlegging av opplæringstilbudet for ungdom og voksne. Fylkeskommunen får samtidig plikt til å gi ungdommene og de voksne opplæring til de fullfører og består videregående opplæring. Disse to påleggene kan trekke i hver sin retning, og fylkeskommunen må ta hensyn til begge i planleggingen av opplæringstilbudet. Eventuelle merkostnader av regelverksendringer forutsettes finansiert fra staten.

Individuell tilpasning av opplæringsløpet

I kommunedialogen høsten 2022 ble fylkeskommunen utfordret på å legge til rette for mer skreddersydde opplæringsopplegg. Flere tiltak er aktuelle i denne sammenheng.

Fallende årskull og samling av tilbud på færre skoler vil medføre at viktige, men lite søkte utdanningstilbud kan falle bort i regionen. For å delvis avhjelpe dette, blir det satt av midler som

regionen kan prioritere for å sette i gang bedriftsbasert opplæring. Dette betyr at bedriftene må ta et utvidet ansvar for opplæringen i fagene for inntil tre ungdommer per fag. Tiltaket bør samkjøres med kompetansemidler som tildeles av andre avdelinger og etater.

Nettskolen og ulike nettilbud kan bidra ytterligere til spredning av opplæring i fag med få søkere. Ungdommene kan ha tilhørighet på nærskolen for å delta i det sosiale fellesskapet, men ha opplæring i bedrift kombinert med nettilbud i programfagene. Dette for i større grad å bringe opplæringen dit eleven bor, samtidig som opplæringen organiseres på en økonomisk og kvalitativt forsvarlig måte.

Skolene bør klargjøres for å ha arealer som ivaretar mulighet for fleksibilitet, f.eks. studiesenterfunksjoner, rom for å delta på nettoverføringer, grupperom for samarbeid og lokal veiledning og biblioteksarealer for selvstendig læringsarbeid.

Videregående opplæring for voksne

Det er tidligere vedtatt tilbudsprinsipper for planlegging av videregående opplæring, jf. [fylkestingssak 122/21](#). Fylkesdirektøren foreslår en justering av prinsippene som skal gjelde for planlegging av voksenopplæringen.

Forslag til prinsipper for planlegging av videregående opplæring for voksne

Overordnet nivå – felles for alle regioner

Planlegging og dimensjonering

- Kompetanseplanlegging og forslag til dimensjonering av tilbudet fastsettes i dialog med regionale kompetansefora. Denne strukturen benyttes for å sikre brukerne innflytelse i utformingen av opplæringstilbudene.
- Dimensjonering av tilbudet settes med utgangspunkt i befolkningstall med grunnskole som høyeste utdanning, arbeidslivets behov i regionen og erfaringstall fra tidligere år.
- Det må legges avgjørende vekt på å bygge opp en driftsøkonomisk og arealøkonomisk effektiv tilbudsstruktur.
- Tilbudet dimensjoneres ut fra kompetansebehovet i Trøndelag og ikke kun den regionen skolen ligger i.
- Opprettelse av voksentilbud bør gjøres med utgangspunkt i de fagmiljøene som allerede eksisterer.

Alternative opplæringsarenaer, nye opplæringsformer, nettskole og samlingsbasert opplæring

- I de tilfellene det lokalt ikke kan tilbys Vg2 yrkesfagløp, kan lokalt arbeidslivs behov for arbeidskraft løses gjennom alternative opplæringsmodeller fram mot fag-/svennebrev.
- Bedriftsbasert yrkesopplæring skal gjennomføres på arbeidslivets arenaer.
- Skolen skal kunne gjennomføre distribuert og samlingsbasert opplæring. Ved å benytte digitale hjelpemidler kan man nå ut til flere deltakere.
- Skolen skal samarbeide med lokalt arbeidsliv og andre skoler for å tilby yrkesfaglig fordypning (YFF) innenfor et bredt spekter av kompetanser. For voksne deltakere skal det etterstrebes at YFF er relevant for ønsket sluttkompetanse.
- Det skal legges til rette for at skolen kan tilby YFF på skolen for de deltakerne som ikke får praksis i arbeidslivet. Det legges til rette for YFF på skolen med utgangspunkt i den sluttkompetansen deltakeren er tatt inn til.

Fylkesdirektøren ønsker innspill fra høringsinstansen på om det er flere prinsipper for tilbudsplanlegging av videregående opplæring for voksne som bør vurderes.

Fjernundervisning/nettundervisning

Deltakergrunnlaget for å opprette et godt tilbud til voksne kan være en utfordring. Søkermassen kan være spredt på hele fylket, slik at det ikke er godt nok grunnlag for å igangsette egne tilbud for voksne i en region. I utformingen av opplæringsløpet vil en rekke elementer inngå, blant annet fjernundervisning/nettundervisning, bedriftsbasert opplæring, stedlig opplæring eller hybride løsninger. Dette vil bidra til bedre tilgang til opplæring i hele fylket.

Fjernundervisning/nettundervisning kan tilbys gjennom å videreutvikle tilbudet i nettskolen, eller ved at skolene utfordres til å ha mindre stedbundet opplæring for voksne deltakere. I en del utdanningsprogram vil det være en fordel å kombinere med fysiske samlinger. Flere tilbud kan også egne seg godt til bedriftsbasert opplæring, der skoletilbud kan være vanskelig å få i gang.

Nye læreplaner for voksne

Fra høsten 2024 innføres modulisert fag- og yrkesopplæring (MFY) i 13 utvalgte lærefag. I MFY er det utviklet egne læreplaner som er delt inn i moduler, istedenfor fag fordelt på Vg1, Vg2 og Vg3. Modulene inneholder hele Vg3-læreplanen, samt utvalgte læreplanmål fra Vg1 og Vg2. I tillegg er det en egen modul for fellesfag (norsk og samfunnsfag). Trøndelag har vært med i forsøksordningen, der 8 fag er testet ut. Et hovedprinsipp i modellen er å kartlegge realkompetansen den voksne har med seg inn i opplæringen, og tilpasse opplæringsløpet ut ifra denne. Bedriften er en sentral arena for opplæringen gjennom hele kvalifiseringen, noe som vil medføre økt behov for opplæringsplasser i bedrift. Etter endt MFY-opplæring går deltakerne opp til ordinær fag-/svenneprøve. Utdanningen er likeverdig med andre opplæringsmodeller.

Trøndelag innfører de nye læreplanene etappevis, og starter med 4 utvalgte lærefag. I utvelgelsen av fag er erfaringer fra forsøket lagt til grunn. For høsten 2024 tilbys helsearbeiderfaget, salgsfaget, betongfaget og kokkfaget. Helsearbeiderfaget har erfaringsmessig en større søkermasse, og vil derfor planlegges ved flere skoler i fylket. Erfaringer fra MFY-forsøket viser at salgsfaget egner seg godt som et nettbasert tilbud, på grunn av fagets egenart. Søkermassen er spredt i hele fylket, og det er få søkere. Kokkfaget krever tilgang til egnede lokaler, og bør legges til én eller to skoler som har ansvar for deltakere fra et større geografisk område. Betongfaget er en oppfølging av politisk vedtak (sak [65/22](#) i hovedutvalg for utdanning), og er planlagt som et tilbud innen nettskolen. I MFY-modellen bør deltakeren ha en stor del av opplæringen ute i bedrift. Fylkesdirektøren ønsker innspill fra arbeidslivet om muligheten for å skaffe «praksisplasser» i de nevnte lærefagene innen modulstrukturert fag- og yrkesopplæring.

Helhetlig tilbudsplanlegging og behovet for arbeidskraft

Prinsippene knyttet til helhetlig tilbudsplanlegging gir et klarere ansvar for å se behovet for opplæring opp mot behovet for arbeidskraft. I denne sammenhengen blir blikket på forholdet mellom ungdomsopplæring og voksenopplæring i en region mer essensielt. Hensynet til arbeidslivets behov i regionen må tillegges mer vekt når det gjelder retningen på utdanningsrådgivningen.

Høyere yrkesfaglig utdanning

Høyere yrkesfaglig utdanning (HYU) gis av fagskoler, og ligger på nivå over videregående opplæring. Trøndelag fylkeskommune er etter lov om høyere yrkesfaglig utdanning tillagt ansvar for at det blir tilbudt høyere yrkesfaglig utdanning i samsvar med behovet for kompetanse lokalt, regionalt og nasjonalt. Fylkeskommunen har altså et helhetlig forvaltningsansvar for sektoren, og forvalter også statlig tilskudd til drift av høyere yrkesfaglig utdanning i eget fylke.

Det er 15 fagskoler med utdanningstilbud i Trøndelag, inkludert Trøndelag høyere yrkesfagskole (THYF) som Trøndelag fylkeskommune er skoleeier for. 11 av fagskolene er private. Til grunn for fordeling av driftsmidler til både private og offentlige fagskoler ligger [prioriteringer, prinsipper og kriterier for tildeling av driftstilskudd til høyere yrkesfaglig utdanning](#). Fylkeskommunen skal bidra til et mangfold av private og offentlige tilbydere for best mulig å nå målene med driftsmidlene.

Selv om fylkeskommunen ikke er direkte involvert i planleggingen av tilbudsstrukturen ved fagskolene, vil de vedtatte prioriteringer, prinsipper og kriterier for tildeling av driftstilskudd ligge til grunn for hvilke utdanningstilbud fagskolene søker om og mottar driftstilskudd for. I høringsnotatet for hver enkelt region vil vi etterspørre innspill på hvilke utdanningsområder som bør prioriteres i den aktuelle regionen.

Fagskolene i Trøndelag rapporterer om en nedgang i antall søkere til utdanningstilbud innen helse. Utviklingen i Trøndelag skiller seg fra utviklingen på landsbasis, hvor man fra 2022 til 2023 hadde en økning på 5,3 % i antall førstevalgssøkere innen utdanningsområdet helsefag, jf. faktnotatet [Søkertall til høyere yrkesfaglig utdanning ved fagskoler](#). Samtidig ser man et behov for kompetanseheving og omfordeling av oppgaver mellom ulike yrkesgrupper i helsesektoren, som omtalt i Helsepersonellkommissjonens rapport [Tid for handling](#). Vi oppfordrer høringsinstansene til å se kompetansebehov i regionene opp mot hvilke utdanningsnivå- og typer som kan bidra til å dekke disse.

Det ligger flere muligheter i et samarbeid på tvers av videregående opplæring, høyere yrkesfaglig utdanning og annen høyere utdanning. Per i dag er det for eksempel samarbeid mellom fagskoler og de videregående skolene om lokaler, ressurser og lærekrefter. Flere av fagskolene er involvert i samarbeid om studiesentervirksomhet i eller utenfor Trøndelag, hvor også andre høyere utdanningsinstitusjoner bidrar. Fylkesdirektøren ønsker innspill fra høringsinstansen på hvordan samarbeidet på tvers av videregående opplæring, høyere yrkesfaglig utdanning (fagskolene) og annen høyere utdanning kan videreutvikles.

Høringsnotat for region Fosen – skolebruksplan og helhetlig tilbudsstruktur

Innledning

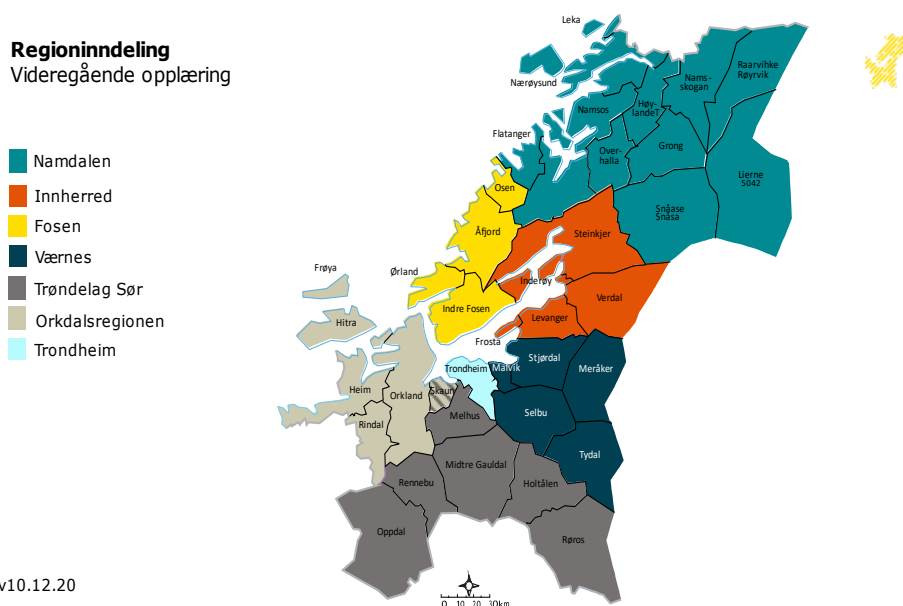
Høringsnotatet består av en fellesdel med problemstillinger som er gyldige for hele fylket, og én del for den enkelte region som gjelder dimensjonering, lokalisering og organisering av opplæringen i den aktuelle regionen. Dette notatet omhandler regionen Fosen.

Notatet består av fire deler:

1. Gjennomgang av rammebetingelsene for utformingen av opplæringstilbudet i regionen.
2. Innspill fra kompetanseforum eller tilsvarende om kompetansebehovet i regionen.
3. Beskrivelse av prosessen forut for utarbeidelsen av notatet, og hvilke prosesser som gjenstår fram mot endelig politisk vedtak i desember 2023 og gjennomføringen av vedtakene i 2024 og årene framover.
4. Fylkesdirektørens alternative forslag til framtidig tilbudsstruktur i regionen, og spørsmål spisset i forhold til regionen.

Illustrasjonen nedenfor viser regioninndelingen for videregående opplæring i Trøndelag. Kommunene som inngår i Fosenregionen er markert med gult.

Figur 1

Spørsmål til høringsinstansen

Med grunnlag i regiondelen av høringsdokumentene stiller fylkesdirektøren følgende spørsmål:

- a) Hvordan stiller høringsinstansen seg til den foreslåtte organisatoriske sammenslåingen av skoler i regionen?
- b) Hvordan stiller høringsinstansen seg til forslaget om å flytte utdanningstilbud mellom skoler for å skape større og bredere fagmiljø?

- c) Hvordan stiller høringsinstansen seg til de foreslåtte innsparingstiltakene som gjelder reduksjon i tilbudet innen musikk, yrkesfag og spisset toppidrett?
- d) Hvordan stiller høringsinstansen seg til foreslåtte fylkestilbud og regiontilbud for videregående opplæring for voksne?
- e) Hvordan stiller høringsinstansen seg til foreslått innføring av modulisert fag- og yrkesopplæring (MFY-læreplaner) som eneste tilbud i helsearbeiderfaget, salgsfaget, betongfaget og kokkfaget?
- f) Hvilke utdanningstilbud innen høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoler) bør prioriteres i regionen? (Se kapittelet om høyere yrkesfaglig utdanning i fellesdelen av høringsnotatet.)
- g) Andre forhold som høringsinstansen ønsker å ta opp.

Det er ikke obligatorisk å svare på alle spørsmålene – høringsinstansene vurderer selv hvilke punkter/tematikker som er mest relevant for eget arbeid. Vi gjør oppmerksom på at ikke alle spørsmålene er relevante for alle regioner.

Rammebetingelser og målsettinger for utarbeidelsen av opplæringstilbud

Målsettingene og rammebetingelsene er oppsummert i figur 2 nedenfor.

Tilbudsplanleggingen har fire mål:

- Arbeidslivets kompetansebehov
- Faglig og sosial utvikling
- Forutsigbarhet i regionen
- Regionalt inntak

Målsettinger for tilbudsplanleggingen er plassert i midten av figuren nedenfor, og forklaringen av målsettingene står i tekstboksen nedenfor hver målsetting.

Figur 2: Målsettinger og rammebetingelser for tilbudsplanleggingen

Tilbudet og målsettingene for tilbudet er utformet ut fra fire rammebetingelser, se teksten som rammer inn målene for tilbudsplanleggingen i figur 2.

De fire rammebetingelsene er:

- Økonomi (midler til drift og investeringer)
- Politikk (vedtak, mål og prinsipper for tilbudsplanlegging, ambisjoner)
- Regelverk (primært opplæringsloven)
- Demografi (befolkningsutvikling)

Vi skal nå gå gjennom rammebetingelser for Fosen. Det som er skrevet generelt for Trøndelag gjelder også for Fosen.

Regelverk

Ny opplæringslov trer i kraft 1. august 2024. Den viktigste endringen gjelder rett til opplæring fram til den er fullført og bestått. Det åpnes for at ungdom skal kunne gjøre omvalg flere ganger enn i dag, men de må innen de er fylt 19 år velge hvilken utdanning de vil fullføre. Fylkeskommunen skal ifølge § 5-3 i ny opplæringslov kunne legge stor vekt på hvilken kompetanse samfunnet trenger når tilbudet planlegges. Prinsippene for tilbudsplanlegging i Trøndelag vurderes å være tilrettelagt i henhold til dette handlingsrommet.

Når det gjelder videregående opplæring for voksne, gir den nye opplæringsloven flere nye rettigheter som får konsekvenser for tilbudsplanleggingen. De viktigste endringene er:

- Fylkeskommunen skal legge stor vekt på hvilken kompetanse samfunnet trenger når tilbudet planlegges.
- Flere vil ha rett til videregående opplæring for voksne, ved at man fra 19 år kan velge å søke voksenopplæring.
- Yrkesfaglig rekvalifisering. De som har oppnådd studiekompetanse eller yrkeskompetanse, vil ha rett til videregående opplæring fram mot en ny yrkesfaglig sluttkompetanse.
- Voksne skal søke på tre sluttkompetanser, og vil ha rett til å komme inn på en av de tre.
- Rett til opplæring fram til den er fullført og bestått.
- Rett til lære plass.

Økonomi og drift

Tabell 1: Tildeling av midler til videregående opplæring for ungdommer på Fosen

Region	Skole / Antall kapasitetsplasser	Plantall - sum			Aktivitetsbasert		Ramme 2023
		ST	YF	Totalt	Elevsatser	Utjevningstildeling	
Fosen	Fosen videregående skole	134	162	296	29088	4864	45193
Fosen	Johan Bojer videregående skole	114	124	238	23209	4108	40062
Fosen	Åfjord videregående skole	36	75	111	11316	3440	25659
	Sum Fosen	284	361	645	63613	12413	110915

Den økonomiske situasjonen gjør at Trøndelag fylkeskommune må ta ned driftsnivået og investeringsnivået sammenlignet med tidligere innenfor alle sektorer. For utdanningssektoren må nivået på den årlige drifta tas ned med 150 og 160 millioner kroner fram mot 2026, og ytterligere ned med et betydelig antall millioner kroner fra 2027.

Økonomi og drift for videregående opplæring for voksne

Fra skoleåret 2023-2024 innføres ny modell for videregående opplæring for voksne. Rollene koordineringsskole og samarbeidsskole fases ut og en rekke oppgaver sentraliseres. Dette gjelder blant annet inntak, realkompetansevurdering og tilbudsplanlegging. Planlegging av tilbud skal ses i tett sammenheng med ungdomsopplæringen. Forslag til prinsipper for tilbudsplanlegging for voksne er gjengitt i fellesdelen av høringsnotatet under kapitlet «Videregående opplæring for voksne». Ny

ressursfordeling for videregående opplæring for voksne er under utarbeidelse for å ivareta disse endringene.

Tabellen nedenfor viser tildeling av midler til videregående opplæring for voksne i regionen. Tildelingen er delt opp i hva som er gitt av fylkeskommunale midler og statlige midler fylkeskommunen har fått til disposisjon i satsingen Utdanningsløftet. Midlene i Utdanningsløftet er midlertidige.

Tabell 2: Tildeling av midler til videregående opplæring for voksne på Fosen

	2021-2022		2022-2023		2023-2024	
	Beløp	Antall deltakere	Beløp	Antall deltakere	Beløp	Antall deltakere
Fosen	1 294 000	17	1 197 200	4	2 926 100	12
Fylkeskommunale	584 000		484 700		1 583 900	
Utdanningsløftet	710 000		712 500		1 342 200	

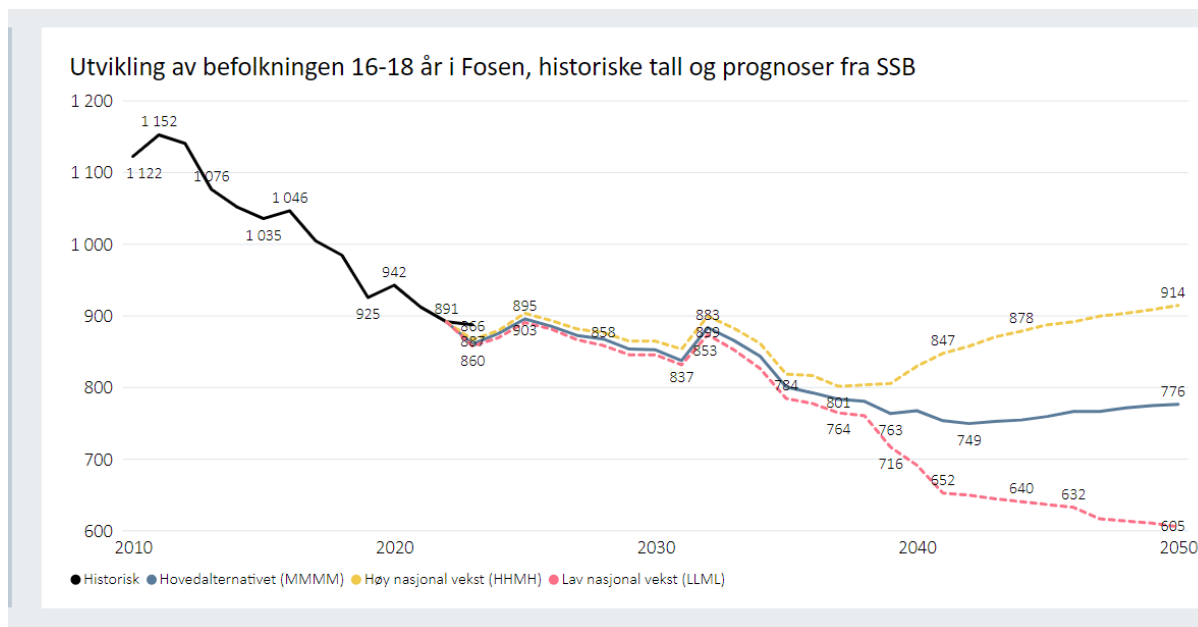
Investeringer

- Johan Bojer videregående skole ble ferdigstilt høsten 2023
- Åfjord videregående skole ferdigstilles i løpet av høsten 2023
- Fosen videregående skole skal bygges om for å ha på plass permanente lokaler for flyfag

Befolkningsutvikling

Befolkningsutvikling på Fosen

Figur 3: Utvikling av befolkningen 16-18 år i Fosen, historiske tall og prognoser fra SSB

Kilde: [Trøndelag i tall](#)

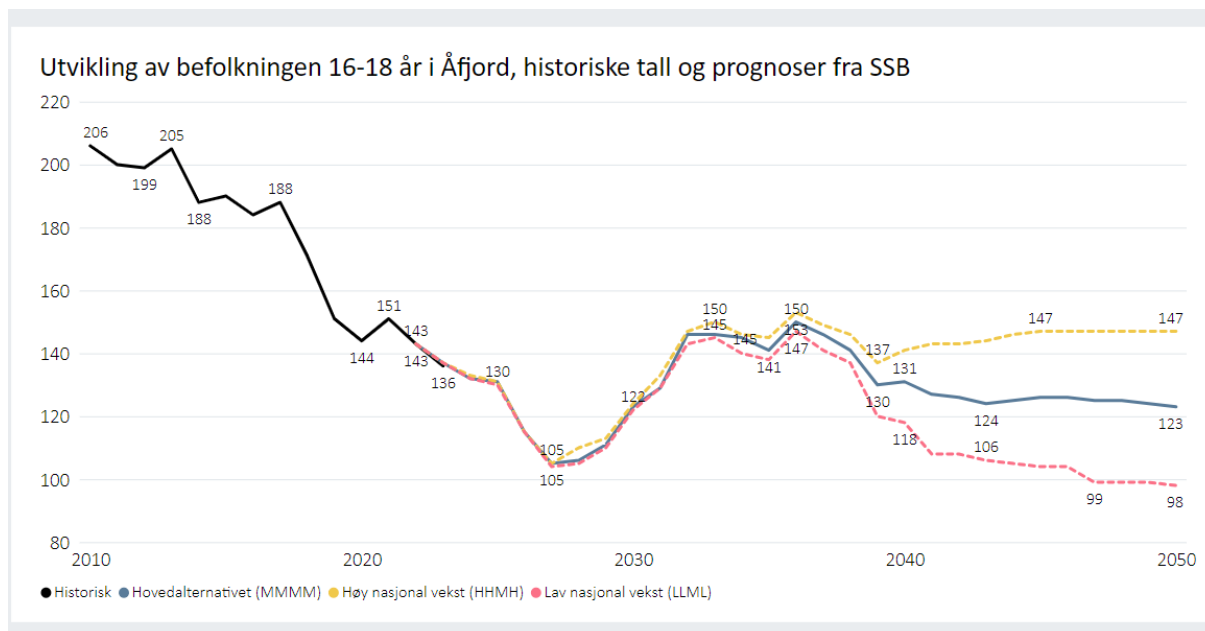
Fosen består av kommunene Fosen, Indre Fosen, Osen og Åfjord i statistikken ovenfor og i inndelingen av Trøndelag i regioner for planlegging av det videregående opplæringstilbudet, jf. figur 1 ovenfor.

Det har vært en nedgang i antall 16-18-åringer på Fosen fra 2010 av. Enkelte årskull bryter trenden, men nedgangen fortsetter fram mot 2038. Prognosene fram mot 2039 er basert på fødte barn. Det er kun mindre forskjeller i de tre prognosealternativene fram mot 2039. I 2039 slår forutsetningen om økt antall fødsler inn i prognosene, og det gir store utslag for utviklingen i de tre alternativene. Antall 16-18-åringer går ned fra rundt 887 i 2023 til rundt 780 i 2038. Dette tilsvarer en nedgang på rundt 100 ungdommer.

For 2022 og 2023 ligger faktisk elevtall over prognosene, og det skyldes flyktingestrømmen fra Ukraina. Det er grunn til å anta at antallet flyktinger vil gå ned betydelig fram mot 2030.

Befolkningsutvikling i Åfjord kommune

Figur 4: Utvikling av befolkningen 16-18 år i Åfjord, historiske tall og prognoser fra SSB

Kilde: [Trøndelag i tall](#)

Antall 16-18-åringer i Åfjord kommune hadde sin topp rundt 2010, og har gått ned siden. I 2027 er antallet 16-18-åringer nede i 105. Fra 2027 øker antallet 16-18-åringer til 150 i 2036. Det faller deretter til rundt 130 i 2039.

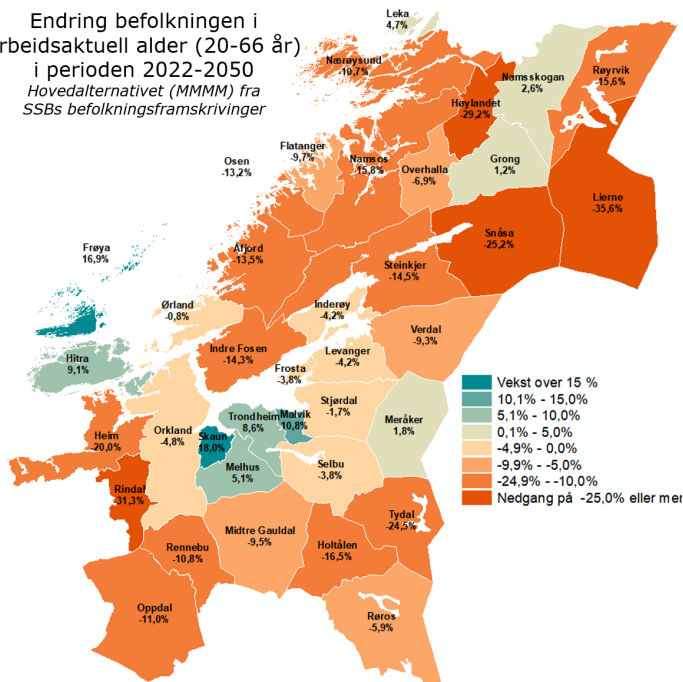
Arbeidsstyrke og utdanningsnivå

Figur 5: Endring i arbeidsstyrken

Figuren nedenfor viser utviklingen i antall 20-66-åringer i Trøndelag fra 2022 til 2050. Det er aldersgruppen 20-66 som utgjør størstedelen av arbeidsstyrken. I kartet nedenfor er vekst markert med grønt og nedgang med gult og rødt for hver kommune. Jo mørkere grønn farge kommunen har, jo større vekst i arbeidsstyrken. Jo rødere farge kommunen har, desto større er nedgangen. I kartet er endringen i arbeidsstyrken angitt med prosent.

Endring befolkningen i arbeidsaktuell alder (20-66 år) i perioden 2022-2050
Hovedalternativet (MMMM) fra SSBs befolkningsframskrivinger

- Aldersgruppen 20-66 år er den delen av befolkningen som utgjør den største delen av arbeidsstyrken. Personer under 20 år og over 66 år deltar også i arbeidsmarkedet, men i mye mindre grad.
- I perioden 2022-2050 vil antall personer i arbeidsaktuell alder (20-66 år) i Trøndelag øke med kun 4 181 eller 1,4 % i følge *Hovedalternativet (MMMM)*
- For Trøndelag utenfor Trondheim vil denne gruppen bli redusert med 7 677 personer eller - 5,0 %
- Vil gi større press utnyttelse av eksisterende arbeidskraftsressurser

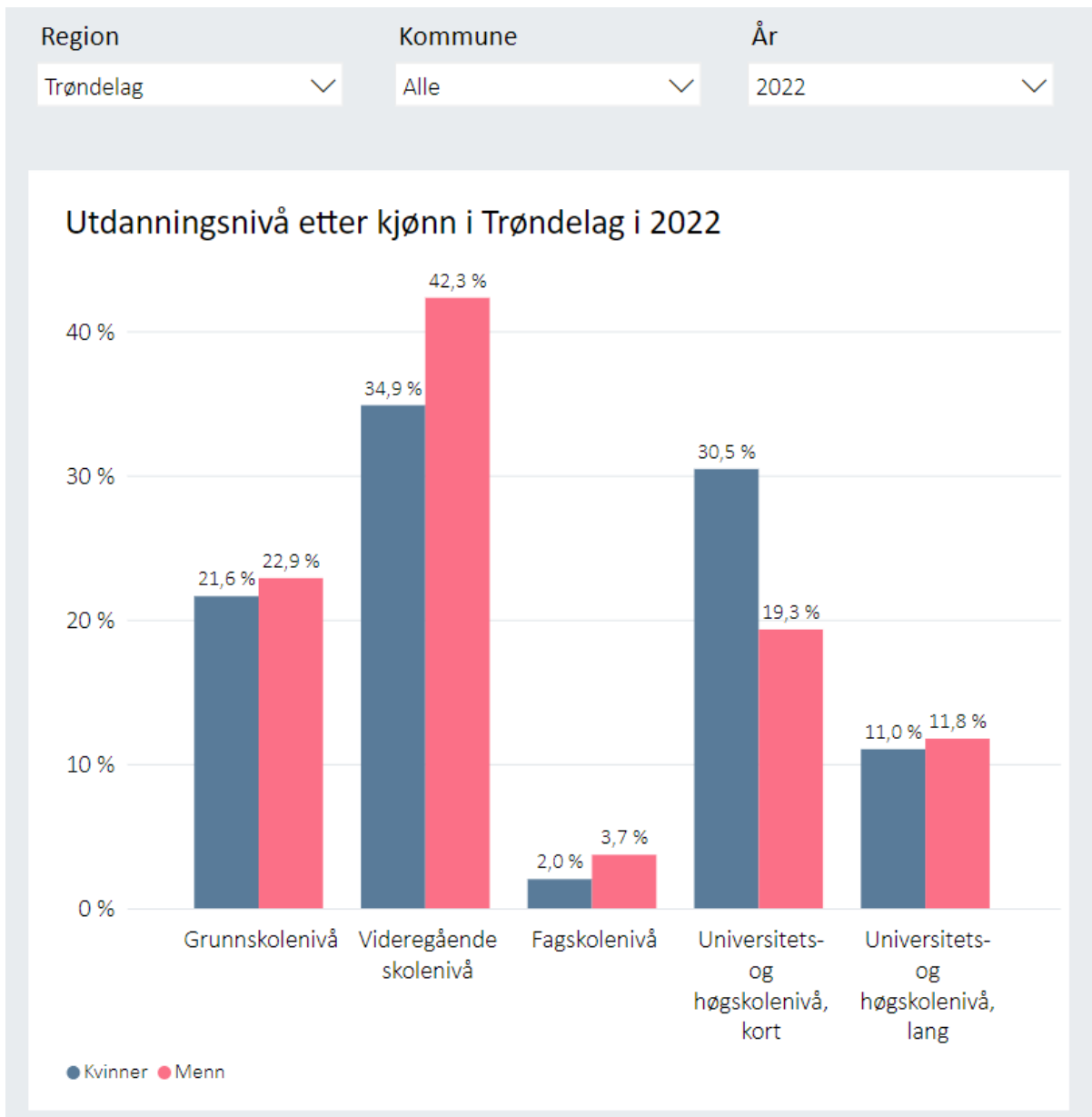

Kilde: SSB 2022 – hovedalternativet

I Trøndelag utenfor Trondheim faller arbeidsstyrken med fem prosent fram mot 2050. Kommunene på Fosen ligger betydelig under snittet for nedgang utenfor Trondheim. Unntaket er Ørland kommune som opprettholder arbeidsstyrken. Utviklingen i arbeidsstyrken tilsier at det blir stadig viktigere å få med hele laget og prioritere hvilke opplæringstiltak som skal igangsettes samt dimensjoneringen av disse.

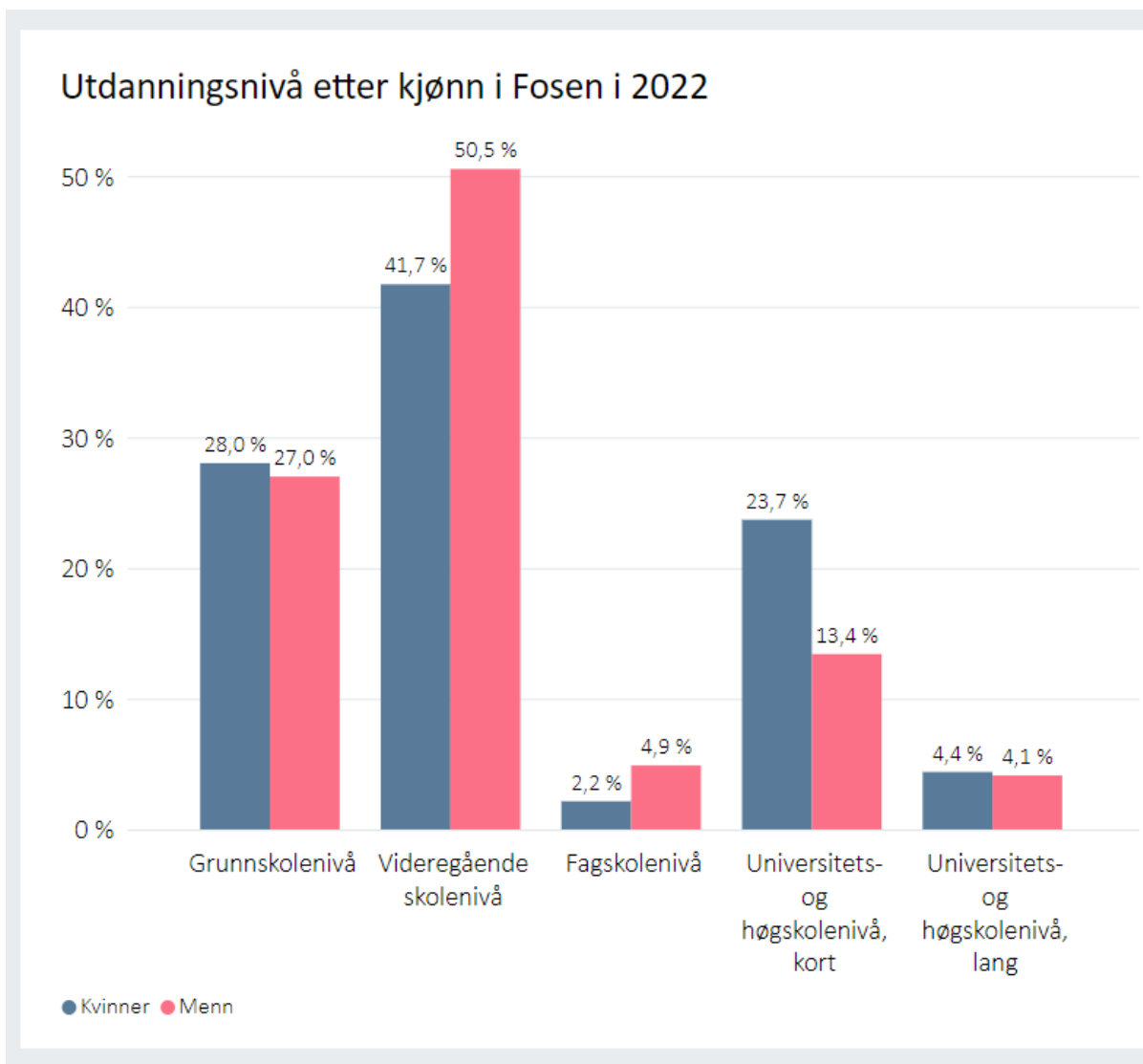
Figur 6: Høyeste utdanningsnivå for befolkningen i Trøndelag (over 16 år)

Figuren viser hvor stor andel av befolkningen i Trøndelag som har de ulike utdanningsnivåene som sin høyeste utdanning. For å ha en utdanning som sitt høyeste utdanningsnivå må den være fullført og bestått. Tallene for Trøndelag skjuler til dels store regionale ulikheter.

[Kilde: Trøndelag i tall](#)

Figur 7: Høyeste utdanningsnivå for befolkningen på Fosen

Kilde: Trøndelag i tall

Fosen har en høyere andel av befolkningen som har grunnskole som høyeste utdanningsnivå, ca. 6 prosentpoeng over snittet for Trøndelag. De har også en høyere andel som har videregående opplæring som høyeste utdanningsnivå, ca. 7 til 8 prosentpoeng over snittet. Fosen har en betydelig lavere andel som har lang universitetsutdanning, ca. 6 prosentpoeng under snittet.

Det er interessant å gå nærmere inn på tallene i de regioner hvor andelen med grunnskole som høyeste utdanningsnivå er høy. Her vil det sannsynligvis kunne være behov for å styrke informasjonen om, og tilgjengeligheten på videregående opplæring for voksne. For å finne ut mer om potensialet i regionen må vi blant annet se nærmere på gruppens alderssammensetning og om de er utenfor/delvis utenfor arbeidslivet. Dette vil vi kunne gjøre i samhandling med NAV i Trøndelag.

Tilgang på læreplasser

Tabell 3: Tilgang på læreplasser i regionen sett opp mot elever på videregående trinn

Fosen	Ungdommer og voksne			Behov for lærlinger (innmeldt)				Avvik plasttall 23 sett opp mot behov
	Sum Ungdommer og voksne 2023-2024	Voksne skoleåret 2023-2024 - plasser på Vg2	Skoleåret 2023- 2024 - plasser på Vg2 - ungdommer	2023	2024	2025	2026	
Utdanningsprogram								
Bygg- og anleggsteknikk	55		55	37	38	38	39	17
Elektro og datateknologi	52	2	50	41	41	43	33	13
Frisør,blomst,int,eksp.design	0		0	0	0	0	0	0
Helse- og oppvekstfag	25	2	23	14	16	18	20	8
Håndverk, design, produktutv.	0		0	0	0	0	0	0
IT og medieproduksjon	0		0	6	7	7	7	-7
Naturbruk	0		0	0	0	0	0	0
Restaurant- og matfag	4		4	12	12	12	10	-8
Salg, service og reiseliv	0		0	10	11	12	11	-11
Teknologi- og industrifag	26	2	24	24	23	25	23	2
	162	6	156	144	148	155	143	15

Merknader til innrapporteringen: Flyfag, med 30 plasser, dekker et nasjonalt behov innenfor utdanningsprogrammet Elektro og datateknologi. Anleggsteknikk, med 35 plasser, dekker regionale behov også utenfor Fosen.

Helhetlig tilbudsplanlegging og tilbudsprinsipper

Målene for organiseringen av kompetanseproduksjonen i Trøndelag ble vedtatt i fylkestingssak [56/21](#). Disse målene er førende for arbeidet med utviklingen av de operasjonelle tilbudsprinsippene. I fylkestingssak [122/21](#) ble tilbudsprinsippene for ungdomsopplæringen vedtatt. I sak til Hovedutvalg for utdanning [32/23](#) ble prinsippene for høyere yrkesfaglig utdanning for 2024 vedtatt. Tilbudsprinsipper for voksenopplæring foreslås justert i denne hørings-saken, se fellest delen av høringsdokumentet.

De operasjonelle tilbudsprinsippene for ungdomsopplæringen er kategorisert ut fra avstander mellom videregående skoler i regionen. For Fosenregionen gjelder følgende prinsipper:

B. Regioner med store avstander mellom skolene

- Skolene fordeler Vg2 mellom seg og elevene forventes å flytte mellom skolene på Vg1 og Vg2.
- BYF – modeller benyttes for å slutføre opplæringen på Vg2 og Vg3 -nivå der det ikke lar seg gjøre å følge hovedmodellen.

Politiske vedtak som gjelder Fosen

- I fylkestingssak [111/20](#) ble det vedtatt at utvikling av et helhetlig anlegg for Åfjord videregående skole skulle gjennomføres med basis i en kapasitet på 150 til 160 elevplasser.
- I fylkestingssak [47/18](#) ble det vedtatt at utvikling av et helhetlig anlegg for Johan Bojer videregående skole skulle gjennomføres med basis i en kapasitet på 300 elevplasser.
- I fylkestingssak [47/23](#) ble det vedtatt at etablering av flyfag ved Fosen videregående skole skulle gjennomføres med basis i en kapasitet på 60 elevplasser.

Prosess for arbeidet med skolebruksplan og helhetlig tilbudsstruktur – region Fosen

Dato/periode	Aktivitet	Tema
Høsten 2022	Kommunedialogen med ordførerne	Varsel om oppstart av arbeidet, rammebetingelser
22. mai 2023	Møte med rektorene ved de videregående skolene	Prosess for arbeidet

30. august 2023	Innspillskonferanse – Fosenregionen	Helhetlig tilbudsplanlegging
11. oktober 2023	Møte i Kompetanseforum Fosen	Høring om skolebruksplan og helhetlig tilbudsstruktur

Den videre politiske prosessen er beskrevet i fellesdelen av høringsnotatet.

Veien videre i arbeidet med å dekke kompetansebehov

Arbeidet med helhetlig tilbudsplanlegging er en kontinuerlig prosess som ikke avsluttes etter denne høringsaken. Prosessen består av følgende trinn i en 1-2-årlig syklus:

- Kunnskapsgrunnlag om regionene og fylket
- ↓
- Kompetansebehov i regionen
- ↓
- Samordnet «bestilling» av kompetanse fra regionen
 - Videregående opplæring (Voksne og ungdommer)
 - Høyere yrkesfaglig utdanning (HYU)
 - Universitet/høgskole
- ↓
- Tjenesteproduksjon – valg av metode for å utvikle kompetanse
 - Skole, lærlingeordningen, nettskole m.m.
- Tilbakemelding til/dialog med regionene knyttet til leveranse av kompetanse
 - Opplæringsbehov dekket?
 - Behov for karriereveiledning i forhold til søkeres valg?
 - Andre tiltak for å oppnå bedre balanse?

Trøndelag fylkeskommune samarbeider bredt både internt og med eksterne aktører for å fremskaffe et best mulig kunnskapsgrunnlag for tilbudsplanleggingen. Her inngår kunnskap som gjelder både hele fylket og de enkelte regioner, og det tas hensyn til nasjonale behov. Videre innhentes det innspill fra regionene angående kompetansebehov. Både kunnskapsgrunnlaget og dialogen med regionene danner grunnlaget for at regionene melder inn en samordnet «bestilling» av kompetanse til fylkeskommunen, hvor man ser de ulike utdanningsnivåene og -typene under ett. Gjennom høringsak foreslår fylkesdirektøren hvordan tjenesteproduksjonen skal se ut, og tilbudsstrukturen vedtas politisk etter at høringsprosessen er avsluttet. I neste omgang vil en dialog med regionene kunne avdekke om utdanningstilbudet er balansert med tanke på kompetansebehov.

Innspill fra Kompetanseforum Fosen

I innspillmøtet kom følgende forhold fram:

- Opptatt av å beholde dagens tilbud
- Ønsker et tettere samarbeid mellom skolene
- Ønsker muligheten til å bestille kompetansetilbud tilpasset ansatte/innbyggeres livssituasjon

Alternative forslag

Fylkestinget har vedtatt i sak [115/21](#) at dagens skolestruktur skal videreføres i fylkestingsperioden 2019-2023. Det nye fylkestinget må vedta sin strategi for skolestruktur i fylkestingsperioden 2023-2027. Fylkesdirektøren har forstått det slik at essensen i vedtaket i sak 115/21 er opprettholdelse av opplæringsaktivitet på dagens skolesteder for å ha nærhet til opplæringstjenester.

Det er utarbeidet et alternativ for regionen der skoler er foreslått organisatorisk sammenslått, dvs. én skole med to skolesteder. Det er også utarbeidet et alternativ med videreføring av dagens skoler, men med redusert tilbudsbredde/volum.

Organisatorisk sammenslåing av skoler

Organisatorisk sammenslåing innebærer at to skoler blir slått sammen til én skole, men at skoledriften videreføres på begge skolestedene.

Konsekvensene av sammenslåingen er hovedsakelig følgende:

- Det er én rektor som planlegger organisering av opplæringen, bruk av lokaler og utstyr og bruken av penger. Det gir muligheter til å heve kvalitetene på opplæringen og opprettholde en større tjenesteproduksjon.
 - Det er mulig å vri ressursbruken fra administrasjon til tjenesteproduksjon.
 - Muligheter for å slå sammen grupper i fellesfag og programfag kan friggi ressurser til utvidelse av tilbudet.
- Kommuner og arbeidsliv i kommunene forholder seg til ett kontaktpunkt for å planlegge og utvikle opplæringstilbud og samarbeid.
- Det å drifte en organisasjon med to arbeidssteder har sine utfordringer, men er ikke uvanlig i arbeidslivet.
- Fram til arbeidsdelingen (fordeling av tilbud) mellom skolene er slutført kan det være utfordrende for søkerne å ikke vite hvilket skolested de skal gå på.

Opprettholde dagens organisering av skolene, med en sterkere reduksjon av opplæringstilbudet

En opprettholdelse av dagens organisering vil sikre at rektor beholder nærheten til sine ansatte og oversikten over den daglige driften. Man unngår utfordringer knyttet til å ha to arbeidssteder, som for eksempel administrativt dobbeltarbeid. Arbeidslivet må på sin side forholde seg til to skoleenheter i utviklingsoppgaver og samarbeid.

Utdanningssektoren må imidlertid redusere ramma betydelig fram mot 2026 og 2027, som beskrevet over og i fellesdelen av høringsnotatet. Kravet om innsparing blir ikke redusert av at skolene videreføres som i dag. En videreføring av dagens organisering vil medføre at tilbudet må reduseres ytterligere. Dette fordi det ikke vil bli mulig å ta ut gevinstene som ligger i samkjøring av grupper i fellesfag og programfag samt administrasjon, jf. modell for organisatorisk sammenslåing.

Forslag og begrunnelse for endringer i tilbudsstrukturen på Fosen for ungdommer og voksne

I vedlegg 1 finner dere tilbudet for 2023-2024. Det er denne tilbudsstrukturen som er utgangspunktet for de forslåtte endringene.

I forslagene er det to ulike tidsperspektiver. Tilbudet på lang sikt tar 2-3 skoleår å realisere, dette finner dere i vedlegg 3. Drøftingene starter med dette perspektivet.

I vedlegg 2 finner dere endringene som foretas fra skoleåret 2024-2025. Dette angir første steget i prosessen for å komme fram til en ny tilbudsstruktur.

I perioden 2025 til 2030 har Åfjord videregående skole et svært begrenset antall 16-18-åringer.

I. Hvilke tilbud bør samles på Fosen?

A. Det langsiktige perspektivet fram mot 2025-2026

Yrkesfaglige utdanningsprogrammer

Flyfag skal etableres i permanente lokaler ved Fosen videregående skole. For å begrense investeringskostnaden vil fylkesdirektøren vurdere en flytting av Vg2 Kjøretøy til Åfjord videregående skole/oppfylling av eksisterende Vg2-tilbud. Det vises imidlertid til samorganiseringen av Fosen videregående skole og Åfjord videregående skole.

De studieforberedende utdanningsprogrammene

Det foreslås ingen endringer i strukturen. Det vises imidlertid til samorganiseringen av Fosen videregående skole og Åfjord videregående skole.

B. Gjennomføring av tilbudsomleggingen/det korte perspektivet

Tilbudene legges om gradvis og tas nivå for nivå. Det starter med Vg1-nivået.

Endringer i 2024-2025

- Vg2 Kjøretøy flyttes helt eller delvis fra Fosen videregående skole til Åfjord videregående skole
- Vg3 Flyfag starter opp ved Fosen videregående skole

C. Andre omlegginger

Dersom det blir en samorganisering av skolene, må ressursfordelingsmodellen justeres for å ta høyde for dette. Skolene som er foreslått samorganisert tilhører ulike skolekategorier for tildeling av utjevningstildeling. I praksis løses dette ved å legge inn et ekstra beløp i grunntilskuddet.

II. Samorganisering av skoler

I perioden 2025 til 2030 har Åfjord videregående skole et svært begrenset antall 16-18-åringer. Skolen kommer til å ha godt under 100 elever i deler av perioden. I samme periode vil Fosen videregående skole vokse bl.a. som en følge av innføringen av flyfag ved skolen. Ved å samorganisere skolene fra 2024 av er det mulig å planlegge hvordan de kan benytte ressursene på en god måte for å opprettholde aktiviteten på begge skolestedene. Åfjord videregående skole drives med betydelig underskudd i dag. Det er ut fra et elevtall på 111 elever. Fram mot 2027 vil de miste inntil 30-35 elever. Dette vil sette tilbudsstrukturen under et sterkt press, og det vil i sin tur medføre ytterligere reduksjon i elevtallet. Det er vanskelig å se hvordan skolen kan løse oppgavene uten et tett samarbeid med Fosen videregående skole. Det vil være svært krevende å få på plass den nødvendige samhandlingen uten en felles leder. Fylkesdirektøren vil bygge nødvendige støttestrukturer rundt arbeidet på skolen.

III. Tiltak for å nå innsparingskrav

Reduksjon av tilbudet på spisset toppidrett

- Finnes ikke i regionen

Reduksjon av yrkesfaglige tilbud

- Tas som en del av den årlige tilbudstilpasningen

Musikk, dans og drama

- Finnes ikke i regionen

Forslag og begrunnelse for tilbudsstrukturen på Fosen for voksne

I videregående opplæring for voksne skal opplæringstilbudet tilpasses den voksnes livssituasjon. Eksempel på tilpasning er komprimert opplæringstid, kveldsundervisning og fjernundervisning. Det betyr ikke at tilbudet skal passe hver enkelt, men at tilbudet er lagt til rette for at deltakere i ulike livssituasjoner kan benytte seg av tilbudet.

I planleggingen av opplæringstilbudet for voksne er det forsøkt tatt høyde for de som er tatt inn etter dagens lovverk, og hensynet til endringene i nytt lovverk. For å imøtekomme ny lov og forskrift vil det være nødvendig med justeringer over tid, for å treffe kompetansebehovet bedre. I oversikten nedenfor framgår planlagte opplæringstilbud for voksne i regionen. I tillegg er det planlagt noen fylkestilbud. Skoler med fylkestilbud vil ha ansvar for deltakere fra hele fylket.

I fag der det ikke er fylkestilbud eller regionale tilbud vil det være aktuelt å samorganisere med ordinært tilbud. Det vil da være behov for å tilpasse timeplanen til dette. Eksempelvis kan det være hensiktsmessig å planlegge programfagopplæringen bolkvis, slik at voksne får mest mulig fulle/få dager med opplæring. Mange voksne har behov for å stå i jobb parallelt med opplæringen, og har også omsorgsoppgaver som skal ivaretas.

Når søkertallene er på plass, vil det foretas en justering av planlagt tilbud der det er behov. Det kan også bety at det er behov for å opprette tilbud som ikke er nevnt i høringen.

I hoveddelen er det nevnt innføring av modulstrukturert fag- og yrkesopplæring (MFY). Trøndelag innfører de nye læreplanene etappevis, og starter med 4 utvalgte lærefag. I utvelgelsen av fag er erfaringer fra forsøket lagt til grunn. For høsten 2024 tilbys helsearbeiderfaget, salgsfaget, betongfaget og kokkfaget. Helsearbeiderfaget har erfaringsmessig en større søkermasse, og vil derfor planlegges i alle regioner. Erfaringer fra MFY-forsøket viser at salgsfaget egner seg godt som et nettbasert tilbud, på grunn av fagets egenart. Søkermassen er spredt i hele fylket, og det er få søkere. Kokkfaget krever tilgang til egnede lokaler, og bør legges til en skole som får ansvar for deltakere fra et større geografisk område. Betongfaget er en oppfølging av politisk vedtak (sak [65/22](#) i Hovedutvalg for utdanning), og er planlagt som et digitalt tilbud. Fylkeskommunen jobber med plan for overgangsordninger fra ordinær læreplan til de nye læreplanene.

Videregående opplæring for voksne – regiontilbud

Bakgrunn for planlagte tilbud er foreslåtte prinsipper i hoveddelen av høringsnotatet.

Forslag egne grupper for voksne skoleåret 2024-2025:

- Fosen vgs.
 - Helsearbeiderfag (MFY-læreplan)
- Johan Bojer vgs.
 - Vg1 Helse- og oppvekstfag
 - Vg2 Barne- og ungdomsarbeiderfag
- Åfjord vgs.
 - Ingen egne grupper/samkjøring med ungdom ved behov

Regionen har erfaringsmessig få søkere til **påbygg til generell studiekompetanse**. Det vurderes som tilstrekkelig med muligheten innen nettskolen, samt mulighet for samkjøring med ungdomsopplæring.

Helsearbeiderfag (MFY-læreplan) blir et sentralt voksenopplæringstilbud i regionen, siden en stor andel av søkerne har dette som ønsket sluttkompetanse. Det er ønskelig at én skole i regionen har opplæringsansvar. Fosen vgs. vurderes som egnet, med bakgrunn i fagmiljø og erfaring fra forsøket i MFY.

Fellesfag for voksne som går yrkesfag

Når det gjelder fellesfag, er det flere løsninger:

- Skolen som tilbyr programfag har også ansvar for fellesfagene

- To eller flere skoler i regionen samarbeider om fellesfag for å fylle opp større grupper med fellesfag

I tillegg vil det være mulig å ta fellesfag gjennom nettskolen, for de deltakerne som ønsker det.

Videregående opplæring for voksne – fylkestilbud

Fylkestilbudene planlegges som fleksibel opplæring, og skal ivareta deltakere som kan bo langt fra opplæringsansvarlig skole. Se prinsipper i fellesdelen av høringsnotatet under «Alternative opplæringsarenaer, nye opplæringsformer, nettskole og samlingsbasert opplæring».

Fylkestilbud for voksne skoleåret 2024-2025:

- Nettskolen
 - Fellesfag YF (ny)
 - Påbygg til generell studiekompetanse
 - De seks studiekompetansefagene
- Helse- og oppvekstfag
 - Vg3 Tannhelse (Verdal vgs. skoleåret 2024-2025, deretter ny struktur)
 - Vg3 Apotek (TROVO)
 - Vg3 Helsesekretær (TROVO)
 - Vg2 Fotterapi og ortopediteknikk (Steinkjer vgs. 2024-2025, deretter utfases)
 - Vg3 Fotterapi (Steinkjer vgs. 2024-2026, deretter utfases)
 - Vg2 Ambulansefag – syklus på annenhvert år (Olav Duun vgs.)
- Elektro og datateknologi
 - Vg1 Elektro og datateknologi (ikke avgjort)
 - Vg2 Elenergi og ekom (ikke avgjort)
 - Vg2 Elenergi og ekom (Steinkjer vgs. skoleåret 2024-2025, deretter utfases)
- Restaurant- og matfag
 - Kokkfaget MFY-læreplan (Byåsen vgs.)
- Salg, service og reiseliv
 - Salgsfaget, MFY-læreplan (TROVO)
- Bygg- og anleggsteknikk
 - Betongfag, MFY-læreplan (Charlottenlund vgs.)

Fylkestilbud skal organiseres slik at det er mulig for deltakere fra hele fylket å delta, ved at skolen skal kunne gjennomføre distribuert og samlingsbasert opplæring. Det vurderes som hensiktsmessig at én skole har dette ansvaret. Det kan være hensiktsmessig for opplæringsansvarlig skole å samarbeide med andre skoler, blant annet for å gjennomføre samlinger og for å skaffe praksisplasser til Yrkesfaglig fordypning.

Det er foreslått ett nytt tilbud i nettskolen; **Fellesfag for yrkesfag**. Fellesfag for yrkesfag er etterspurt i lengre tid.

Innen helsefagene har Olav Duun vgs. hatt et stabilt tilbud på Vg2 **Ambulansefag**. Faget er foreslått videreført. Tilbudet settes i gang annenhvert år. Dimensjonering må sees i sammenheng med lærlingebehovet i hele fylket.

Tannhelsetilbudet er lagt til Verdal vgs. med ei begrensning på kommende år. **Apotekteknikk, helsesekretær og tannhelsesekretær** er 3-årige opplæringsløp i skole. Det er tilbud med en begrenset mengde søkere som bor spredt i fylket, noe som gjør det utfordrende å dimensjonere et stedlig tilbud med nærhet til deltakerne. For å se om det er mulig å finne en modell som treffer disse utfordringene

bedre, er det nedsatt ei arbeidsgruppe som vurderer å legge deler av tannhelsetilbudet på digital plattform med sterk tilknytning til praksis i klinikkene. Arbeidsgruppa skal levere sine anbefalinger i løpet av 2024, og vil legge grunnlaget for planlegginga av tilbudet fra skoleåret 2025-2026.

Fotpleie (Vg2 og Vg3) har vært tilbudt ved Steinkjer vgs. som rene voksentilbud, da det ikke eksisterer et ungdomstilbud i eget fylke. Tilbudet utfases da det er få søkere og lite meldt kompetansebehov i Trøndelag. For å opprettholde tilbudet må næringslivet melde kompetansebehov.

Elektro og datateknologi har solid søkermasse, men det er begrenset tilgang på læreplasser. Hovedtyngden søkere har behov for Vg2 Elenergi og ekom, der det er mange mulige sluttkompetanser etter Vg2. Ved andre ønskede sluttkompetanser bør man ta sikte på samorganisering med ungdomsklasser, eller alternative modeller for opplæring (1 år skole + 3 års læretid, fagbrev på jobb, osv.). For skoleåret 2023-2024 var det to fylkestilbud på Vg1 (Steinkjer vgs. og Meldal vgs.). Det foreslås at begge fylkestilbudene fases ut, og erstattes av ett fylkestilbud. Det er flere skoler som har utdanningsprogrammet på Vg1, med videre mulighet for Vg2 Elenergi og ekom. Det er ikke foreslått hvilken skole som bør ha fylkestilbudet, men høringen gir mulighet for flere skoler å vurdere om de har kapasitet til å utvikle et godt fylkestilbud innen elektrofag. Kapasitet på tilbudet vil sees i sammenheng med ungdomsopplæring, tilgang på læreplasser i fylket og innmeldt kompetansebehov.

I **Salgsfaget** vil MFY-læreplanene benyttes fra høsten 2024. Erfaringer fra forsøket har vist at faget egner seg godt som nettbasert tilbud. Det foreslås derfor et nettbasert fylkestilbud, der én skole har ansvaret for opplæring. De skolene som har vært involvert i forsøket er TROVO, Verdal vgs., Fosen vgs., Oppdal vgs. og Kyrksæterøra vgs. TROVO foreslås som ansvarlig for salgsfaget etter nye læreplaner.

Vedlegg:

1. Tilbudet for 2023-2024
2. Tilbudet for 2024-2025
3. Tilbudet for 2025-2026

Høringsnotat for region Innherred – skolebruksplan og helhetlig tilbudsstruktur

Innledning

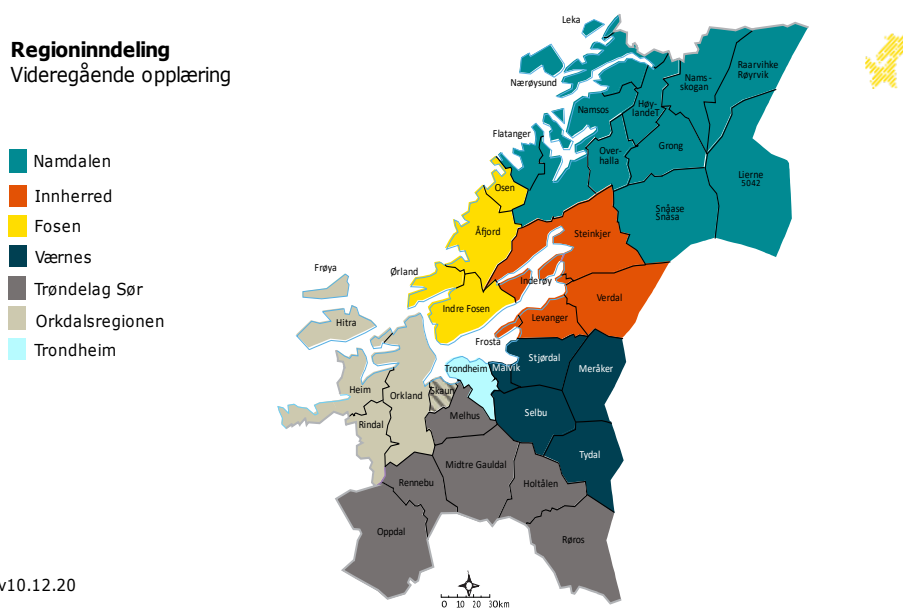
Høringsnotatet består av en fellesdel med problemstillinger som er gyldige for hele fylket, og én del for den enkelte region som gjelder dimensjonering, lokalisering og organisering av opplæringen i den aktuelle regionen. Dette notatet omhandler regionen Innherred.

Notatet består av fire deler:

1. Gjennomgang av rammebetingelsene for utformingen av opplæringstilbudet i regionen.
2. Innspill fra kompetanseforum eller **tilsvarende** om kompetansebehovet i regionen.
3. Beskrivelse av prosessen forut for utarbeidelsen av notatet, og hvilke prosesser som gjenstår fram mot endelig politisk vedtak i desember 2023 og gjennomføringen av vedtakene i 2024 og årene framover.
4. Fylkesdirektørens alternative forslag til framtidig tilbudsstruktur i regionen, og spørsmål spisset i forhold til regionen.

Illustrasjonen nedenfor viser regioninndelingen for videregående opplæring i Trøndelag. Kommunene som inngår i Innherredsregionen er markert med oransje.

Figur 1

Spørsmål til høringsinstansen

Med grunnlag i regiondelen av høringsdokumentene stiller fylkesdirektøren følgende spørsmål:

- a) Hvordan stiller høringsinstansen seg til den foreslåtte organisatoriske sammenslåingen av skoler i regionen?
- b) Hvordan stiller høringsinstansen seg til forslaget om å flytte utdanningstilbud mellom skoler for å skape større og bredere fagmiljø?

- c) Hvordan stiller høringsinstansen seg til de foreslåtte innsparingstiltakene som gjelder reduksjon i tilbudet innen musikk, yrkesfag og spisset toppidrett?
- d) Hvordan stiller høringsinstansen seg til foreslåtte fylkestilbud og regiontilbud for videregående opplæring for voksne?
- e) Hvordan stiller høringsinstansen seg til foreslått innføring av modulisert fag- og yrkesopplæring (MFY-læreplaner) som eneste tilbud i helsearbeiderfaget, salgsfaget, betongfaget og kokkfaget?
- f) Hvilke utdanningstilbud innen høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoler) bør prioriteres i regionen? (Se kapittelet om høyere yrkesfaglig utdanning i fellesdelen av høringsnotatet.)
- g) Andre forhold som høringsinstansen ønsker å ta opp.

Det er ikke obligatorisk å svare på alle spørsmålene – høringsinstansene vurderer selv hvilke punkter/tematikker som er mest relevant for eget arbeid. Vi gjør oppmerksom på at ikke alle spørsmålene er relevante for alle regioner.

Rammebetingelser og målsettinger for utarbeidelsen av opplæringstilbud

Målsettingene og rammebetingelsene er oppsummert i figur 2 nedenfor.

Tilbudsplanleggingen har fire mål:

- Arbeidslivets kompetansebehov
- Faglig og sosial utvikling
- Forutsigbarhet i regionen
- Regionalt inntak

Målsettinger for tilbudsplanleggingen er plassert i midten av figuren nedenfor, og forklaringen av målsettingene står i tekstboksen nedenfor hver målsetting.

Figur 2: Målsettinger og rammebetingelser for tilbudsplanleggingen

Tilbudet og målsettingene for tilbudet er utformet ut fra fire rammebetingelser, se teksten som rammer inn målene for tilbudsplanleggingen i figur 2.

De fire rammebetingelsene er:

- Økonomi (midler til drift og investeringer)
- Politikk (vedtak, mål og prinsipper for tilbudsplanlegging, ambisjoner)
- Regelverk (primært opplæringsloven)
- Demografi (befolkningsutvikling)

Vi skal nå gå gjennom rammebetingelser for Innherred. Det som er skrevet generelt for Trøndelag gjelder også for Innherred.

Regelverk

Ny opplæringslov trer i kraft 1. august 2024. Den viktigste endringen gjelder rett til opplæring fram til den er fullført og bestått. Det åpnes for at ungdom skal kunne gjøre omvalg flere ganger enn i dag, men de må innen de er fylt 19 år velge hvilken utdanning de vil fullføre. Fylkeskommunen skal ifølge § 5-3 i ny opplæringslov kunne legge stor vekt på hvilken kompetanse samfunnet trenger når tilbudet planlegges. Prinsippene for tilbudsplanlegging i Trøndelag vurderes å være tilrettelagt i henhold til dette handlingsrommet.

Når det gjelder videregående opplæring for voksne, gir den nye opplæringsloven flere nye rettigheter som får konsekvenser for tilbudsplanleggingen. De viktigste endringene er:

- Fylkeskommunen skal legge stor vekt på hvilken kompetanse samfunnet trenger når tilbudet planlegges.
- Flere vil ha rett til videregående opplæring for voksne, ved at man fra 19 år kan velge å søke voksenopplæring.
- Yrkesfaglig rekvalifisering. De som har oppnådd studiekompetanse eller yrkeskompetanse, vil ha rett til videregående opplæring fram mot en ny yrkesfaglig sluttkompetanse.
- Voksne skal søke på tre sluttkompetanser, og vil ha rett til å komme inn på en av de tre.
- Rett til opplæring fram til den er fullført og bestått.
- Rett til lære plass.

Økonomi og drift

Tabell 1: Tildeling av midler til videregående opplæring for ungdommer på Innherred

Region	Skole / Antall kapasitetsplasser	Plantall - sum			Aktivitetsbasert		Ramme 2023
		ST	YF	Totalt	Elevsatser	Uttevningstildeling	
Innherred	Inderøy videregående skole	199	13	212	23830	4806	37887
Innherred	Levanger videregående skole	374	310	684	65480	6005	103388
Innherred	Mære landbrukskole	0	216	216	28641	3555	57913
Innherred	Steinkjer videregående skole	460	396	856	82176	7515	125104
Innherred	Verdal videregående skole	231	347	578	57773	6343	89326
	Sum Innherred	1 264	1 282	2 546	257900	28224	413618

Den økonomiske situasjonen gjør at Trøndelag fylkeskommune må ta ned driftsnivået og investeringsnivået sammenlignet med tidligere innenfor alle sektorer. For utdanningssektoren må nivået på den årlige drifta tas ned med mellom 150 og 160 millioner kroner fram mot 2026, og ytterligere ned med et betydelig antall millioner kroner fra 2027.

Det er foreslått å redusere utjevningstildelingen til Levanger vgs. og Steinkjer vgs. med 50 prosent i økonomiplanen. Det vises til fylkestingssak 11/22 (evaluering av ressurstilodelingsmodellen) for mer informasjon om hvorfor utjevningstildelingen ved de to skolene er foreslått redusert, men med mindre enn det høringsinstansene foreslo.

- For Levanger videregående skole går tildelingen til utjevning ned fra 6 millioner kroner til 3 millioner kroner over tre år.
- For Steinkjer videregående skole går tildelingen til utjevning ned fra 7,5 millioner kroner til 3,75 millioner kroner over tre år.

Endringen av utjevningstildelingen må ses opp mot samlingen av tilbud i regionen.

Økonomi og drift for videregående opplæring for voksne

Fra skoleåret 2023-2024 innføres ny modell for videregående opplæring for voksne. Rollene som koordineringsskole og samarbeidsskole fases ut og en rekke oppgaver sentraliseres. Dette gjelder blant annet inntak, realkompetansevurdering og tilbudsplanlegging. Planlegging av tilbud skal ses i tett sammenheng med ungdomsopplæringen. Forslag til prinsipper for tilbudsplanlegging for voksne er gjengitt i fellesdelen av høringsnotatet under kapitlet «Videregående opplæring for voksne». Ny ressursfordeling for videregående opplæring for voksne er under utarbeidelse for å ivareta disse endringene.

Tabellen nedenfor viser tildeling av midler til videregående opplæring for voksne i regionen. Tildelingen er delt opp i hva som er gitt av fylkeskommunale midler og statlige midler fylkeskommunen har fått til disposisjon i satsingen Utdanningsløftet. Midlene i Utdanningsløftet er midlertidige.

Tabell 2: Tildeling av midler til videregående opplæring for voksne på Innherred

	2021-2022		2022-2023		2023-2024	
	Beløp	Antall deltakere	Beløp	Antall deltakere	Beløp	Antall deltakere
Innherred	19 750 000	409	17 586 200	378	21 320 900	369
Fylkeskommunale	12 685 000		11 303 500		15 118 800	
Utdanningsløftet	7 065 000		6 282 700		6 202 100	

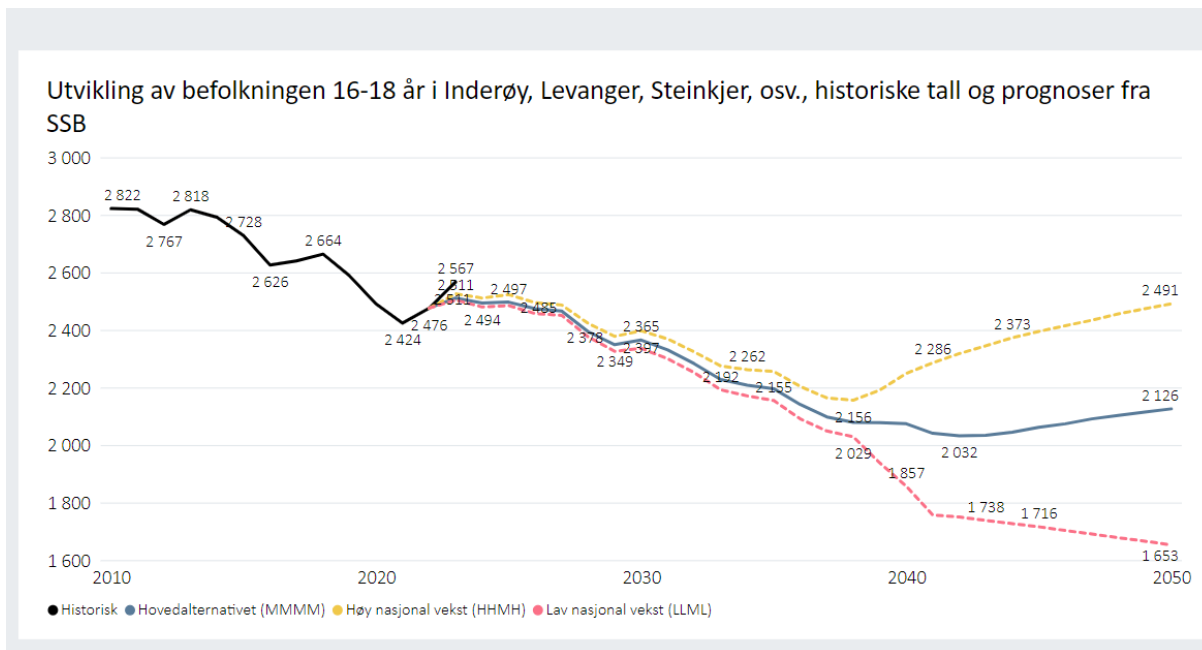
Investeringer

- Verdal videregående skole er vedtatt bygget om, og byggeprosjektet er påbegynt
 - Det gir en større fleksibilitet i utformingen av tilbudsstrukturen i regionen
 - I notatet legges det fram to forslag til tilbudsstruktur for skolene og regionen

Befolkningsutvikling

Befolkningsutvikling på Innherred

Figur 3: Utvikling av befolkningen 16-18 år i Inderøy, Levanger, Steinkjer, osv., historiske tall og prognoser fra SSB

Kilde: [Trøndelag i tall](#)

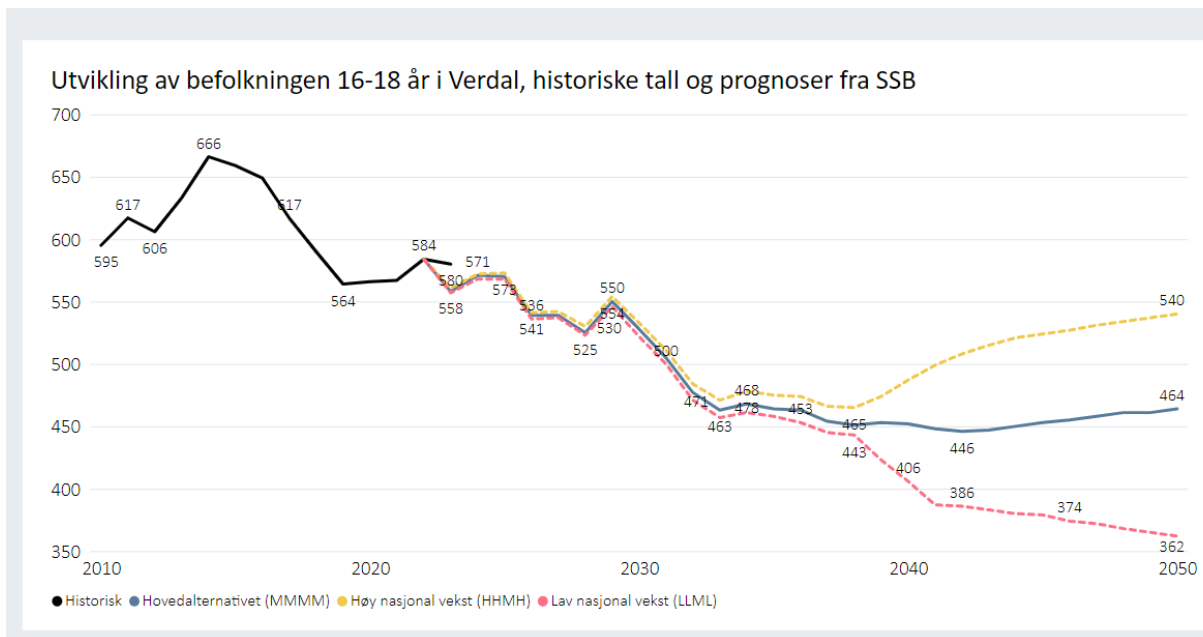
Innherred består av kommunene Inderøy, Levanger, Steinkjer og Verdal i statistikken ovenfor og i inndelingen av Trøndelag i regioner for planlegging av det videregående opplæringstilbudet, jf. figur 1 ovenfor.

Det har vært en nedgang i antall 16-18-åringer på Innherred fra 2010 av. Enkelte årskull bryter trenden, men nedgangen fortsetter fram mot 2038. Prognosene fram mot 2039 er basert på fødte barn. Det er kun mindre forskjeller i de tre prognosealternativene fram mot 2039. I 2039 slår forutsetningen om økt antall fødsler inn i prognosene, og det gir store utslag for utviklingen i de tre alternativene. Antall 16-18-åringer går ned fra rundt 2500 i 2023 til rundt 2150 i 2038. Dette tilsvarer en nedgang på rundt 350 ungdommer.

For 2022 og 2023 ligger faktisk elevtall over prognosene, og det skyldes flyktningestrømmen fra Ukraina. Det er grunn til å anta at antallet flyktninger vil gå ned betydelig fram mot 2030.

Befolkningsutvikling i Verdal

Figur 4: Utvikling av befolkningen 16-18 år i Verdal, historiske tall og prognoser fra SSB

Kilde: [Trøndelag i tall](#)

Antall 16-18-åringer i Verdal kommune hadde sin topp rundt 2015, og har gått ned siden. I 2030 er antallet 16-18-åringer nede i 530. Det faller videre, og vil være under 500 i 2032. Fram mot 2038 er antallet 16-18-åringer nede i 450.

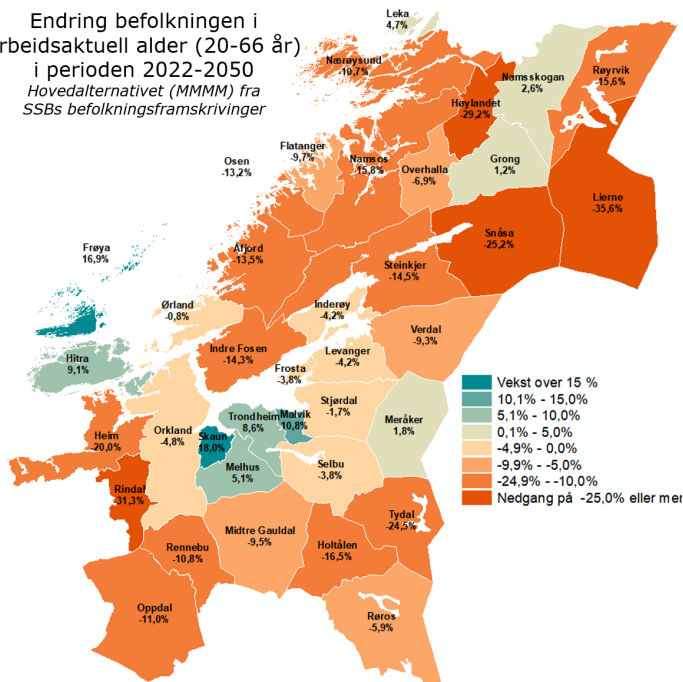
Arbeidsstyrke og utdanningsnivå

Figur 5: Endring i arbeidsstyrken

Figuren nedenfor viser utviklingen i antall 20-66-åringer i Trøndelag fra 2022 til 2050. Det er aldersgruppen 20-66 som utgjør størstedelen av arbeidsstyrken. I kartet nedenfor er vekst markert med grønt og nedgang med gult og rødt for hver kommune. Jo mørkere grønn farge kommunen har, jo større vekst i arbeidsstyrken. Jo rødere farge kommunen har, desto større er nedgangen. I kartet er endringen i arbeidsstyrken angitt med prosent.

Endring befolkningen i arbeidsaktuell alder (20-66 år) i perioden 2022-2050
Hovedalternativet (MMMM) fra SSBs befolkningsframskrivinger

- Aldersgruppen 20-66 år er den delen av befolkningen som utgjør den største delen av arbeidsstyrken. Personer under 20 år og over 66 år deltar også i arbeidsmarkedet, men i mye mindre grad.
- I perioden 2022-2050 vil antall personer i arbeidsaktuell alder (20-66 år) i Trøndelag øke med kun 4 181 eller 1,4 % i følge *Hovedalternativet (MMMM)*
- For Trøndelag utenfor Trondheim vil denne gruppen bli redusert med 7 677 personer eller - 5,0 %
- Vil gi større press utnyttelse av eksisterende arbeidskraftsressurser

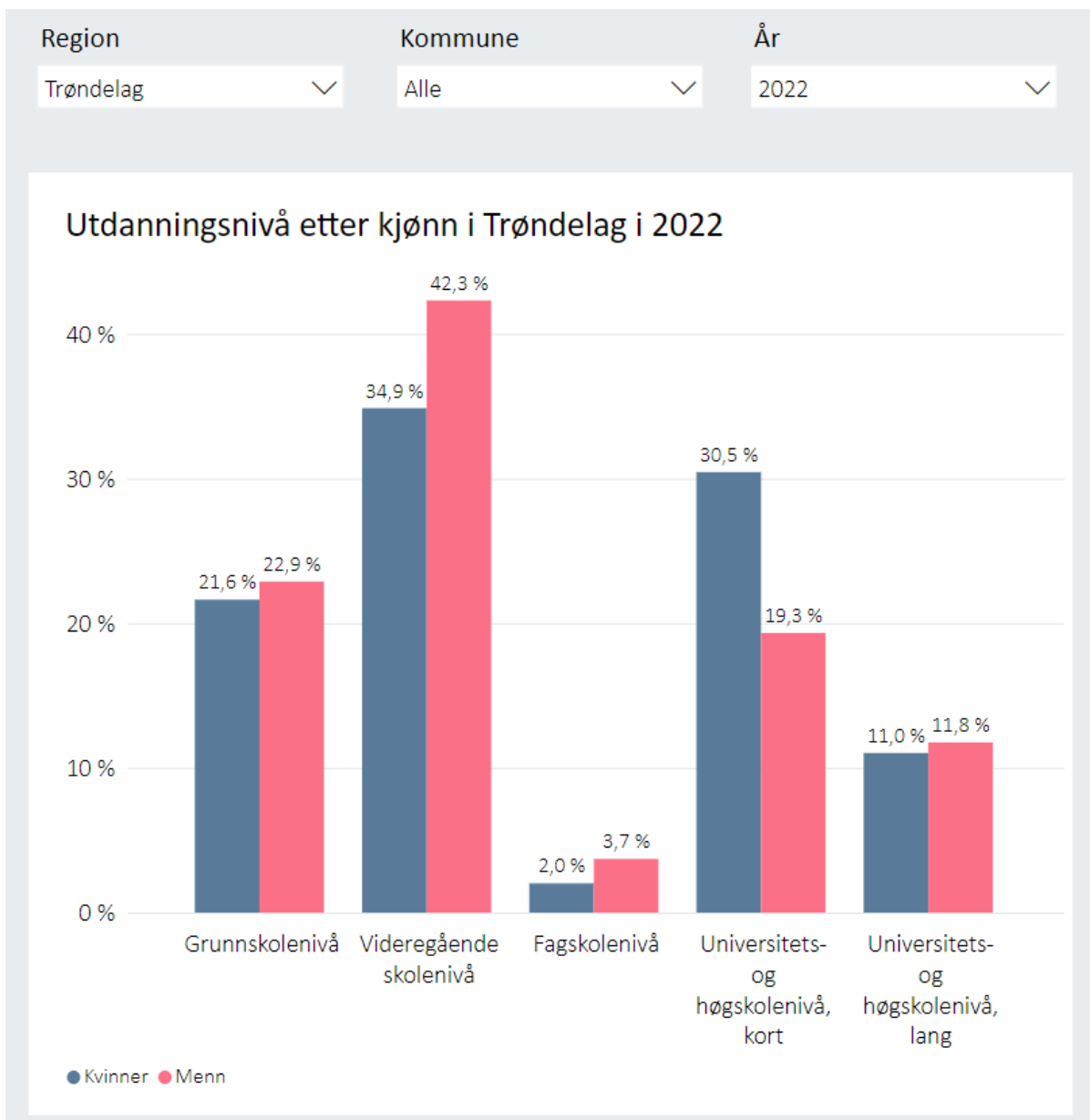

Kilde: SSB 2022 – hovedalternativet

I Trøndelag utenfor Trondheim faller arbeidsstyrken med fem prosent fram mot 2050. Kommunene på Innherred ligger både over og under snittet for nedgang utenfor Trondheim. Levanger og Inderøy ligger på litt over 4 prosent nedgang, Verdal på rundt 10 prosent og Steinkjer på i overkant av 14 prosent. Frostaa har en nedgang på litt under 4 prosent. Fallet i arbeidsstyrken blir høyere desto lengre nord i regionen kommunen ligger. Utviklingen i arbeidsstyrken tilsier at det blir stadig viktigere å få med hele laget og prioritere hvilke opplæringstiltak som skal igangsettes samt dimensjoneringen av disse.

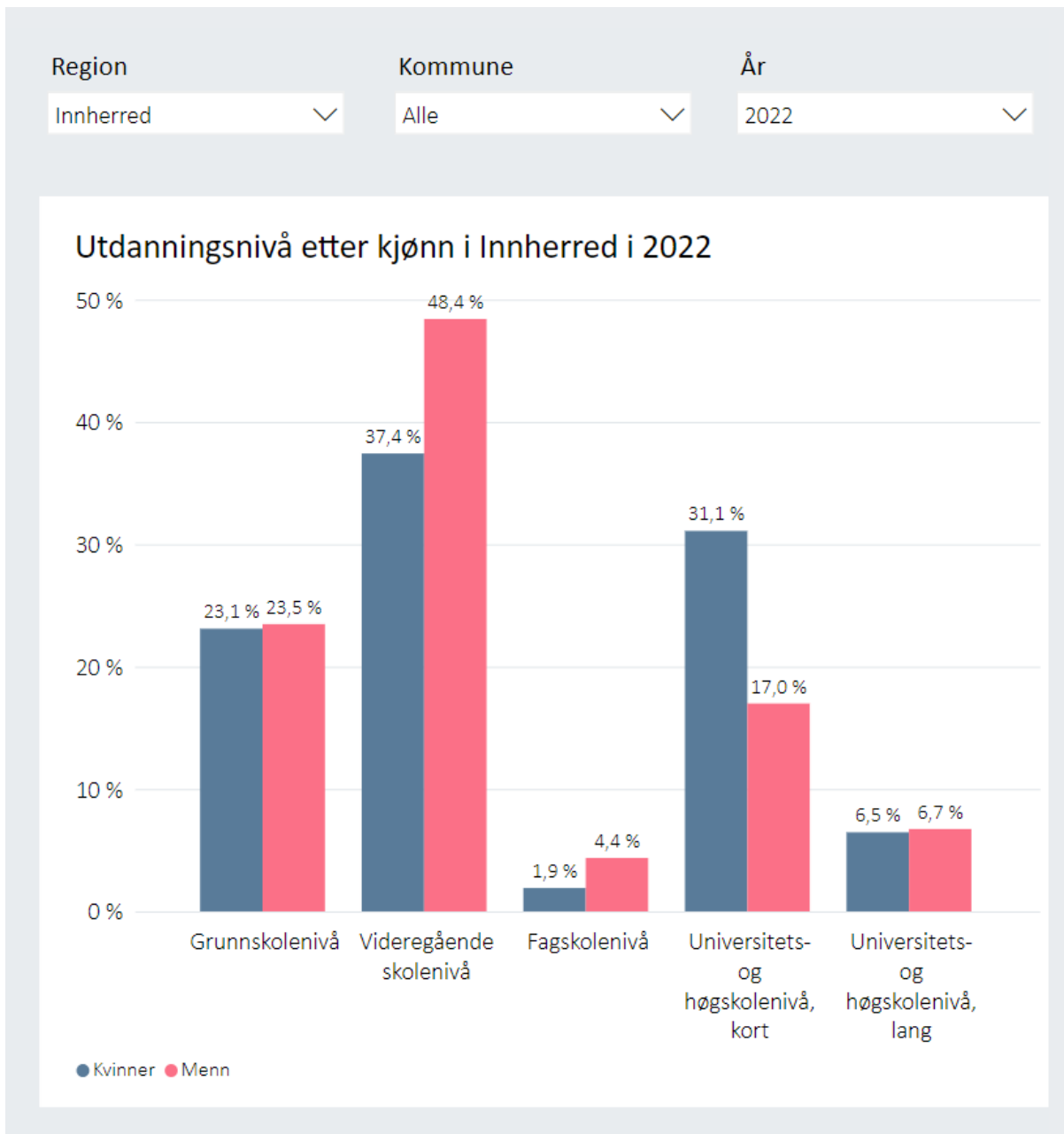
Figur 6: Høyeste utdanningsnivå for befolkningen i Trøndelag (over 16 år)

Figuren viser hvor stor andel av befolkningen i Trøndelag som har de ulike utdanningsnivåene som sin høyeste utdanning. For å ha en utdanning som sitt høyeste utdanningsnivå må den være fullført og bestått. Tallene for Trøndelag skjuler til dels store regionale ulikheter.

Kilde: [Trøndelag i tall](#)

Figur 7: Høyeste utdanningsnivå for befolkningen på Innherred

[Kilde: Trøndelag i tall](#)

Innherred har en høyere andel av befolkningen som har grunnskole som høyeste utdanningsnivå, ca. 2 prosentpoeng over snittet for Trøndelag. De har også en høyere andel som har videregående opplæring som høyeste utdanningsnivå, ca. 5 til 6 prosentpoeng over snittet. Innherred har en betydelig lavere andel som har lang universitetsutdanning, ca. 5 prosentpoeng under snittet.

Det er interessant å gå nærmere inn på tallene i de regioner hvor andelen med grunnskole som høyeste utdanningsnivå er høy. Her vil det sannsynligvis kunne være behov for å styrke informasjonen om, og tilgjengeligheten på videregående opplæring for voksne. For å finne ut mer om potensialet i regionen må vi blant annet se nærmere på gruppens alderssammensetning og om de er utenfor/delvis utenfor arbeidslivet. Dette vil vi kunne gjøre i samhandling med NAV i Trøndelag.

[Tilgang på læreplasser](#)

Tabell 3: Tilgang på læreplasser i regionen sett opp mot elever på videregående trinn

Innherred	Ungdommer og voksne			Behov for lærlinger (innmeldt)				Avvik plasttall 23 sett opp mot behov
	Sum Ungdommer og voksne 2023-2024	Voksne skoleåret 2023-2024 - plasser på Vg2	Skoleåret 2023- 2024 - plasser på Vg2 - ungdommer	2023	2024	2025	2026	
Utdanningsprogram								
Bygg- og anleggsteknikk	96	16	80	161	161	163	163	-66
Elektro og datateknologi	71	15	56	6	9	12	6	63
Frisør,blomst,int,eksp.design	12	0	12	11	11	11	11	1
Helse- og oppvekstfag	156	42	114	18	20	25	27	134
Håndverk, design, produktutv.	0	0	0	0	0	0	0	0
IT og medieproduksjon	16	1	15	13	15	18	19	0
Naturbruk	42	0	42	1	1	2	1	41
Restaurant- og matfag	25	6	19	28	27	28	27	-3
Salg, service og reiseliv	46	10	36	37	37	38	38	9
Teknologi- og industrifag	137	18	119	112	112	112	112	25
	601	108	493	387	393	409	404	203

Merknader til innrapporteringen: Elektrofagenes opplæringskontor nord i Trøndelag (kontorsted Steinkjer) og Opplæringskontoret for bil- og transportfag i Trøndelag (kontorsted Verdal) har ikke rapportert inn behov. Dette gir en underrapportering av behovet for lærlinger, særlig i utdanningsprogrammene Elektro og datateknologi og Teknologi- og industrifag. Utdanningsprogrammene er bygd opp med utstrakt bruk av opplæring i skole.

Deltakere i videregående opplæring for voksne er ikke nødvendigvis mulige søkere til formidling til læreplass. Årsaken til dette er blant annet fordi de enten

- allerede er i jobb
- allerede har avtale om læreplass (f.eks. via Trøndelagsmodellen) eller
- planlegger å avlegge fagprøven via praksiskandidatordningen.

Helhetlig tilbudsplanlegging og tilbudsprinsipper

Målene for organiseringen av kompetanseproduksjonen i Trøndelag ble vedtatt i fylkestingssak [56/21](#). Disse målene er førende for de operasjonelle tilbudsprinsippene. I fylkestingssak [122/21](#) ble tilbudsprinsippene for ungdomsopplæringen vedtatt. I sak til Hovedutvalg for utdanning [32/23](#) ble prinsippene for høyere yrkesfaglig utdanning for 2024 vedtatt. Tilbudsprinsipper for voksenopplæring foreslås justert i denne hørings-saken, se fellesdelen av høringsdokumentet.

Tilbudsprinsippene for ungdomsopplæringen er kategorisert ut fra avstander mellom videregående skoler i regionen. For Innherredsregionen gjelder følgende prinsipper:

C.1 Nærhet mellom skoler

- *De yrkesfaglige utdanningsprogrammene på en skole bør samlet ha et omfang på minst 60 elevplasser for å sikre et fullverdig tilbud.*
- *Innenfor de yrkesfaglige utdanningsprogrammene skal det legges spesiell vekt på en arbeidsdeling mellom de videregående skolene innenfor de tunge og arealkrevende utdanningsprogrammene.*
- *Det bør i hovedsak være minimum tre paralleller på studieforberedende utdanningsprogram.*

Politiske vedtak som gjelder Innherred

- I fylkestingssak [109/19](#) ble det vedtatt at utvikling av et helhetlig anlegg for Verdal videregående skole skulle gjennomføres med basis i en kapasitet på 505 elevplasser.

- I fylkestingssak [11/22](#) ble det vedtatt å ivareta distriktsprofilen ved å øke grunntilskuddet til 12 videregående skoler i Trøndelag. Inderøy videregående skole og Mære landbruksskole fikk økt grunntilskuddet på henholdsvis 4,17 % og 2,48 % fra skoleåret 2022-23. Det ble også vedtatt at Inderøy videregående skole skulle flyttes ned til gruppe IV (økt tildeling), og at Mære landbruksskole skulle flyttes opp til gruppe III (reduisert tildeling), som grunnlag for utjevningstildeling etter skolestørrelse. For skoleåret 2021-22 ble Steinkjer videregående skole, Levanger videregående skole og Ole Vig videregående skole flyttet opp til kategori I (reduisert tildeling). Pga. utfordringer med å drifte dagens opplæringstilbud uten ekstra utjevningstildeling, mente fylkesdirektøren det var nødvendig å avvende endringen av skolekategori og størrelsen på utjevningstildeling for disse skolene til skolebruksplanprosessen er gjennomført.

Prosess for arbeidet med skolebruksplan og helhetlig tilbudsstruktur – region Innherred

Dato/periode	Aktivitet	Tema
Høsten 2022	Kommunedialogen med ordførerne	Varsel om oppstart av arbeidet, rammebetingelser
13. januar 2023	Oppstartsmøte ved Verdal vgs.	Byggeprosjekt, utkast til prosess for tilbudsplanlegging
10. februar 2023	Møte med rektorene ved de videregående skolene	Prosess for arbeidet
2. mars 2023	Møte med ordførerne og rektorene	Rammebetingelser, problemstillinger
13. mars 2023	Felles skoleutvalg – Verdal vgs. og Levanger vgs.	Samarbeid om tilbudsplanlegging
24. mai 2023	Orienteringssak til Hovedutvalg for utdanning om Verdal vgs.	Byggeprosjekt og tilbudsplanlegging
14. april 2023	Felles møte for næringsforumene på Innherred sammen med skolene m.fl.	Rammebetingelser, problemstillinger
8. juni 2023	Møte i Kompetanseforum Innherred	Hvilke behov har arbeidslivet for arbeidskraft og opplæring på Innherred?
22. september 2023	Møte i Innherred regionråd	Høring om skolebruksplan og helhetlig tilbudsstruktur

Den videre politiske prosessen er beskrevet i fellesdelen av høringsnotatet.

Veien videre i arbeidet med å dekke kompetansebehov

Arbeidet med helhetlig tilbudsplanlegging er en kontinuerlig prosess som ikke avsluttes etter denne høringsaken. Prosessen består av følgende trinn i en 1-2-årlig syklus:

- Kunnskapsgrunnlag om regionene og fylket
- ↓
- Kompetansebehov i regionen
- ↓
- Samordnet «bestilling» av kompetanse fra regionen
 - Videregående opplæring (Voksne og ungdommer)
 - Høyere yrkesfaglig utdanning(HYU)
 - Universitet/høgskole
- ↓
- Tjenesteproduksjon – valg av metode for å utvikle kompetanse
 - Skole, lærlingeordningen, nettskole m.m.
- Tilbakemelding til/dialog med regionene knyttet til leveranse av kompetanse
 - Opplæringsbehov dekket?
 - Behov for karriereveilegning i forhold til søkeres valg?
 - Andre tiltak for å oppnå bedre balanse?

Trøndelag fylkeskommune samarbeider bredt både internt og med eksterne aktører for å fremskaffe et best mulig kunnskapsgrunnlag for tilbudsplanleggingen. Her inngår kunnskap som gjelder både hele fylket og de enkelte regioner, og det tas hensyn til nasjonale behov. Videre innhentes det innspill fra regionene angående kompetansebehov. Både kunnskapsgrunnlaget og dialogen med regionene danner grunnlaget for at regionene melder inn en samordnet «bestilling» av kompetanse til fylkeskommunen, hvor man ser de ulike utdanningsnivåene og -typene under ett. Gjennom høringssak foreslår fylkesdirektøren hvordan tjenesteproduksjonen skal se ut, og tilbudsstrukturen vedtas politisk etter at høringsprosessen er avsluttet. I neste omgang vil en dialog med regionene kunne avdekke om utdanningstilbudet er balansert med tanke på kompetansebehov.

Innspill fra Kompetanseforum Innherred

Dere finner oppsummeringen av innspillene til utforming av tilbudsstrukturen fra Kompetanseforum Innherred på forumets hjemmeside.

De viktigste punktene er:

- Det er et ønske om samling av tilbud
- Det er et ønske om å prioritere studiespesialisering primært med realfag
- Det er et ønske om å utvide tilbudet innenfor teknologi- og industrifagene
- Det er et ønske om å utvide tilbudet innenfor helse- og oppvekstfagene

Alternative forslag

Fylkestinget har vedtatt i sak [115/21](#) at dagens skolestruktur skal videreføres i fylkestingsperioden 2019-2023. Det nye fylkestinget må vedta sin strategi for skolestruktur i fylkestingsperioden 2023-2027. Fylkesdirektøren har forstått det slik at essensen i vedtaket i sak 115/21 er opprettholdelse av opplæringsaktivitet på dagens skolesteder for å ha nærhet til opplæringstjenester.

Det er utarbeidet et alternativ for regionen der skoler er foreslått organisatorisk sammenslått, dvs. én skole med to skolesteder. Det er også utarbeidet et alternativ med videreføring av dagens skoler, men med redusert tilbudsbredde/volum.

Organisatorisk sammenslåing av skoler

Organisatorisk sammenslåing innebærer at to skoler blir slått sammen til én skole, men at skoledriften videreføres på begge skolestedene.

Konsekvensene av sammenslåingen er hovedsakelig følgende:

- Det er én rektor som planlegger organisering av opplæringen, bruk av lokaler og utstyr og bruken av penger. Det gir muligheter til å heve kvalitetene på opplæringen og opprettholde en større tjenesteproduksjon.
 - Det er mulig å vri ressursbruken fra administrasjon til tjenesteproduksjon.
 - Muligheter for å slå sammen grupper i fellesfag og programfag kan friggi ressurser til utvidelse av tilbudet.
- Kommuner og arbeidsliv i kommunene forholder seg til ett kontaktpunkt for å planlegge og utvikle opplæringstilbud og samarbeid.
- Det å drifte en organisasjon med to arbeidssteder har sine utfordringer, men er ikke uvanlig i arbeidslivet.
- Fram til arbeidsdelingen (fordeling av tilbud) mellom skolene er slutført kan det være utfordrende for søkerne å ikke vite hvilket skolested de skal gå på.

Opprettholde dagens organisering av skolene, med en sterkere reduksjon av opplæringstilbudet

En opprettholdelse av dagens organisering vil sikre at rektor beholder nærheten til sine ansatte og oversikten over den daglige driften. Man unngår utfordringer knyttet til å ha to arbeidssteder, som for eksempel administrativt dobbeltarbeid. Arbeidslivet må på sin side forholde seg til to skoleenheter i utviklingsoppgaver og samarbeid.

Utdanningssektoren må imidlertid redusere ramma betydelig fram mot 2026 og 2027, som beskrevet over og i fellesdelen av høringsnotatet. Kravet om innsparing blir ikke redusert av at skolene videreføres som i dag. En videreføring av dagens organisering vil medføre at tilbudet må reduseres ytterligere. Dette fordi det ikke vil bli mulig å ta ut gevinstene som ligger i samkjøring av grupper i fellesfag og programfag samt administrasjon, jf. modell for organisatorisk sammenslåing.

Forslag og begrunnelse for endringer i tilbudsstrukturen på Innherred for ungdommer og voksne

I vedlegg 1 finner dere tilbudet for 2023-2024. Det er denne tilbudsstrukturen som er utgangspunktet for de forslåtte endringene.

I forslagene er det to ulike tidsperspektiver. Tilbudet på lang sikt tar 2-3 skoleår å realisere, dette finner dere i vedlegg 3. Drøftingene starter med dette perspektivet.

I vedlegg 2 finner dere endringene som foretas fra skoleåret 2024-2025. Dette angir første steget i prosessen for å komme fram til en ny tilbudsstruktur.

I. Hvilke tilbud bør samles på Innherred?

A. Det langsiktige perspektivet fram mot 2025-2026

Yrkesfaglige utdanningsprogrammer

Det er ut fra prinsippene naturlig å samle yrkesfaglige utdanningsprogrammer slik at skolene får grupper på minst 30 elever på Vg1 og 30 elever på Vg2. Det er videre viktig å sikre at skolene får flest mulig grupper som går opp i partall, dvs. at antallet plasser er delelig på 2. Det gir økte muligheter for å slå sammen faggrupper m.m. Dette er viktig for å sikre en best mulig ressursutnyttelse ved skolene. Det er også viktig å samle tilbud som henger faglig sammen og støtter opp under hverandre. Det å lage verdikjeder på tvers av utdanningsprogrammene er en innfallsvinkel for å samle tilbud.

Yrkesfagene på Innherred ut fra det som står ovenfor organiseres på følgende måte:

Helse- og oppvekstfag

Det er et ønske fra regionen at kapasiteten innenfor helse- og oppvekstfagene bør økes ifølge kompetanseforum. Det stemmer ikke overens med innmeldt behov for lærlinger fra regionen. Ifølge

innrapporteringen bør antallet plasser ned. Kommunene og helseforetaket må levere oppdaterte tall om et økt tilbud av læreplasser. Dersom dette ikke skjer vil plasstallet for helse- og oppvekstfag i regionen bli tatt ned, og skolene tilført andre tilbud. Dette vil primært få betydning for Verdal videregående skole.

Verdal videregående skole, Steinkjer videregående skole og Levanger videregående skole har i dag miljøer med 60 eller flere elever på helse- og oppvekstfag.

Miljøet ved Inderøy vgs. består av én klasse. Det er under kravet på 60. Det er ledige plasser ved andre skoler i regionen, og tilbudet bør fases ut ved Inderøy videregående skole.

Hudpleier (Vg2 og Vg3) har vært utfordrende å fylle opp over flere år. Det er derfor naturlig å ta ut tilbudet av tilbudsstrukturen ved Steinkjer videregående skole.

Teknologi- og industrifag

Innenfor teknologi- og industrifagene er det aktuelt med flere endringer. For å sikre at skolene har best mulig antall Vg1-klasser bør én klasse overføres fra Levanger videregående skole til Verdal videregående skole. Det vil gi de to skolene henholdsvis 30 og 60 plasser på Vg1 istedenfor dagens løsning med 45 plasser på begge skolene. På Vg2-nivået bør alle bilfagene samles på én skole, og det er Steinkjer videregående skole. Skolen har både en klasse Vg2 Kjøretøy og Vg2 Bilskade, lakk og karosseri fra før. For å gjøre plass til en ekstra klasse kjøretøy må én klasse Vg2 Industriteknologi overføres til Verdal videregående skole.

Verdal videregående skole spesialisere seg i forhold til Vg2 Industriteknologi gitt deres nærhet til Aker. Verkstedene på både Steinkjer videregående skole og Verdal videregående skole må tilpasses i forhold til omfordelingen av tilbudene. Ved Verdal videregående skole tas dette inn i det pågående byggeprosjektet sammen med tilretteleggingen for en ekstra klasse Vg1 Teknologi- og industrifag. Omfordelingen av tilbudene vil gi begge skolene en klarere profil i samarbeidet med arbeidslivet og gunstigere forhold for å optimalisere tilbudene både pedagogisk og økonomisk.

Andre yrkesfaglige utdanningsprogrammer

Ut fra innmeldt behov for lærlinger vil det være tilstrekkelig med ca. to Vg1-klasser på utdanningsprogrammene restaurant- og matfag og salg, service og reiseliv, og to klasser på Vg2.

Ut fra tilbudsprinsippet om at fagmiljøene bør ha 60 plasser bør hvert av utdanningsprogrammene legges til én skole.

Naturbruk, restaurant- og matfag og salg, service og reiseliv danner en verdikjede for produksjon, tilberedning og salg av mat/opplevelser. Naturbruk gis ved Mære landbruksskole som ligger i Steinkjer kommune.

Ut fra dette bør restaurant- og matfag og salg, service og reiseliv samles på Steinkjer videregående skole.

Informasjonsteknologi og medieproduksjon bør overføres til Levanger videregående skole og samkjøres med medier og kommunikasjon. Denne samlokaliseringen av tilbud har vist seg å være gunstig ved Charlottenlund videregående skole og Tiller videregående skole. I tillegg vil overføringen frigjøre kapasitet ved Verdal videregående skole.

Ut fra tilgangen på læreplasser er det foreslått å øke kapasiteten noe på byggfag.

Ved samling av tilbud på én skole vil ikke alle elever flytte etter tilbudet. De vil velge blant tilbudene på det nærmeste skolen. Dette vil gi økt oppfylling på skolen tilbudet blir flyttet fra og skolen som får tilbudet. Dette er basert på erfaringer fra endring av tilbudet ved andre skoler i Trøndelag.

Det bør være ca. én klasse ekstra på Vg1-nivået for de store yrkesfaglige utdanningsprogrammene for å dekke opp for at elever velger om eller velger Vg2 som ikke gis i regionen/på skolen. Det blir viktig med økt oppfylling grunnet omlegging av ressursfordelingsmodellen og generelle innsparingskrav.

De studieforberedende utdanningsprogrammene

De studieforberedende utdanningsprogrammene kan ses på som en samlet gruppe av utdanninger som i stor grad kan byttes om etter behov/ønske.

Kompetanseforum Innherred ønsker at tilbudet innenfor studiespesialisering, særlig med vekt på realfag, økes. For å beholde bredden av studieforberedende tilbud i regionen er det foreslått å ta ned idrettsfag ved Verdal videregående skole og beholde to paralleller ved Steinkjer videregående skole. Ved å holde kapasiteten på idrettsfag ved Steinkjer videregående skole fast, vil søkerne til idrettsfag bli tilbudt plass ved andre studieforberedende utdanningsprogrammer, primært ved studiespesialisering. I dag er hverken idrettsfag eller studiespesialisering ved Verdal videregående skole fylt opp. Dette grepet vil bidra til at det blir det. Tilsvarende vil tilbudet på idrettsfag ved Steinkjer videregående skole bli fylt opp. Verdal videregående skole er planlagt med en idrettshall dimensjonert for å dekke behovet for opplæring i både kroppsøving og idrettsfag. Dersom skolen ikke lengre har idrettsfag vil den samlede hallkapasiteten ved Verdal videregående skole være større enn behovet. Arbeidslivet på Innherred har etterspurt økt kapasitet innen byggfag, i tillegg til teknologi og industrifag. Ved Verdal videregående skole er det foreslått å øke hallkapasiteten innenfor teknologi og industrifag. Eventuelle ekstra bygningsmessige kostnader ved å fase ut idrettsfag og øke kapasiteten på byggfag og teknologi og industrifag må utredes.

Skal tilbudet innenfor studiespesialisering økes, må enten tilbudet innenfor medier- og kommunikasjon eller kunst, design og arkitektur tas ut av tilbudsstrukturen i regionen. Regionen utfordres på om det er naturlig å ta ut noen av de to tilbudene. Det er også en mulighet å ta ut hele eller deler av tilbudet innenfor musikk, dans og drama, men da er vi over i en skolestrukturdebatt, da dette vil ta bort grunnlaget for å opprettholde skolestedet Inderøy. Videre vil det bety at tilbudet innenfor musikk, dans og drama må opprettes ved en annen skole i norddelen av Trøndelag.

Tilbudet innenfor musikk, dans og drama videreføres ved Inderøy videregående skole. De må forvente å ta imot søkere fra Namdalsregionen og Værnesregionen som en følge av omleggingen av tilbudet i de to regionene.

Tilbudet innenfor studiespesialisering ved Inderøy videregående skole tas ut av skolens tilbudsstruktur. De relativt få elevene kan bidra til å fylle opp tilbudene ved de andre skolene på Innherred, og elevene vil få et bredere tilbud og større fagmiljø der.

Innføringstilbudene på Verdal og Levanger videregående skoler samles på Levanger. Dette for å tilpasse tilbudet ved Verdal videregående skole til 505 plasser.

B. Gjennomføring av tilbudsomleggingen/det korte perspektivet

Tilbudene legges om i takt med ombygginger/utbygginger og tas nivå for nivå. Det starter med Vg1-nivået. Dette er vanlig ved omlegging av tilbudet. Ombyggingen av Verdal videregående skole setter tidsplanen for omleggingen for en rekke utdanningsprogrammer.

Endringer i 2024-2025

- Inderøy videregående skole
 - Vg1 Studiespesialisering fases ut
 - Vg1 Helse- og oppvekstfag fases ut
- Steinkjer videregående skole
 - Vg2 Hudpleier fases ut
- Verdal videregående skole
 - Vg1 Idrettsfag fases ut
 - Vg1 Informasjonsteknologi og medieproduksjon fases ut
 - Vg1 Salg, service og reiseliv
- Levanger videregående skole
 - Vg1 Restaurant- og matfag fases ut
 - Vg1 Informasjonsteknologi og medieproduksjon legges inn i tilbudsstrukturen

Endringer i 2025-2026

- Inderøy videregående skole
 - Vg2 Studiespesialisering fases ut
- Steinkjer videregående skole
 - Vg1 Salg, service og reiseliv samles ved skolen
 - Vg2 Industriteknologi fases ut ved skolen
 - Vg2 Kjøretøy økes med én klasse ved skolen
 - Vg3 Hudpleier fases ut ved skolen
- Verdal videregående skole
 - Vg2 Idrettsfag fases ut – Vg3 Idrettsfag (leies lokaler)
 - Vg2 Kjøretøy fases ut
 - Vg2 Industriteknologi økes med én klasse
 - Vg2 Salg og reiseliv fases ut
 - Vg2 Service, sikkerhet og admin. fases ut
 - Vg1 Teknologi- og industrifag økes med én klasse
 - Vg2 Informasjonsteknologi og medieproduksjon fases ut
 - Vg1 Helse- og oppvekstfag økes
 - Vg0 Innføringstilbud flyttes til Levanger videregående skole
- Levanger videregående skole
 - Vg1 Teknologi- og industrifag – én klasse overføres Verdal videregående skole
 - Vg0 Innføringstilbud overføres fra Verdal videregående skole
 - Vg2 Informasjonsteknologi og medieproduksjon overføres til skolen
 - Vg2 Restaurant- og matfag fases ut av skolen

C. Andre omlegginger

Verdal videregående skole og Levanger videregående skole bør bli ett inntaksområde uavhengig av modell for organisering av tilbudet ved de to skolene. Ungdommene fra de to kommunene kan velge fritt blant de to skolene. Dette gir elevene økte valgmuligheter og bedre muligheter til å gi søkerne ønsket utdanning, f.eks. helse- og oppvekstfag med studiekompetanse, jf. sak om inntak 2023-2024.

Ungdommer fra Namdalseid bør få Steinkjer videregående skole som nærscole. Det vises til vedtak i Fylkesutvalget den 5. september. Begge forholdene vil også bli tatt inn i egen høring om inntaksordning for 2024-2025.

Ut fra endringer i tilbudsstruktur bør ressursfordelingsmodellen justeres for Steinkjer videregående skole og Levanger videregående skole slik at utjevningstildelingen endres fra ca. 8000 kroner per elev til rundt 4000 kroner.

Dersom det blir en samorganisering av skolene, må ressursfordelingsmodellen justeres for å ta høyde for dette. Skolene som er foreslått samorganisert tilhører ulike skolekategorier for tildeling av utjevningstildeling. I praksis løses dette ved å legge inn et ekstra beløp i grunntilskuddet.

II. Samorganisering av skoler

I notatet er det foreslått å samorganisere Verdal videregående skole og Levanger videregående skole. Det er foreslått å samorganisere Inderøy videregående skole og Steinkjer videregående skole.

I tillegg til de generelle argumentene for og mot løsningen angitt i notatet ovenfor, gjelder følgende for de samorganiserte skolene.

Det er utfordrende å oppnå tre paralleller med studieforbereende utdanningsprogrammer ved de fire skolene. Ved å samorganisere skolene vil dette kravet være oppfylt, og vil gi grunnlaget for et utvidet og forbedret tilbud i programfagene. De samorganiserte skolene vil ha et tilbud som står seg i konkurranse med skolene i Trondheim. Elevene vil ha tilnærmet likeverdig tilgang til programfag og fellesfag. Samorganiseringen av Inderøy videregående skole og Steinkjer videregående skole, med klart fordelte utdanningsprogrammer, gir søkerne forutsigbarhet ved inntaket mht. hvilket skolested de får opplæringen ved. For Verdal videregående skole og Levanger videregående skole er dette bildet mer utfordrende på Vg1-nivået. Dette gjelder Vg1 Helse- og oppvekstfag, Vg1 Teknologi- og industrifag og Vg1 Studiespesialisering, som finnes på begge skolestedene. Dette vil i hovedsak løses ved at elevene får tilbud på det skolestedet som ligger nærmest søkerens bosted, men for å fylle opp gruppene kan noen av søkerne få plass på et annet skolested enn den nærmeste skolen.

III. Tiltak for å nå innsparingskrav

Samlokalisering av tilbud gir grunnlag for å redusere utjevningstildelingen ved Steinkjer videregående skole og Levanger videregående skole.

Reduksjon av tilbudet på spisset toppidrett

Spisset toppidrett er delt opp i kategoriene A-tilbud og U-tilbud. Begge tilbudene tilfredsstiller kravene som stilles til spisset toppidrett. A-tilbud bidrar jevnlig med utøvere som tar medaljer i de store mesterskapene. Følgende U-tilbud foreslås tatt ut av tilbudsstrukturen ved Steinkjer videregående skole:

- Friidrett
- Skiskyting

Det at tilbudene tas ut av spisset toppidrett betyr at skolen og idretten ikke får ekstra midler til trenere og/eller andre tiltak som er nødvendig for å nå kvalitetskravene. Det vil fremdeles være mulig å gå på idrettsfag og utøve idrettene, men det gis ikke ekstra tildeling for å gi enkeltelever ved skolen tettere idrettsfaglig oppfølging. Utfasingen tas over tre til fire år.

Reduksjon av yrkesfaglige tilbud

- Se bl.a. utfasingen av hudpleier (Vg2 og Vg3)

Musikk, dans og drama

- Opprettholder dagens nivå med en mindre økning av plasstallet. Det eneste tilbudet i norddelen av Trøndelag.

Forslag og begrunnelse for tilbudsstrukturen på Innherred for voksne

I videregående opplæring for voksne skal opplæringstilbudet tilpasses den voksnes livssituasjon. Eksempel på tilpasning er komprimert opplæringstid, kveldsundervisning og fjernundervisning. Det betyr ikke at tilbudet skal passe hver enkelt, men at tilbudet er lagt til rette for at deltakere i ulike livssituasjoner kan benytte seg av tilbudet.

I planleggingen av opplæringstilbudet for voksne er det forsøkt tatt høyde for de som er tatt inn etter dagens lovverk, og hensynet til endringene i nytt lovverk. For å imøtekomme ny lov og forskrift vil det være nødvendig med justeringer over tid, for å treffe kompetansebehovet bedre. I oversikten nedenfor framgår planlagte opplæringstilbud for voksne i regionen. I tillegg er det planlagt noen fylkestilbud. Skoler med fylkestilbud vil ha ansvar for deltakere fra hele fylket.

I fag der det ikke er fylkestilbud eller regionale tilbud vil det være aktuelt å samorganisere med ordinært tilbud. Det vil da være behov for å tilpasse timeplanen til dette. Eksempelvis kan det være hensiktsmessig å planlegge programfagopplæringen bolkvis, slik at voksne får mest mulig fulle/få dager med opplæring. Mange voksne har behov for å stå i jobb parallelt med opplæringen, og har også omsorgsoppgaver som skal ivaretas.

Når søkertallene er på plass, vil det foretas en justering av planlagt tilbud der det er behov. Det kan også bety at det er behov for å opprette tilbud som ikke er nevnt i høringen.

I hoveddelen er det nevnt innføring av modulstrukturert fag- og yrkesopplæring (MFY). Trøndelag innfører de nye læreplanene etappevis, og starter med 4 utvalgte lærefag. I utvelgelsen av fag er erfaringer fra forsøket lagt til grunn. For høsten 2024 tilbys helsearbeiderfaget, salgsfaget, betongfaget og kokkfaget. Helsearbeiderfaget har erfaringsmessig en større søkermasse, og vil derfor planlegges i alle regioner. Erfaringer fra MFY-forsøket viser at salgsfaget egner seg godt som et nettbasert tilbud, på grunn av fagets egenart. Søkermassen er spredt i hele fylket, og det er få søkere. Kokkfaget krever tilgang til egnede lokaler, og bør legges til en skole som får ansvar for deltakere fra et større geografisk område. Betongfaget er en oppfølging av politisk vedtak (sak [65/22](#) i Hovedutvalg for utdanning), og er planlagt som et digitalt tilbud. Fylkeskommunen jobber med plan for overgangsordninger fra ordinær læreplan til de nye læreplanene.

Videregående opplæring for voksne – regiontilbud

Bakgrunn for planlagte tilbud er foreslåtte prinsipper i hoveddelen av høringsnotatet.

Forslag egne grupper for voksne skoleåret 2024-2025

- Levanger vgs.
 - Helsearbeiderfag (MFY-læreplan)
 - Vg1 Helse- og oppvekstfag
 - Vg2 Barne- og ungdomsarbeiderfag
 - Vg2 Helseservicefag
- Verdal vgs.
 - Vg3 Tannhelsesekretær (Fylkestilbud skoleåret 2024-2025, deretter ny struktur)
 - Vg1 Teknologi- og industrifag
 - Vg2 Industriteknologi
 - Vg2 Rørlegger
- Steinkjer vgs.
 - Vg2 Elenergi og ekom (Fylkestilbud skoleåret 2024-2025, deretter utfases)

- Vg1 Helse- og oppvekstfag
- Vg2 Fotterapi og ortopediteknikk (Fylkestilbud 2024-2025, deretter utfases)
- Vg3 Fotterapi (Fylkestilbud 2024-2026, deretter utfases)
- Vg2 Kjøretøy
- Vg1 Bygg- og anleggsteknikk
- Vg2 Tømrer
- Vg1 Restaurant- og matfag
- Påbygg til generell studiekompetanse
- Mære vgs.
 - Vg1 Naturbruk
 - Vg2 Landbruk og gartneri (Vo-agronom og gartner)
 - Vg3 Landbruk (Vo-agronom)
- Inderøy vgs.
 - Ingen egne grupper/samkjøring med ungdom ved behov.

Fellesfag for voksne som går yrkesfag

Når det gjelder fellesfag, er det flere løsninger:

- Skolen som tilbyr programfag har også ansvar for fellesfagene
- To eller flere skoler i regionen samarbeider om fellesfag for å fylle opp større grupper med fellesfag

I tillegg vil det være mulig å ta fellesfag gjennom nettskolen, for de deltakerne som ønsker det.

Videregående opplæring for voksne – fylkestilbud

Fylkestilbudene planlegges som fleksibel opplæring, og skal ivareta deltakere som kan bo langt fra opplæringsansvarlig skole. Se prinsipper i fellesdelen av høringsnotatet under «Alternative opplæringsarenaer, nye opplæringsformer, nettskole og samlingsbasert opplæring».

Fylkestilbud for voksne skoleåret 2024-2025:

- Nettskolen
 - Fellesfag YF (ny)
 - Påbygg til generell studiekompetanse
 - De seks studiekompetansefagene
- Helse- og oppvekstfag
 - Vg3 Tannhelse (Verdal vgs. skoleåret 2024-2025, deretter ny struktur)
 - Vg3 Apotek (TROVO)
 - Vg3 Helsesekretær (TROVO)
 - Vg2 Fotterapi og ortopediteknikk (Steinkjer vgs. 2024-2025, deretter utfases)
 - Vg3 Fotterapi (Steinkjer vgs. 2024-2026, deretter utfases)
 - Vg2 Ambulansefag – syklus på annenhvert år (Olav Duun vgs.)
- Elektro og datateknologi
 - Vg1 Elektro og datateknologi (ikke avgjort)
 - Vg2 Elenergi og ekom (ikke avgjort)
 - Vg2 Elenergi og ekom (Steinkjer vgs. skoleåret 2024-2025, deretter utfases)
- Restaurant- og matfag
 - Kokkfaget MFY-læreplan (Byåsen vgs.)
- Salg, service og reiseliv
 - Salgsfaget, MFY-læreplan (TROVO)

- Bygg- og anleggsteknikk
 - Betongfag, MFY-læreplan (Charlottenlund vgs.)

Fylkestilbud skal organiseres slik at det er mulig for deltakere fra hele fylket å delta, ved at skolen skal kunne gjennomføre distribuert og samlingsbasert opplæring. Det vurderes som hensiktsmessig at én skole har dette ansvaret. Det kan være hensiktsmessig for opplæringsansvarlig skole å samarbeide med andre skoler, blant annet for å gjennomføre samlinger og for å skaffe praksisplasser til Yrkesfaglig fordypning.

Det er foreslått ett nytt tilbud i nettskolen; **Fellesfag for yrkesfag**. Fellesfag for yrkesfag er etterspurt i lengre tid.

Innen helsefagene har Olav Duun vgs. hatt et stabilt tilbud på Vg2 **Ambulansefag**. Faget er foreslått videreført. Tilbudet settes i gang annenhvert år. Dimensjonering må sees i sammenheng med lærlingebehovet i hele fylket.

Tannhelsetilbudet er lagt til Verdal vgs. med ei begrensning på kommende år. **Apotekteknikk, helsesekretær og tannhelsesekretær** er 3-årige opplæringsløp i skole. Det er tilbud med en begrenset mengde søkere som bor spredt i fylket, noe som gjør det utfordrende å dimensjonere et stedlig tilbud med nærhet til deltakerne. For å se om det er mulig å finne en modell som treffer disse utfordringene bedre, er det nedsatt ei arbeidsgruppe som vurderer å legge deler av tannhelsetilbudet på digital plattform med sterk tilknytning til praksis i klinikkene. Arbeidsgruppa skal levere sine anbefalinger i løpet av 2024, og vil legge grunnlaget for planlegginga av tilbudet fra skoleåret 2025-2026.

Fotpleie (Vg2 og Vg3) har vært tilbudt ved Steinkjer vgs. som rene voksentilbud, da det ikke eksisterer et ungdomstilbud i eget fylke. Tilbudet utfases da det er få søkere og lite meldt kompetansebehov i Trøndelag. For å opprettholde tilbudet må næringslivet melde kompetansebehov.

Elektro og datateknologi har solid søkermasse, men det er begrenset tilgang på læreplasser. Hovedtyngden søkere har behov for Vg2 Elenergi og ekom, der det er mange mulige sluttkompetanser etter Vg2. Ved andre ønskede sluttkompetanser bør man ta sikte på samorganisering med ungdomsklasser, eller alternative modeller for opplæring (1 år skole + 3 års læretid, fagbrev på jobb, osv.). For skoleåret 2023-2024 var det to fylkestilbud på Vg1 (Steinkjer vgs. og Meldal vgs.). Det foreslås at begge fylkestilbudene fases ut, og erstattes av ett fylkestilbud. Det er flere skoler som har utdanningsprogrammet på Vg1, med videre mulighet for Vg2 Elenergi og ekom. Det er ikke foreslått hvilken skole som bør ha fylkestilbudet, men høringen gir mulighet for flere skoler å vurdere om de har kapasitet til å utvikle et godt fylkestilbud innen elektrofag. Kapasitet på tilbudet vil sees i sammenheng med ungdomsopplæring, tilgang på læreplasser i fylket og innmeldt kompetansebehov.

I **Salgsfaget** vil MFY-læreplanene benyttes fra høsten 2024. Erfaringer fra forsøket har vist at faget egner seg godt som nettbasert tilbud. Det foreslås derfor et nettbasert fylkestilbud, der én skole har ansvaret for opplæring. De skolene som har vært involvert i forsøket er TROVO, Verdal vgs., Fosen vgs., Oppdal vgs. og Kyrksæterøra vgs. TROVO foreslås som ansvarlig for salgsfaget etter nye læreplaner.

Vedlegg:

1. Tilbudet for 2023-2024
2. Tilbudet for 2024-2025

3. Tilbudet for 2025-2026

Høringsnotat for region Namdalen – skolebruksplan og helhetlig tilbudsstruktur

Innledning

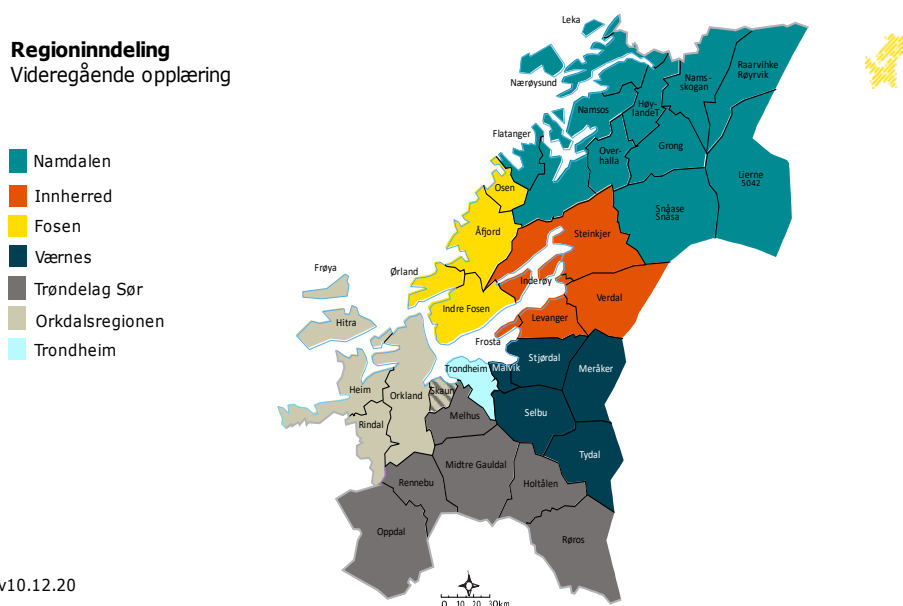
Høringsnotatet består av en fellesdel med problemstillinger som er gyldige for hele fylket, og én del for den enkelte region som gjelder dimensjonering, lokalisering og organisering av opplæringen i den aktuelle regionen. Dette notatet omhandler regionen Namdalen.

Notatet består av fire deler:

1. Gjennomgang av rammebetingelsene for utformingen av opplæringstilbudet i regionen.
2. Innspill fra kompetanseforum eller tilsvarende om kompetansebehovet i regionen.
3. Beskrivelse av prosessen forut for utarbeidelsen av notatet, og hvilke prosesser som gjenstår fram mot endelig politisk vedtak i desember 2023 og gjennomføringen av vedtakene i 2024 og årene framover.
4. Fylkesdirektørens alternative forslag til framtidig tilbudsstruktur i regionen, og spørsmål spisset i forhold til regionen.

Illustrasjonen nedenfor viser regioninndelingen for videregående opplæring i Trøndelag. Kommunene som inngår i Namdalsregionen er markert med grønt.

Figur 1

Spørsmål til høringsinstansen

Med grunnlag i regiondelen av høringsdokumentene stiller fylkesdirektøren følgende spørsmål:

- a) Hvordan stiller høringsinstansen seg til den foreslåtte organisatoriske sammenslåingen av skoler i regionen?
- b) Hvordan stiller høringsinstansen seg til forslaget om å flytte utdanningstilbud mellom skoler for å skape større og bredere fagmiljø?

- c) Hvordan stiller høringsinstansen seg til de foreslåtte innsparingstiltakene som gjelder reduksjon i tilbudet innen musikk, yrkesfag og spisset toppidrett?
- d) Hvordan stiller høringsinstansen seg til foreslåtte fylkestilbud og regiontilbud for videregående opplæring for voksne?
- e) Hvordan stiller høringsinstansen seg til foreslått innføring av modulisert fag- og yrkesopplæring (MFY-læreplaner) som eneste tilbud i helsearbeiderfaget, salgsfaget, betongfaget og kokkfaget?
- f) Hvilke utdanningstilbud innen høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoler) bør prioriteres i regionen? (Se kapittelet om høyere yrkesfaglig utdanning i fellesdelen av høringsnotatet.)
- g) Andre forhold som høringsinstansen ønsker å ta opp.

Det er ikke obligatorisk å svare på alle spørsmålene – høringsinstansene vurderer selv hvilke punkter/tematikker som er mest relevant for eget arbeid. Vi gjør oppmerksom på at ikke alle spørsmålene er relevante for alle regioner.

Rammebetingelser og målsettinger for utarbeidelsen av opplæringstilbud

Målsettingene og rammebetingelsene er oppsummert i figur 2 nedenfor.

Tilbudsplanleggingen har fire mål:

- Arbeidslivets kompetansebehov
- Faglig og sosial utvikling
- Forutsigbarhet i regionen
- Regionalt inntak

Målsettinger for tilbudsplanleggingen er plassert i midten av figuren nedenfor, og forklaringen av målsettingene står i tekstboksen nedenfor hver målsetting.

Figur 2: Målsettinger og rammebetingelser for tilbudsplanleggingen

Tilbudet og målsettingene for tilbudet er utformet ut fra fire rammebetingelser, se teksten som rammer inn målene for tilbudsplanleggingen i figur 2.

De fire rammebetingelsene er:

- Økonomi (midler til drift og investeringer)
- Politikk (vedtak, mål og prinsipper for tilbudsplanlegging, ambisjoner)
- Regelverk (primært opplæringsloven)
- Demografi (befolkningsutvikling)

Vi skal nå gå gjennom rammebetingelser for Namdalen. Det som er skrevet generelt for Trøndelag gjelder også for Namdalen.

Regelverk

Ny opplæringslov trer i kraft 1. august 2024. Den viktigste endringen gjelder rett til opplæring fram til den er fullført og bestått. Det åpnes for at ungdom skal kunne gjøre omvalg flere ganger enn i dag, men de må innen de er fylt 19 år velge hvilken utdanning de vil fullføre. Fylkeskommunen skal ifølge § 5-3 i ny opplæringslov kunne legge stor vekt på hvilken kompetanse samfunnet trenger når tilbudet planlegges. Prinsippene for tilbudsplanlegging i Trøndelag vurderes å være tilrettelagt i henhold til dette handlingsrommet.

Når det gjelder videregående opplæring for voksne, gir den nye opplæringsloven flere nye rettigheter som får konsekvenser for tilbudsplanleggingen. De viktigste endringene er:

- Fylkeskommunen skal legge stor vekt på hvilken kompetanse samfunnet trenger når tilbudet planlegges.
- Flere vil ha rett til videregående opplæring for voksne, ved at man fra 19 år kan velge å søke voksenopplæring.
- Yrkesfaglig rekvalifisering. De som har oppnådd studiekompetanse eller yrkeskompetanse, vil ha rett til videregående opplæring fram mot en ny yrkesfaglig sluttkompetanse.
- Voksne skal søke på tre sluttkompetanser, og vil ha rett til å komme inn på en av de tre.
- Rett til opplæring fram til den er fullført og bestått.
- Rett til lære plass.

Økonomi og drift

Tabell 1: Tildeling av midler til videregående opplæring for ungdommer i Namdalen

Region	Skole / Antall kapasitetsplasser	Plantall - sum			Aktivitetsbasert		Ramme 2023
		ST	YF	Totalt	Elevsatser	Utjevningstildeling	
Namdalen	Grong videregående skole	93	177	270	28388	5193	49610
Namdalen	Olav Duun videregående skole	344	302	646	66142	7077	90776
Namdalen	Ytre Namdal videregående skole	85	190	275	31015	4651	46249
	Sum Namdalen	522	669	1 191	125545	16921	186635

Den økonomiske situasjonen gjør at Trøndelag fylkeskommune må ta ned driftsnivået og investeringsnivået sammenlignet med tidligere innenfor alle sektorer. For utdanningssektoren må nivået på den årlige drifta tas ned med mellom 150 og 160 millioner kroner fram mot 2026, og ytterligere ned med et betydelig antall millioner kroner fra 2027.

Økonomi og drift for videregående opplæring for voksne

Fra skoleåret 2023-2024 innføres ny modell for videregående opplæring for voksne. Rollene koordineringsskole og samarbeidsskole fases ut og en rekke oppgaver sentraliseres. Dette gjelder blant annet inntak, realkompetansevurdering og tilbudsplanlegging. Planlegging av tilbud skal ses i tett sammenheng med ungdomsopplæringen. Forslag til prinsipper for tilbudsplanlegging for voksne

er gjengitt i fellesdelen av høringsnotatet under kapitlet «Videregående opplæring for voksne». Ny ressursfordeling for videregående opplæring for voksne er under utarbeidelse for å ivareta disse endringene.

Tabellen nedenfor viser tildeling av midler til videregående opplæring for voksne i regionen. Tildelingen er delt opp i hva som er gitt av fylkeskommunale midler og statlige midler fylkeskommunen har fått til disposisjon i satsingen Utdanningsløftet. Midlene i Utdanningsløftet er midlertidige.

Tabell 2: Tildeling av midler til videregående opplæring for voksne i Namdalen

	2021-2022		2022-2023		2023-2024	
	Beløp	Antall deltakere	Beløp	Antall deltakere	Beløp	Antall deltakere
Namdalen	8 005 000	139	5 817 700	176	6 573 100	134
Fylkeskommunale	5 825 000		3 564 600		4 346 800	
Utdanningsløftet	2 180 000		2 253 100		2 226 300	

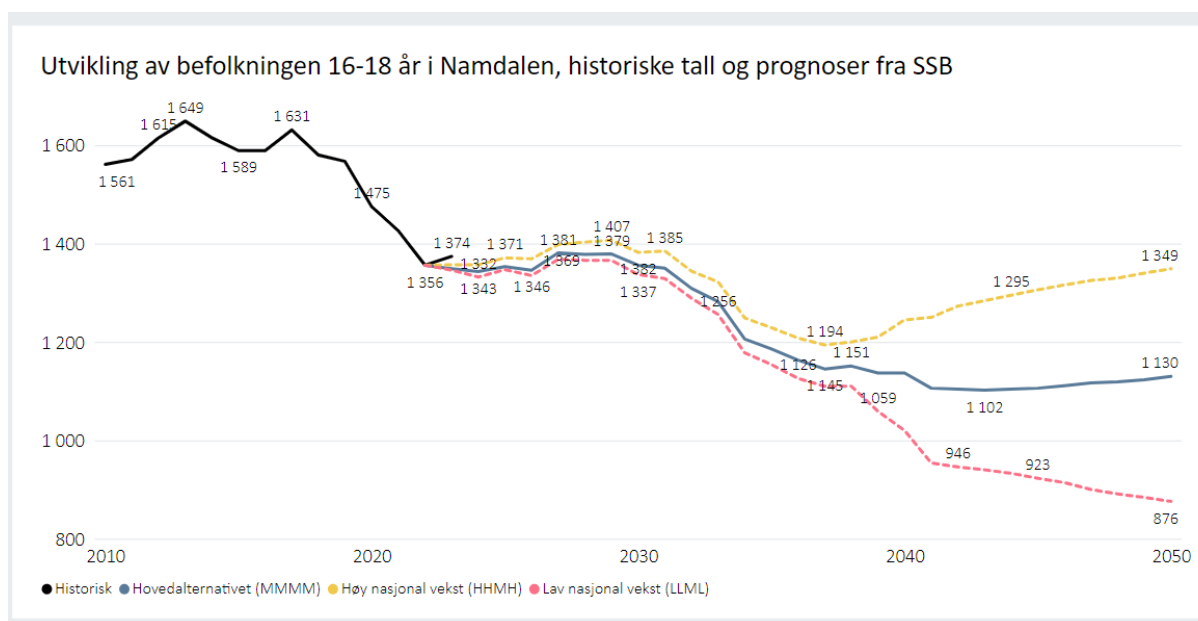
Investeringer

- Olav Duun videregående skole er vedtatt bygget om/samløkalisert med kommunale aktiviteter

Befolkningsutvikling

Befolkningsutvikling i Namdalen

Figur 3: Utvikling av befolkningen 16-18 år i Namdalen, historiske tall og prognoser fra SSB

Kilde: [Trøndelag i tall](#)

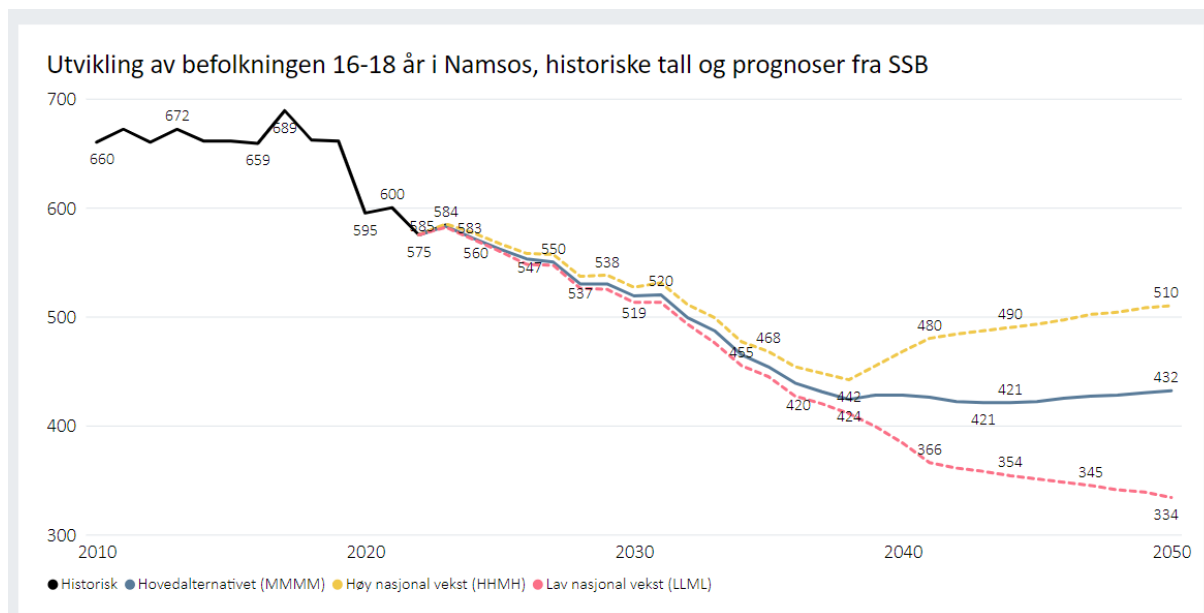
Namdalen består av kommunene Flatanger, Grong, Høylandet, Leka, Lierne, Namsos, Namsskogan, Nærøysund, Osen, Overhalla, Røyrvik og Snåsa i statistikken ovenfor og i inndelingen av Trøndelag i regioner for planlegging av det videregående opplæringsstilbudet, jf. figur 1 ovenfor.

Det har vært en nedgang i antall 16-18-åringer i Namdalen fra 2010 av. Enkelte årskull bryter trenden, men nedgangen fortsetter fram mot 2040. Prognosene fram mot 2039 er basert på fødte barn. Det er kun mindre forskjeller i de tre prognosealternativene fram mot 2039. I 2039 slår forutsetningen om økt antall fødsler inn i prognosene, og det gir store utslag for utviklingen i de tre alternativene. Antall 16-18-åringer går ned fra rundt 1343 i 2023 til rundt 1137 i 2040. Dette tilsvarer en nedgang på rundt 200 ungdommer.

For 2022 og 2023 ligger faktisk elevtall over prognosene, og det skyldes flyktningestrømmen fra Ukraina. Det er grunn til å anta at antallet flyktninger vil gå ned betydelig fram mot 2030.

Befolkningsutvikling i Namsos

Figur 4: Utvikling av befolkningen 16-18 år i Namsos, historiske tall og prognoser fra SSB

Kilde: [Trøndelag i tall](#)

Antall 16-18-åringer i Namsos hadde sin topp rundt 2017, og har gått ned siden. I 2030 er antallet 16-18-åringer nede i 519. Det faller videre, og vil være under 500 i 2032. Fram mot 2038 er antallet 16-18-åringer nede i 424.

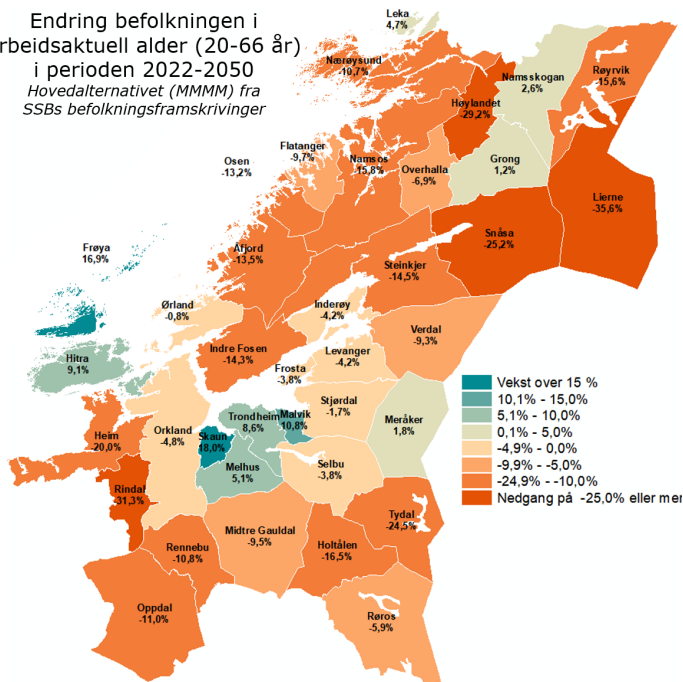
Arbeidsstyrke og utdanningsnivå

Figur 5: Endring i arbeidsstyrken

Figuren nedenfor viser utviklingen i antall 20-66-åringer i Trøndelag fra 2022 til 2050. Det er aldersgruppen 20-66 som utgjør størstedelen av arbeidsstyrken. I kartet nedenfor er vekst markert med grønt og nedgang med gult og rødt for hver kommune. Jo mørkere grønn farge kommunen har, jo større vekst i arbeidsstyrken. Jo rødere farge kommunen har, desto større er nedgangen. I kartet er endringen i arbeidsstyrken angitt med prosent.

Endring befolkningen i arbeidsaktuell alder (20-66 år) i perioden 2022-2050
Hovedalternativet (MMMM) fra SSBs befolkningsframskrivinger

- Aldersgruppen 20-66 år er den delen av befolkningen som utgjør den største delen av arbeidsstyrken. Personer under 20 år og over 66 år deltar også i arbeidsmarkedet, men i mye mindre grad.
- I perioden 2022-2050 vil antall personer i arbeidsaktuell alder (20-66 år) i Trøndelag øke med kun 4 181 eller 1,4 % i følge *Hovedalternativet (MMMM)*
- For Trøndelag utenfor Trondheim vil denne gruppen bli redusert med 7 677 personer eller - 5,0 %
- Vil gi større press utnyttelse av eksisterende arbeidskraftsressurser

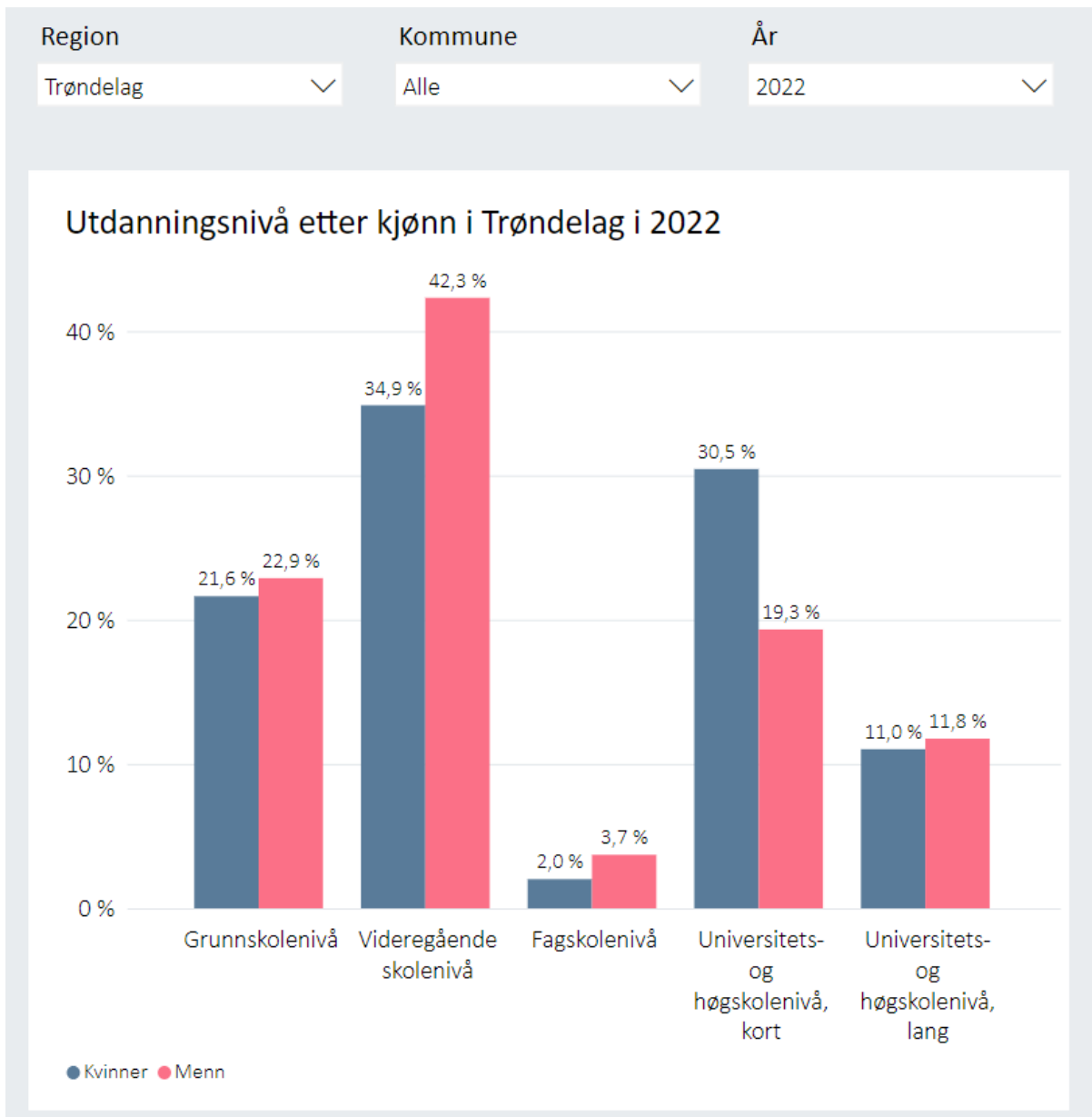
Kilde: SSB 2022 – hovedalternativet

I Trøndelag utenfor Trondheim faller arbeidsstyrken med fem prosent fram mot 2050. Kommunene i Namdalen ligger både over og under snittet for nedgang utenfor Trondheim. Namsskogan, Grong og Leka har en økning i arbeidsstyrken. De øvrige kommunene har en dramatisk nedgang.

Utviklingen i arbeidsstyrken tilsier at det blir stadig viktigere å få med hele laget og prioritere hvilke opplæringstiltak som skal igangsettes samt dimensjoneringen av disse.

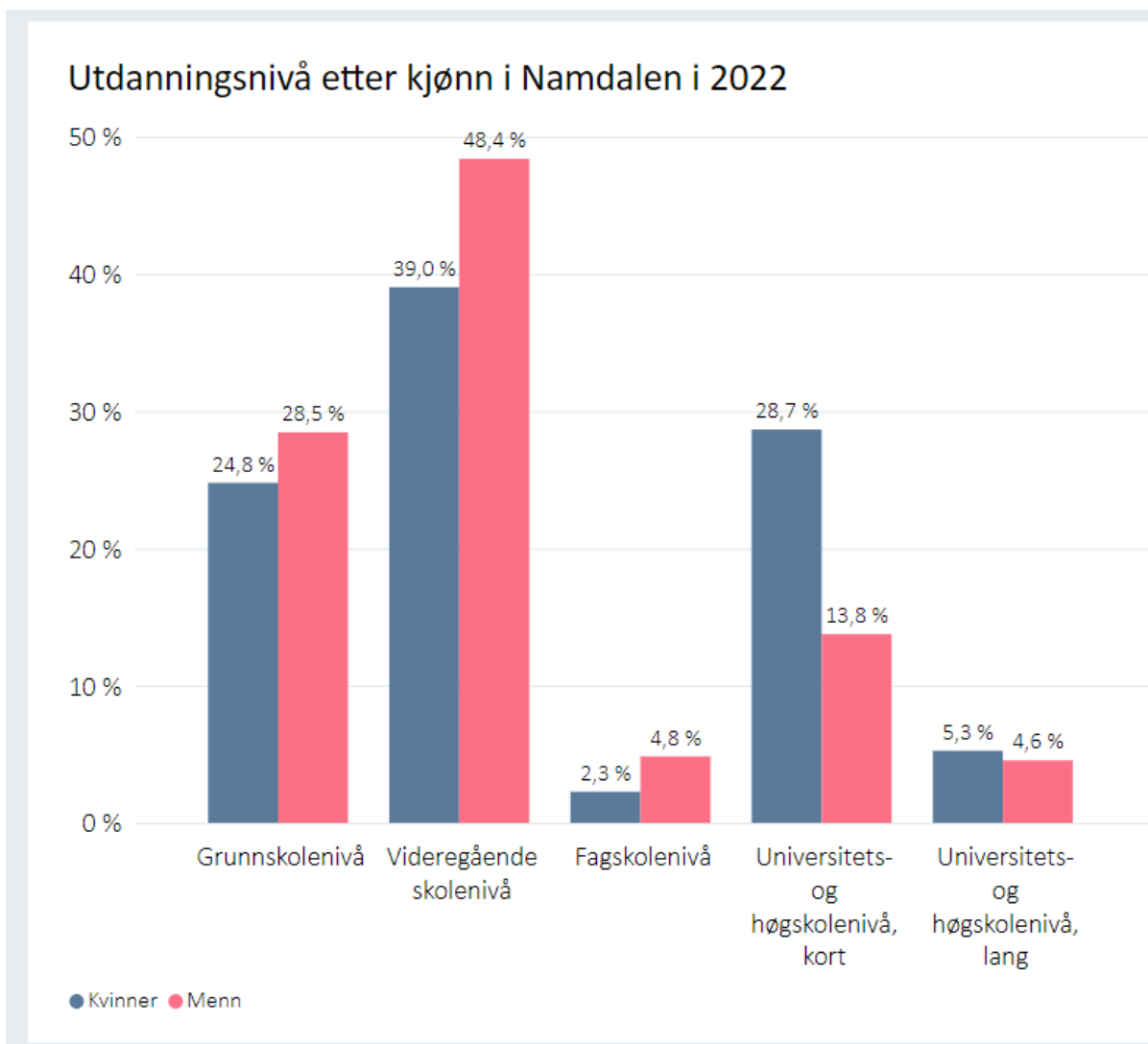
Figur 6: Høyeste utdanningsnivå for befolkningen i Trøndelag (over 16 år)

Figuren viser hvor stor andel av befolkningen i Trøndelag som har de ulike utdanningsnivåene som sin høyeste utdanning. For å ha en utdanning som sitt høyeste utdanningsnivå må den være fullført og bestått. Tallene for Trøndelag skjuler til dels store regionale ulikheter.

Kilde: [Trøndelag i tall](#)

Figur 7: Høyeste utdanningsnivå for befolkningen i Namdalen

[Kilde: Trøndelag i tall](#)

Namdalen har en høyere andel av befolkningen som har grunnskole som høyeste utdanningsnivå, ca. 3-6 prosentpoeng over snittet for Trøndelag. Det er menn som utgjør den høyeste andelen innbyggere med grunnskole som høyeste utdanningsnivå. Namdalen har også en høyere andel som har videregående opplæring som høyeste utdanningsnivå, ca. 5 til 6 prosentpoeng over snittet. Namdalen har en betydelig lavere andel som har lang universitetsutdanning, ca. 5 prosentpoeng under snittet.

Det er interessant å gå nærmere inn på tallene i de regioner hvor andelen med grunnskole som høyeste utdanningsnivå er høy. Her vil det sannsynligvis kunne være behov for å styrke informasjonen om, og tilgjengeligheten på videregående opplæring for voksne. For å finne ut mer om potensialet i regionen må vi blant annet se nærmere på gruppens alderssammensetning og om de er utenfor/delvis utenfor arbeidslivet. Dette vil vi kunne gjøre i samhandling med NAV i Trøndelag.

Tilgang på læreplasser

Tabell 3: Tilgang på læreplasser i regionen sett opp mot elever på videregående trinn

Namdalen	Ungdommer og voksne			Behov for lærlinger (innmeldt)				Avvik plasttall 23 sett opp mot behov
	Sum Ungdommer og voksne 2023-2024	Voksne skoleåret 2023-2024 - plasser på Vg2	Skoleåret 2023- 2024 - plasser på Vg2 - ungdommer	2023	2024	2025	2026	
Utdanningsprogram								
Bygg- og anleggsteknikk	53		53	88	88	88	88	-35
Elektro og datateknologi	34		34	48	48	48	13	-5
Frisør,blomst,int,eksp.design	0		0	4	3	4	3	-4
Helse- og oppvekstfag	107	21	86	59	63	70	72	41
Håndverk, design, produktutv.	0		0	0	0	0	0	0
IT og medieproduksjon	8		8	5	4	9	9	1
Naturbruk	65		65	3	3	3	3	62
Restaurant- og matfag	13	7	6	10	10	10	8	4
Salg, service og reiseliv	12		12	14	14	15	14	-2
Teknologi- og industrifag	43		43	56	52	56	52	-11
	335	28	307	287	285	303	262	51

Merknader til innrapporteringen: I utdanningsprogrammet naturbruk har skolene et regionalt ansvar for å utdanne fagarbeidere. Innrapportering av læreplasser i naturbruk er underrapportert, da vi mangler tall fra Opplæringskontoret for fiskerifag nord i Trøndelag SA.

Helhetlig tilbudsplanlegging og tilbudsprinsipper

Målene for organiseringen av kompetanseproduksjonen i Trøndelag ble vedtatt i fylkestingssak [56/21](#). Disse målene er førende for arbeidet med utviklingen av de operasjonelle tilbudsprinsippene. I fylkestingssak [122/21](#) ble tilbudsprinsippene for ungdomsopplæringen vedtatt. I sak til Hovedutvalg for utdanning [32/23](#) ble prinsippene for høyere yrkesfaglig utdanning for 2024 vedtatt. Tilbudsprinsipper for voksenopplæring foreslås justert i denne hørings-saken, se fellesdelen av høringsdokumentet.

De operasjonelle tilbudsprinsippene for ungdomsopplæringen er kategorisert ut fra avstander mellom videregående skoler i regionen. For Namdalsregionen gjelder følgende prinsipper:

B. Regioner med store avstander mellom skolene

- Skolene fordeler Vg2 mellom seg og elevene forventes å flytte mellom skolene på Vg1 og Vg2.
- BYF – modeller benyttes for å slutføre opplæringen på Vg2 og Vg3 -nivå der det ikke lar seg gjøre å følge hovedmodellen.

Politiske vedtak som gjelder Namdalen

- I fylkestingssak [42/22](#) ble det vedtatt at utvikling av et helhetlig anlegg for Olav Duun videregående skole skulle gjennomføres med basis i en kapasitet på 705 elevplasser.
- I fylkestingssak [11/22](#) ble det vedtatt å ivareta distriktsprofilen ved å øke grunntilskuddet til 12 videregående skoler i Trøndelag.

Prosess for arbeidet med skolebruksplan og helhetlig tilbudsstruktur – region Namdalen

Dato/periode	Aktivitet	Tema
Høsten 2022	Kommunedialogen med ordførerne	Varsel om oppstart av arbeidet, rammebetingelser
2. mars 2023	Oppstartsmøte ved Olav Duun vgs.	Byggeprosjekt, utkast til prosess for tilbudsplanlegging
11. mai 2023	Felles skoleutvalg – Namdalen	Tilbudsstruktur i Namdalen
24. mai 2023	Orienteringssak til Hovedutvalg for utdanning om Olav Duun vgs.	Byggeprosjekt og tilbudsplanlegging

21. september 2023	Møte i Namdal Kompetanseforum	Videregående opplæring, skolebruksplan og tilbud ved de videregående skolene i Namdalen
3. oktober 2023	Felles skoleutvalg – Namdalen	Høring om skolebruksplan og helhetlig tilbudsstruktur

Den videre politiske prosessen er beskrevet i fellesdelen av høringsnotatet.

Veien videre i arbeidet med å dekke kompetansebehov

Arbeidet med helhetlig tilbudsplanlegging er en kontinuerlig prosess som ikke avsluttes etter denne høringsaken. Prosessen består av følgende trinn i en 1-2-årlig syklus:

- Kunnskapsgrunnlag om regionene og fylket
- ↓
- Kompetansebehov i regionen
- ↓
- Samordnet «bestilling» av kompetanse fra regionen
 - Videregående opplæring (Voksne og ungdommer)
 - Høyere yrkesfaglig utdanning (HYU)
 - Universitet/høgskole
- ↓
- Tjenesteproduksjon – valg av metode for å utvikle kompetanse
 - Skole, lærlingeordningen, nettskole m.m.
- Tilbakemelding til/dialog med regionene knyttet til leveranse av kompetanse
 - Opplæringsbehov dekket?
 - Behov for karriereveiledning i forhold til søkeres valg?
 - Andre tiltak for å oppnå bedre balanse?

Trøndelag fylkeskommune samarbeider bredt både internt og med eksterne aktører for å fremskaffe et best mulig kunnskapsgrunnlag for tilbudsplanleggingen. Her inngår kunnskap som gjelder både hele fylket og de enkelte regioner, og det tas hensyn til nasjonale behov. Videre innhentes det innspill fra regionene angående kompetansebehov. Både kunnskapsgrunnlaget og dialogen med regionene danner grunnlaget for at regionene melder inn en samordnet «bestilling» av kompetanse til fylkeskommunen, hvor man ser de ulike utdanningsnivåene og -typene under ett. Gjennom høringsak foreslår fylkesdirektøren hvordan tjenesteproduksjonen skal se ut, og tilbudsstrukturen vedtas politisk etter at høringsprosessen er avsluttet. I neste omgang vil en dialog med regionene kunne avdekke om utdanningstilbudet er balansert med tanke på kompetansebehov.

Innspill fra Kompetanseforum Namdalen

I kommunedialogen våren 2023 kom det ønske om å sette av ressurser til opplæring i fag utenom hovedmodellen (2 år i skole og 2 år i bedrift). Det var primært tenkt på voksne, men også ungdommer som ønsker å utdanne seg i små, men viktige fag.

Skolene har gjennomført en kompetansekartlegging som vil bli behandlet den 3. oktober i felles skoleutvalg.

Alternative forslag

Fylkestinget har vedtatt i sak [115/21](#) at dagens skolestruktur skal videreføres i fylkestingsperioden 2019-2023. Det nye fylkestinget må vedta sin strategi for skolestruktur i fylkestingsperioden 2023-2027. Fylkesdirektøren har forstått det slik at essensen i vedtaket i sak 115/21 er opprettholdelse av opplæringsaktivitet på dagens skolesteder for å ha nærhet til opplæringstjenester.

Det er utarbeidet et alternativ for regionen der skoler er foreslått organisatorisk sammenslått, dvs. én skole med to skolesteder. Det er også utarbeidet et alternativ med videreføring av dagens skoler, men med redusert tilbudsbredde/volum.

Organisatorisk sammenslåing av skoler

Organisatorisk sammenslåing innebærer at to skoler blir slått sammen til én skole, men at skoledriften videreføres på begge skolestedene.

Konsekvensene av sammenslåingen er hovedsakelig følgende:

- Det er én rektor som planlegger organisering av opplæringen, bruk av lokaler og utstyr og bruken av penger. Det gir muligheter til å heve kvalitetene på opplæringen og opprettholde en større tjenesteproduksjon.
 - Det er mulig å vri ressursbruken fra administrasjon til tjenesteproduksjon.
 - Muligheter for å slå sammen grupper i fellesfag og programfag kan frigi ressurser til utvidelse av tilbudet.
- Kommuner og arbeidsliv i kommunene forholder seg til ett kontaktpunkt for å planlegge og utvikle opplæringstilbud og samarbeid.
- Det å drifte en organisasjon med to arbeidssteder har sine utfordringer, men er ikke uvanlig i arbeidslivet.
- Fram til arbeidsdelingen (fordeling av tilbud) mellom skolene er sluttført kan det være utfordrende for søkerne å ikke vite hvilket skolested de skal gå på.

Opprettholde dagens organisering av skolene, med en sterkere reduksjon av opplæringstilbudet

En opprettholdelse av dagens organisering vil sikre at rektor beholder nærheten til sine ansatte og oversikten over den daglige driften. Man unngår utfordringer knyttet til å ha to arbeidssteder, som for eksempel administrativt dobbeltarbeid. Arbeidslivet må på sin side forholde seg til to skoleenheter i utviklingsoppgaver og samarbeid.

Utdanningssektoren må imidlertid redusere ramma betydelig fram mot 2026 og 2027, som beskrevet over og i fellesdelen av høringsnotatet. Kravet om innsparing blir ikke redusert av at skolene videreføres som i dag. En videreføring av dagens organisering vil medføre at tilbudet må reduseres ytterligere. Dette fordi det ikke vil bli mulig å ta ut gevinstene som ligger i samkjøring av grupper i fellesfag og programfag samt administrasjon, jf. modell for organisatorisk sammenslåing.

Forslag og begrunnelse for endringer i tilbudsstrukturen i Namdalen for ungdommer og voksne

I vedlegg 1 finner dere tilbudet for 2023-2024. Det er denne tilbudsstrukturen som er utgangspunktet for de forslåtte endringene.

I forslagene er det to ulike tidsperspektiver. Tilbudet på lang sikt tar 2-3 skoleår å realisere, dette finner dere i vedlegg 3. Drøftingene starter med dette perspektivet.

I vedlegg 2 finner dere endringene som foretas fra skoleåret 2024-2025. Dette angir første steget i prosessen for å komme fram til en ny tilbudsstruktur.

I. Hvilke tilbud bør samles i Namdalen?

A. Det langsiktige perspektivet fram mot 2025-2026

Yrkesfaglige utdanningsprogrammer

Ut fra tilbudsprinsippene for regionen Namdalen er det primært på videregående trinn 2 at tilbud kan vurderes samordnet. I regionen betyr det at tilbudene på Vg2 Helse- og oppvekstfag, Vg2 Elenergi og ekom og Vg2 Tømrer kan samlokaliseres. Samlokaliseres tilbudene på Vg2 Tømrer vil både Ytre

Namdalen videregående skole og Grong videregående skole stå uten et Vg2-tilbud for sine elever. Dette er imidlertid mulig å gjennomføre, og vil bidra til at alle tilbudene på Vg2 Byggfag ved Olav Duun videregående skole fylles opp uten behov for videre utbygging. Det samme vil være tilfelle for en samordning på Vg2 Elenergi og ekom. Det å gjennomføre begge samlokaliseringene vil svekke Grong betydelig og er ikke å anbefale, men en av dem bør vurderes. Det er grunn til å anta at manglende Vg2 vil gi reduserte søkertall til Vg1, og tilbudet kan av den grunn falle bort over tid.

Høringsinstansene bes om tilbakemelding på hvilken samlokalisering de anbefaler – byggfag eller elenergi og ekom. Det gjelder primært mellom Olav Duun videregående skole og Grong videregående skole. Ytre Namdal videregående skole ligger så vidt langt unna Olav Duun videregående skole at det ikke er naturlig å anbefale en samordning her.

For helse- og oppvekstfagene vil en samordning medføre et behov for å opprette flere klasser ved Olav Duun videregående skole. Det vil svekke tilbudet ved de to andre skolene vesentlig.

De studieforberedende utdanningsprogrammene

Musikk, dans og drama med fordypning musikk er blant de dyre tilbudene som er foreslått redusert for å nå innsparingskravene i økonomiplanen. Det vil ikke være økonomisk bærekraftig å beholde dans når musikk fases ut. De to opplæringsløpene musikk og dans fases ut over en treårs periode.

Tilbudet innenfor studiespesialisering økes med to paralleller ved Olav Duun videregående skole. Konkurransen om å bli tatt inn på både dans og musikk vil bli skjerpet ved at tilbudene samles på færre skoler og med redusert kapasitet. De fleste søkerne vil derfor få et tilbud på et av de øvrige studieforberedende utdanningsprogrammene i regionen.

Ytre Namdal videregående skole ligger så vidt langt unna at en samordning av tilbudet innen studiespesialisering med tilbudet ved Olav Duun videregående skole, vil medføre en vesentlig økning av antall borteboere og ville svekke grunnlaget for skolen. Det ville også medført en økt utbygging av Olav Duun videregående skole, som igjen ville gitt økt rente- og avdragsbelastning. Fylkesdirektøren ønsker derfor ikke å gå videre med dette samordningsalternativet.

Olav Duun videregående skole og Grong videregående skole ligger så vidt nærme hverandre at en samordning av tilbudet innenfor studiespesialisering og idrettsfag er en mulighet. De to skolene deler delvis inntaksområde. En samordning av tilbudet ville ha svekket grunnlaget for Grong videregående skole betydelig. Det ville også medført en økt utbygging av Olav Duun videregående skole, som igjen ville gitt økt rente- og avdragsbelastning. Fylkesdirektøren ønsker derfor ikke å gå videre med dette alternativet.

B. Gjennomføring av tilbudsomleggingen/det korte perspektivet

Nedjusteringen av det yrkesfaglige tilbudet tas i justeringsaken 2024.

Endringer i 2024-2025

- Olav Duun videregående skole
 - Utfasing av musikk, dans og drama med fordypning musikk (Vg1)
 - Utfasing av musikk, dans og drama med fordypning dans (Vg1)

Endringer i 2025-2026

- Kompetanseforum og skolene samarbeider om bruken av 15 plasser satt av til tiltak for enkeltpersoner
- Utfasing av Vg2 Musikk ved Olav Duun vgs.

- Utfasing av Vg2 Dans ved Olav Duun vgs.

C. Andre omlegginger

For å gi muligheten for å tilby opplæringsløp som ikke finnes i regionen, settes det av 15 plasser til alternative opplæringsløp. Kompetanseforum kommer med forslag til prioritering basert på lokale vurderinger med inntil 3 elever per opplæringsløp. Ordningen foreslås innført fra skoleåret 2025-2026. Det tar tid å få på plass forpliktende avtaler mellom arbeidsliv og skoler om gjennomføringen av opplæringen. Partene må forplikte seg til å gjennomføre hele opplæringsløpet for ungdommene/de voksne som deltar i opplæringsløpet. Ungdommene og de voksne skal involveres i utformingen av opplæringstilbudet.

Omlegging av inntaksområdet for Olav Duun videregående skole. I fylkesutvalgssak [42/23](#) gikk et samlet fylkesutvalg inn for at ungdommer fra Namdalseid skal ha muligheten til å velge mellom Olav Duun videregående skole og Steinkjer videregående skole som nærscole. Det vises til høring om inntaksordningen for Trøndelag som sendes ut medio september 2023.

Fastsettelse av størrelsen på og tilbudet ved Olav Duun videregående skole knyttet til det planlagte byggeprosjektet. Den nye skolen vil være ferdig høsten 2026/2027, og faller derfor utenfor tilbudsplanleggingen for de øvrige skolene og tilbudene omtalt i dette notatet. Det behandles som en særskilt problemstilling.

I vedlegg 4 er det to forslag til tilbudsstruktur i ny skole basert på henholdsvis 600 og 550 elevplasser. Det vises til vurderingene i hovedutvalgsak [45/23](#). Det er perspektivet om hvilket år vi bygger skolen for som er avgjørende for størrelsen på skolen. Dersom vi bygger skolen for 600 elever, så vil den være for stor mellom 2030 og 2033. Tidspunktet avhenger av hvor stor andel av elevene fra Namdalseid som drar til Steinkjer og hvor dyktige vi er til å benytte reservekapasiteten ved Grong videregående skole. Det er grunn til å anta at det inntreer nærmere 2030 enn 2033. Dersom vi bygger skolen for 550 elever, vil den være for stor mellom 2033 og 2035. Vi legger ikke til grunn at skolebygninger skal dimensjoneres for de årene med de høyeste elevtallene. For disse årene må vi finne andre praktiske løsninger for å få plass til elevene.

De tre årene fra 2027 til 2030 vil det være knapt med plass i både 600- og 550-alternativet. Ved 550-alternativet vil perioden med knapphet på plass utvides. Skolebygg skal stå i minst 30 år. I det perspektivet bør utbyggingen være nøysom. I SSBs prognose for 2022 er det lagt til grunn økt fruktbarhet, og selv da fortsetter nedgangen i antall 16 til 18-åringer etter 2038 som er siste året som er basert på fødte barn.

I tillegg til ungdomsopplæringen må det tas hensyn til voksenopplæring, da det er relativt langt til nærmeste skole. Voksenopplæring ved skolen har meldt inn behov for to klasserom med plass til 30 elever. Det behovet er basert på dagens voksenopplæringsmodell og opplæringslov.

Ny opplæringslov gir rett til opplæring til flere enn i dag, men det innføres nye læreplaner for voksne som trolig vil redusere opplæringsbehovet i skole. I den nasjonalt initierte forsøksordningen i Trøndelag har de voksne hatt ca. én dag i skole og resten av opplæringen i bedrift. Det reduserer behovet for plass betydelig. Voksenopplæringen i Trøndelag er omorganisert, slik at Olav Duun videregående skole ikke lengre vil ha et hovedansvar for voksenopplæringen i Namdalen. Alle skolene skal ha et utvidet ansvar.

Olav Duun videregående skole har hatt en betydelig elevtallsnedgang siden 2010, men tilbudet har ikke vært justert tilstrekkelig i forhold til nedgangen. Skolen har utfordringer med oppfylling av klasser

og økonomi. Dette til tross for at skolen ble flyttet ned en skolekategori (jf. ressursfordelingsmodellen), og med det tilført ekstra midler. Skolen har også fått tilført ekstra midler fra tilbudsreserven/fondsmidler. I sum gir dette behovet for større tilbudsendringer ved skolen.

II. Samorganisering av skoler

Det er ikke forslag om samorganisering av skoler i denne regionen.

III. Tiltak for å nå innsparingskrav

Reduksjon av tilbudet på spisset toppidrett

- Det er ikke aktuelt for denne regionen da ingen av skolene har eller har hatt spisset toppidrett

Reduksjon av yrkesfaglige tilbud

- Avklares etter høringssvarene

Musikk, dans og drama

- Utfasing av musikk, dans og drama fordypning musikk

Andre justeringer

Forslag og begrunnelse for tilbudsstrukturen i Namdalen for voksne

I videregående opplæring for voksne skal opplæringstilbudet tilpasses den voksnes livssituasjon. Eksempel på tilpasning er komprimert opplæringstid, kveldsundervisning og fjernundervisning. Det betyr ikke at tilbudet skal passe hver enkelt, men at tilbudet er lagt til rette for at deltakere i ulike livssituasjoner kan benytte seg av tilbudet.

I planleggingen av opplæringstilbudet for voksne er det forsøkt tatt høyde for de som er tatt inn etter dagens lovverk, og hensynet til endringene i nytt lovverk. For å imøtekomme ny lov og forskrift vil det være nødvendig med justeringer over tid, for å treffe kompetansebehovet bedre. I oversikten nedenfor framgår planlagte opplæringstilbud for voksne i regionen. I tillegg er det planlagt noen fylkestilbud. Skoler med fylkestilbud vil ha ansvar for deltakere fra hele fylket.

I fag der det ikke er fylkestilbud eller regionale tilbud vil det være aktuelt å samorganisere med ordinært tilbud. Det vil da være behov for å tilpasse timeplanen til dette. Eksempelvis kan det være hensiktsmessig å planlegge programfagopplæringen periodevis, slik at voksne får mest mulig fulle/få dager med opplæring. Mange voksne har behov for å stå i jobb parallelt med opplæringen, og har også omsorgsoppgaver som skal ivaretas.

Når søkertallene er på plass, vil det foretas en justering av planlagt tilbud der det er behov. Det kan også bety at det er behov for å opprette tilbud som ikke er nevnt i høringen.

I hoveddelen er det nevnt innføring av modulstrukturert fag- og yrkesopplæring (MFY). Trøndelag innfører de nye læreplanene etappevis, og starter med 4 utvalgte lærefag. I utvelgelsen av fag er erfaringer fra forsøket lagt til grunn. For høsten 2024 tilbys helsearbeiderfaget, salgsfaget, betongfaget og kokkfaget. Helsearbeiderfaget har erfaringsmessig en større søkermasse, og vil derfor planlegges i alle regioner. Erfaringer fra MFY-forsøket viser at salgsfaget egner seg godt som et nettbasert tilbud, på grunn av fagets egenart. Søkermassen er spredt i hele fylket, og det er få søkere. Kokkfaget krever tilgang til egnede lokaler, og bør legges til en skole som får ansvar for deltakere fra et større geografisk område. Betongfaget er en oppfølging av politisk vedtak (sak [65/22](#) i Hovedutvalg

for utdanning), og er planlagt som et digitalt tilbud. Fylkeskommunen jobber med plan for overgangsordninger fra ordinær læreplan til de nye læreplanene.

Videregående opplæring for voksne – regiontilbud

Bakgrunn for planlagte tilbud er foreslåtte prinsipper i hoveddelen av høringsnotatet.

Forslag egne grupper for voksne skoleåret 2024-2025

- Olav Duun vgs.
 - Vg1 Helse- og oppvekstfag
 - Vg2 Barne- og ungdomsarbeiderfag
 - Vg2 Ambulanséfag
 - Helsearbeiderfag (MFY-læreplan)
 - Vg1 Teknologi- og industrifag
 - Vg2 Kjøretøy
 - Påbygging til generell studiekompetanse

- Ytre Namdal vgs.
 - Ingen egne grupper/samkjøring med ungdom ved behov

- Grong vgs.
 - Ingen egne grupper/samkjøring med ungdom ved behov

Helsearbeiderfag (MFY-læreplan) blir et sentralt voksenopplæringstilbud i regionen, siden en stor andel av søkerne har dette som ønsket sluttkompetanse. Det er ønskelig at én skole i regionen har opplæringsansvar. Olav Duun vgs. vurderes som egnet, med bakgrunn i fagmiljø og lokasjon.

Fellesfag for voksne som går yrkesfag

Når det gjelder fellesfag, er det flere løsninger:

- Skolen som tilbyr programfag, har også ansvar for fellesfagene
- To eller flere skoler i regionen samarbeider om fellesfag for å fylle opp større grupper med fellesfag

I tillegg vil det være mulig å ta fellesfag gjennom nettskolen, for de deltakerne som ønsker det.

Videregående opplæring for voksne – fylkestilbud

Fylkestilbudene planlegges som fleksibel opplæring, og skal ivareta deltakere som kan bo langt fra opplæringsansvarlig skole. Se prinsipper i fellesdelen av høringsnotatet under «Alternative opplæringsarenaer, nye opplæringsformer, nettskole og samlingsbasert opplæring».

Fylkestilbud for voksne skoleåret 2024-2025:

- Nettskolen
 - Fellesfag YF (ny)
 - Påbygg til generell studiekompetanse
 - De seks studiekompetansefagene

- Helse- og oppvekstfag
 - Vg3 Tannhelse (Verdal vgs. skoleåret 2024-2025, deretter ny struktur)
 - Vg3 Apotek (TROVO)
 - Vg3 Helsesekretær (TROVO)
 - Vg2 Fotterapi og ortopediteknikk (Steinkjer vgs. 2024-2025, deretter utfases)

- Vg3 Fotterapi (Steinkjer vgs. 2024-2026, deretter utfases)
- Vg2 Ambulansesfag – syklus på annenhvært år (Olav Duun vgs.)
- Elektro og datateknologi
 - Vg1 Elektro og datateknologi (ikke avgjort)
 - Vg2 Elenergi og ekom (ikke avgjort)
 - Vg2 Elenergi og ekom (Steinkjer vgs. skoleåret 2024-2025, deretter utfases)
- Restaurant- og matfag
 - Kokkfaget MFY-læreplan (Byåsen vgs.)
- Salg, service og reiseliv
 - Salgsfaget, MFY-læreplan (TROVO)
- Bygg- og anleggsteknikk
 - Betongfag, MFY-læreplan (Charlottenlund vgs.)

Fylkestilbud skal organiseres slik at det er mulig for deltakere fra hele fylket å delta, ved at skolen skal kunne gjennomføre distribuert og samlingsbasert opplæring. Det vurderes som hensiktsmessig at én skole har dette ansvaret. Det kan være hensiktsmessig for opplæringsansvarlig skole å samarbeide med andre skoler, blant annet for å gjennomføre samlinger og for å skaffe praksisplasser til Yrkesfaglig fordypning.

Det er foreslått ett nytt tilbud i nettskolen; **Fellesfag for yrkesfag**. Fellesfag for yrkesfag er etterspurt i lengre tid.

Innen helsefagene har Olav Duun vgs. hatt et stabilt tilbud på Vg2 **Ambulansesfag**. Faget er foreslått videreført. Tilbudet settes i gang annethvert år. Dimensjonering må sees i sammenheng med lærlingebehovet i hele fylket.

Tannhelsetilbudet er lagt til Verdal vgs. med ei begrensning på kommende år. **Apotekteknikk, helsesekretær og tannhelsesekretær** er 3-årige opplæringsløp i skole. Det er tilbud med en begrenset mengde søkere som bor spredt i fylket, noe som gjør det utfordrende å dimensjonere et stedlig tilbud med nærhet til deltakerne. For å se om det er mulig å finne en modell som treffer disse utfordringene bedre, er det nedsatt ei arbeidsgruppe som vurderer å legge deler av tannhelsetilbudet på digital plattform med sterk tilknytning til praksis i klinikkene. Arbeidsgruppa skal levere sine anbefalinger i løpet av 2024, og vil legge grunnlaget for planlegginga av tilbudet fra skoleåret 2025-2026.

Fotpleie (Vg2 og Vg3) har vært tilbudt ved Steinkjer vgs. som rene voksentilbud, da det ikke eksisterer et ungdomstilbud i eget fylke. Tilbudet utfases da det er få søkere og lite meldt kompetansebehov i Trøndelag. For å opprettholde tilbudet må næringslivet melde kompetansebehov.

Elektro og datateknologi har solid søkermasse, men det er begrenset tilgang på læreplaner. Hovedtyngden søkere har behov for Vg2 Elenergi og ekom, der det er mange mulige sluttkompetanser etter Vg2. Ved andre ønskede sluttkompetanser bør man ta sikte på samorganisering med ungdomsklasser, eller alternative modeller for opplæring (1 år skole + 3 års læretid, fagbrev på jobb, osv.). For skoleåret 2023-2024 var det to fylkestilbud på Vg1 (Steinkjer vgs. og Meldal vgs.). Det foreslås at begge fylkestilbudene fases ut, og erstattes av ett fylkestilbud. Det er flere skoler som har utdanningsprogrammet på Vg1, med videre mulighet for Vg2 Elenergi og ekom. Det er ikke foreslått hvilken skole som bør ha fylkestilbudet, men høringen gir mulighet for flere skoler å vurdere om de har kapasitet til å utvikle et godt fylkestilbud innen elektrofag. Kapasitet på tilbudet vil sees i sammenheng med ungdomsopplæring, tilgang på læreplaner i fylket og innmeldt kompetansebehov.

I **Salgsfaget** vil MFY-læreplanene benyttes fra høsten 2024. Erfaringer fra forsøket har vist at faget egner seg godt som nettbasert tilbud. Det foreslås derfor et nettbasert fylkestilbud, der én skole har ansvaret for opplæring. De skolene som har vært involvert i forsøket er TROVO, Verdal vgs., Fosen vgs., Oppdal vgs. og Kyrksæterøra vgs. TROVO foreslås som ansvarlig for salgsfaget etter nye læreplaner.

Vedlegg:

1. Tilbudet for 2023-2024
2. Tilbudet for 2024-2025
3. Tilbudet for 2025-2026
4. Tilbudet og skolestørrelse 2026-2027 – Olav Duun videregående skole

Høringsnotat for region Orkland – skolebruksplan og helhetlig tilbudsstruktur

Innledning

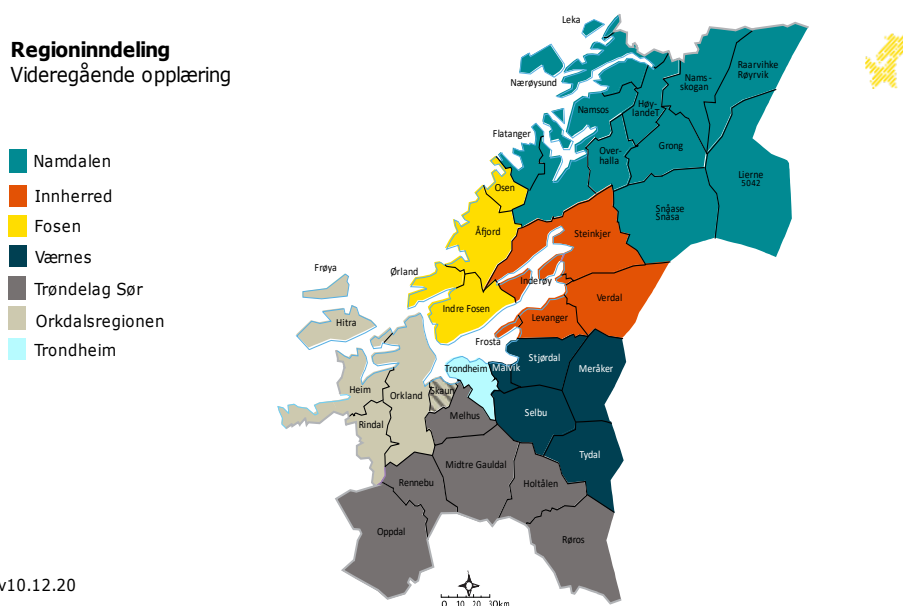
Høringsnotatet består av en fellesdel med problemstillinger som er gyldige for hele fylket, og én del for den enkelte region som gjelder dimensjonering, lokalisering og organisering av opplæringen i den aktuelle regionen. Dette notatet omhandler regionen Orkland.

Notatet består av fire deler:

1. Gjennomgang av rammebetingelsene for utformingen av opplæringstilbudet i regionen.
2. Innspill fra kompetanseforum eller tilsvarende om kompetansebehovet i regionen.
3. Beskrivelse av prosessen forut for utarbeidelsen av notatet, og hvilke prosesser som gjenstår fram mot endelig politisk vedtak i desember 2023 og gjennomføringen av vedtakene i 2024 og årene framover.
4. Fylkesdirektørens alternative forslag til framtidig tilbudsstruktur i regionen, og spørsmål spisset i forhold til regionen.

Illustrasjonen nedenfor viser regioninndelingen for videregående opplæring i Trøndelag. Kommunene som inngår i Orklandsregionen er markert med lysegrått.

Figur 1

Spørsmål til høringsinstansen

Med grunnlag i regiondelen av høringsdokumentene stiller fylkesdirektøren følgende spørsmål:

- a) Hvordan stiller høringsinstansen seg til den foreslåtte organisatoriske sammenslåingen av skoler i regionen?
- b) Hvordan stiller høringsinstansen seg til forslaget om å flytte utdanningstilbud mellom skoler for å skape større og bredere fagmiljø?

- c) Hvordan stiller høringsinstansen seg til de foreslåtte innsparingstiltakene som gjelder reduksjon i tilbudet innen musikk, yrkesfag og spisset toppidrett?
- d) Hvordan stiller høringsinstansen seg til foreslåtte fylkestilbud og regiontilbud for videregående opplæring for voksne?
- e) Hvordan stiller høringsinstansen seg til foreslått innføring av modulisert fag- og yrkesopplæring (MFY-læreplaner) som eneste tilbud i helsearbeiderfaget, salgsfaget, betongfaget og kokkfaget?
- f) Hvilke utdanningstilbud innen høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoler) bør prioriteres i regionen? (Se kapittelet om høyere yrkesfaglig utdanning i fellesdelen av høringsnotatet.)
- g) Andre forhold som høringsinstansen ønsker å ta opp.

Det er ikke obligatorisk å svare på alle spørsmålene – høringsinstansene vurderer selv hvilke punkter/tematikker som er mest relevant for eget arbeid. Vi gjør oppmerksom på at ikke alle spørsmålene er relevante for alle regioner.

Rammebetingelser og målsettinger for utarbeidelsen av opplæringstilbud

Målsettingene og rammebetingelsene er oppsummert i figur 2 nedenfor.

Tilbudsplanleggingen har fire mål:

- Arbeidslivets kompetansebehov
- Faglig og sosial utvikling
- Forutsigbarhet i regionen
- Regionalt inntak

Målsettinger for tilbudsplanleggingen er plassert i midten av figuren nedenfor, og forklaringen av målsettingene står i tekstboksen nedenfor hver målsetting.

Figur 2: Målsettinger og rammebetingelser for tilbudsplanleggingen

Tilbudet og målsettingene for tilbudet er utformet ut fra fire rammebetingelser, se teksten som rammer inn målene for tilbudsplanleggingen i figur 2.

De fire rammebetingelsene er:

- Økonomi (midler til drift og investeringer)
- Politikk (vedtak, mål og prinsipper for tilbudsplanlegging, ambisjoner)
- Regelverk (primært opplæringsloven)
- Demografi (befolkningsutvikling)

Vi skal nå gå gjennom rammebetingelser for Orkland. Det som er skrevet generelt for Trøndelag gjelder også for Orkland.

Regelverk

Ny opplæringslov trer i kraft 1. august 2024. Den viktigste endringen gjelder rett til opplæring fram til den er fullført og bestått. Det åpnes for at ungdom skal kunne gjøre omvalg flere ganger enn i dag, men de må innen de er fylt 19 år velge hvilken utdanning de vil fullføre. Fylkeskommunen skal ifølge § 5-3 i ny opplæringslov kunne legge stor vekt på hvilken kompetanse samfunnet trenger når tilbudet planlegges. Prinsippene for tilbudsplanlegging i Trøndelag vurderes å være tilrettelagt i henhold til dette handlingsrommet.

Når det gjelder videregående opplæring for voksne, gir den nye opplæringsloven flere nye rettigheter som får konsekvenser for tilbudsplanleggingen. De viktigste endringene er:

- Fylkeskommunen skal legge stor vekt på hvilken kompetanse samfunnet trenger når tilbudet planlegges.
- Flere vil ha rett til videregående opplæring for voksne, ved at man fra 19 år kan velge å søke voksenopplæring.
- Yrkesfaglig rekvalifisering. De som har oppnådd studiekompetanse eller yrkeskompetanse, vil ha rett til videregående opplæring fram mot en ny yrkesfaglig sluttkompetanse.
- Voksne skal søke på tre sluttkompetanser, og vil ha rett til å komme inn på en av de tre.
- Rett til opplæring fram til den er fullført og bestått.
- Rett til lære plass.

Økonomi og drift

Tabell 1: Tildeling av midler til videregående opplæring for ungdommer i Orkland

Region	Skole / Antall kapasitetsplasser	Plantall - sum			Aktivitetsbasert		Ramme 2023
		ST	YF	Totalt	Elevsatser	Utjevningstildeling	
Orkdalsregionen	Guri Kunna videregående skole	78	243	321	39245	5357	57009
Orkdalsregionen	Kyrksæterøra videregående skole	45	77	122	12282	3396	24103
Orkdalsregionen	Meldal videregående skole	0	234	234	26030	3845	38457
Orkdalsregionen	Orkdal videregående skole	303	133	436	40748	4777	64621
	Sum Orkdalsregionen	426	687	1 113	118305	17376	184190

Den økonomiske situasjonen gjør at Trøndelag fylkeskommune må ta ned driftsnivået og investeringsnivået sammenlignet med tidligere innenfor alle sektorer. For utdanningssektoren må nivået på den årlige drifta tas ned med mellom 150 og 160 millioner kroner fram mot 2026, og ytterligere ned med et betydelig antall millioner kroner fra 2027.

Økonomi og drift for videregående opplæring for voksne

Fra skoleåret 2023-2024 innføres ny modell for videregående opplæring for voksne. Rollene koordineringsskole og samarbeidsskole fases ut og en rekke oppgaver sentraliseres. Dette gjelder blant annet inntak, realkompetansevurdering og tilbudsplanlegging. Planlegging av tilbud skal ses i

tett sammenheng med ungdomsopplæringen. Forslag til prinsipper for tilbudsplanlegging for voksne er gjengitt i fellesdelen av høringsnotatet under kapitlet «Videregående opplæring for voksne». Ny ressursfordeling for videregående opplæring for voksne er under utarbeidelse for å ivareta disse endringene.

Tabellen nedenfor viser tildeling av midler til videregående opplæring for voksne i regionen. Tildelingen er delt opp i hva som er gitt av fylkeskommunale midler og statlige midler fylkeskommunen har fått til disposisjon i satsingen Utdanningsløftet. Midlene i Utdanningsløftet er midlertidige.

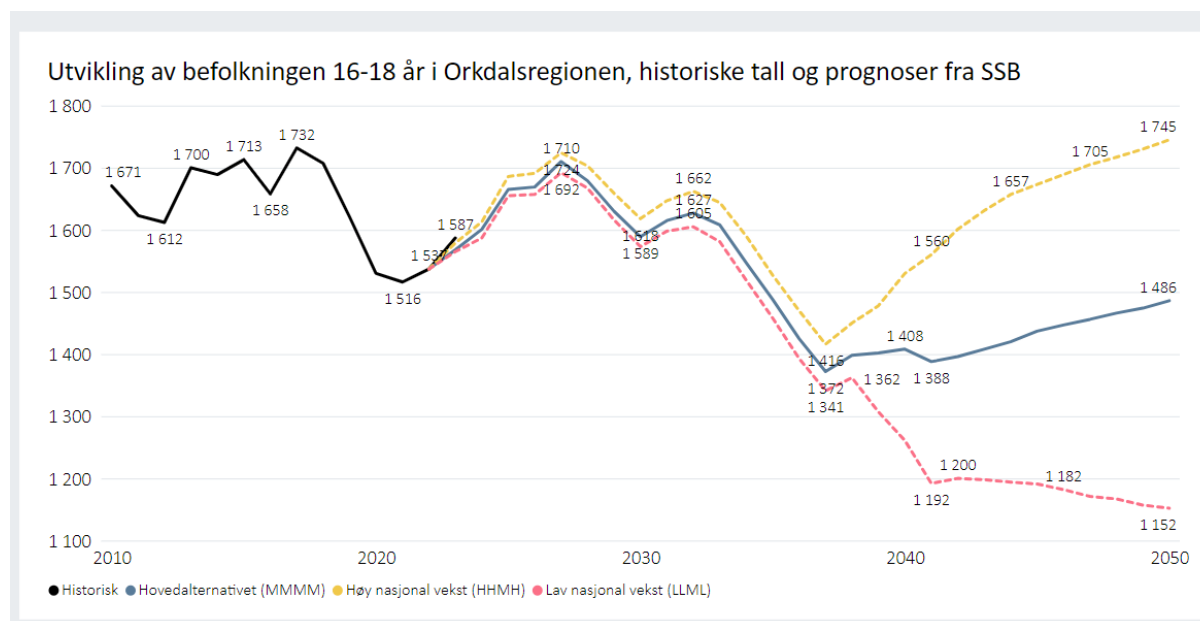
Tabell 2: Tildeling av midler til videregående opplæring for voksne i Orkland

	2021-2022		2022-2023		2023-2024	
	Beløp	Antall deltakere	Beløp	Antall deltakere	Beløp	Antall deltakere
Orkdalsregionen	6 400 000	138	5 895 900	99	4 443 200	84
Fylkeskommunale	5 391 000		4 462 400		3 428 900	
Utdanningsløftet	1 009 000		1 433 500		1 014 300	

Befolkningsutvikling

Befolkningsutvikling for Orklandsregionen

Figur 3: Utvikling av befolkningen 16-18 år i Orkdalsregionen, historiske tall og prognoser fra SSB

Kilde: [Trøndelag i tall](#)

Orklandsregionen består av kommunene Frøya, Heim, Hitra, Orkland, Rindal og Skaun i statistikken ovenfor og i inndelingen av Trøndelag i regioner for planlegging av det videregående opplæringstilbudet, jf. figur 1 ovenfor.

Det har vært en nedgang i antall 16-18-åringer i Orkland fra 2010 av. I perioden fram til 2027 øker antall 16-18-åringer primært drevet av veksten i Skaun kommune. Fra 2027 fram til 2037 faller antallet 16-18-åringer. Prognosene fram mot 2039 er basert på fødte barn. Det er kun mindre forskjeller i de tre prognosealternativene fram mot 2039. I 2039 slår forutsetningen om økt antall

fødsler inn i prognosene, og det gir store utslag for utviklingen i de tre alternativene. Antall 16-18-åringer går ned fra rundt 1587 i 2023 til rundt 1341 i 2038. Dette tilsvarer en nedgang på rundt 240 ungdommer.

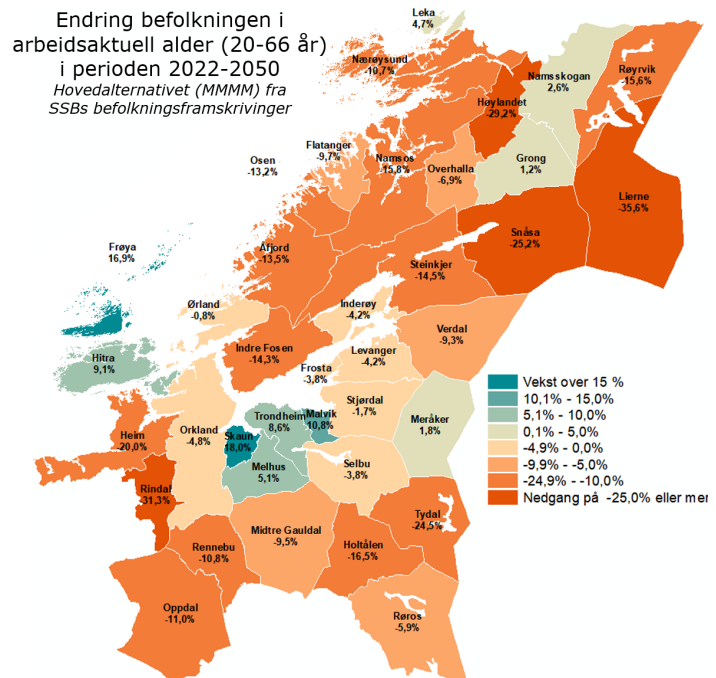
For 2022 og 2023 ligger faktisk elevtall over prognosene, og det skyldes flyktningsstrømmen fra Ukraina. Det er grunn til å anta at antallet flyktninger vil gå ned betydelig fram mot 2030.

Arbeidsstyrke og utdanningsnivå

Figur 4: Endring i arbeidsstyrken

Figuren nedenfor viser utviklingen i antall 20-66-åringer i Trøndelag fra 2022 til 2050. Det er aldersgruppen 20-66 som utgjør størstedelen av arbeidsstyrken. I kartet nedenfor er vekst markert med grønt og nedgang med gult og rødt for hver kommune. Jo mørkere grønn farge kommunen har, jo større vekst i arbeidsstyrken. Jo rødere farge kommunen har, desto større er nedgangen. I kartet er endringen i arbeidsstyrken angitt med prosent.

- Aldersgruppen 20-66 år er den delen av befolkningen som utgjør den største delen av arbeidsstyrken. Personer under 20 år og over 66 år deltar også i arbeidsmarkedet, men i mye mindre grad.
- I perioden 2022-2050 vil antall personer i arbeidsaktuell alder (20-66 år) i Trøndelag øke med kun 4 181 eller 1,4 % i følge *Hovedalternativet (MMMM)*
- For Trøndelag utenfor Trondheim vil denne gruppen bli redusert med 7 677 personer eller - 5,0 %
- Vil gi større press utnyttelse av eksisterende arbeidskraftsressurser

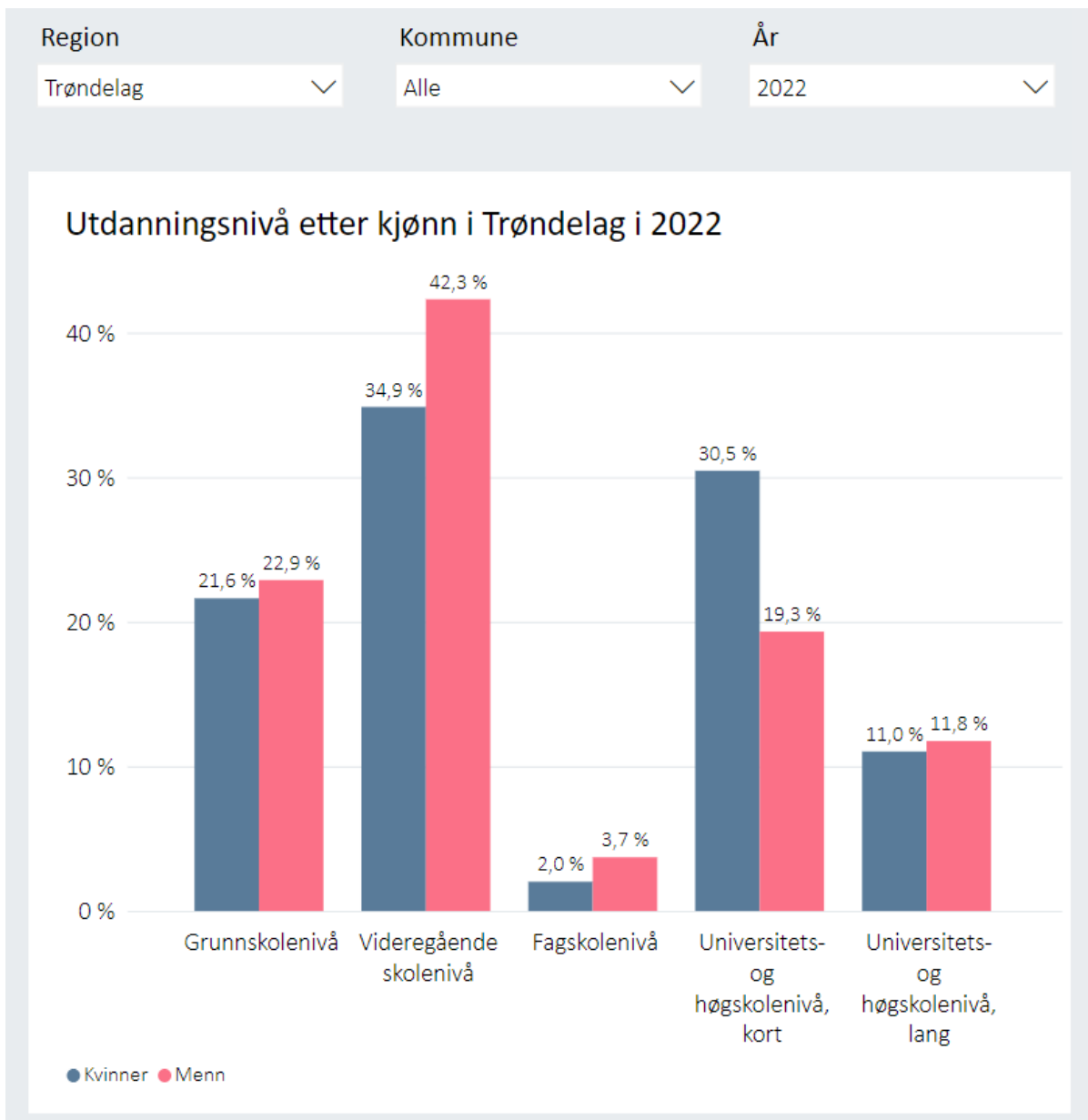

Kilde: SSB 2022 – hovedalternativet

I Trøndelag utenfor Trondheim faller arbeidsstyrken med fem prosent fram mot 2050. Kommunene på Orkland ligger både over og under snittet for nedgang utenfor Trondheim. Kommunene Skaun, Hitra og Frøya vil ha en vekst i antallet sysselsatte i perioden. Orkland kommune har en nedgang tilsvarende fylkessnittet utenom Trondheim. Heim og Rindal har en drastisk reduksjon i arbeidsstyrken. Fallet i arbeidsstyrken blir høyere desto nærmere Møre og Romsdal kommunen ligger. Utviklingen i arbeidsstyrken tilsier at det blir stadig viktigere å få med hele laget og prioritere hvilke opplæringstiltak som skal igangsettes samt dimensjoneringen av disse.

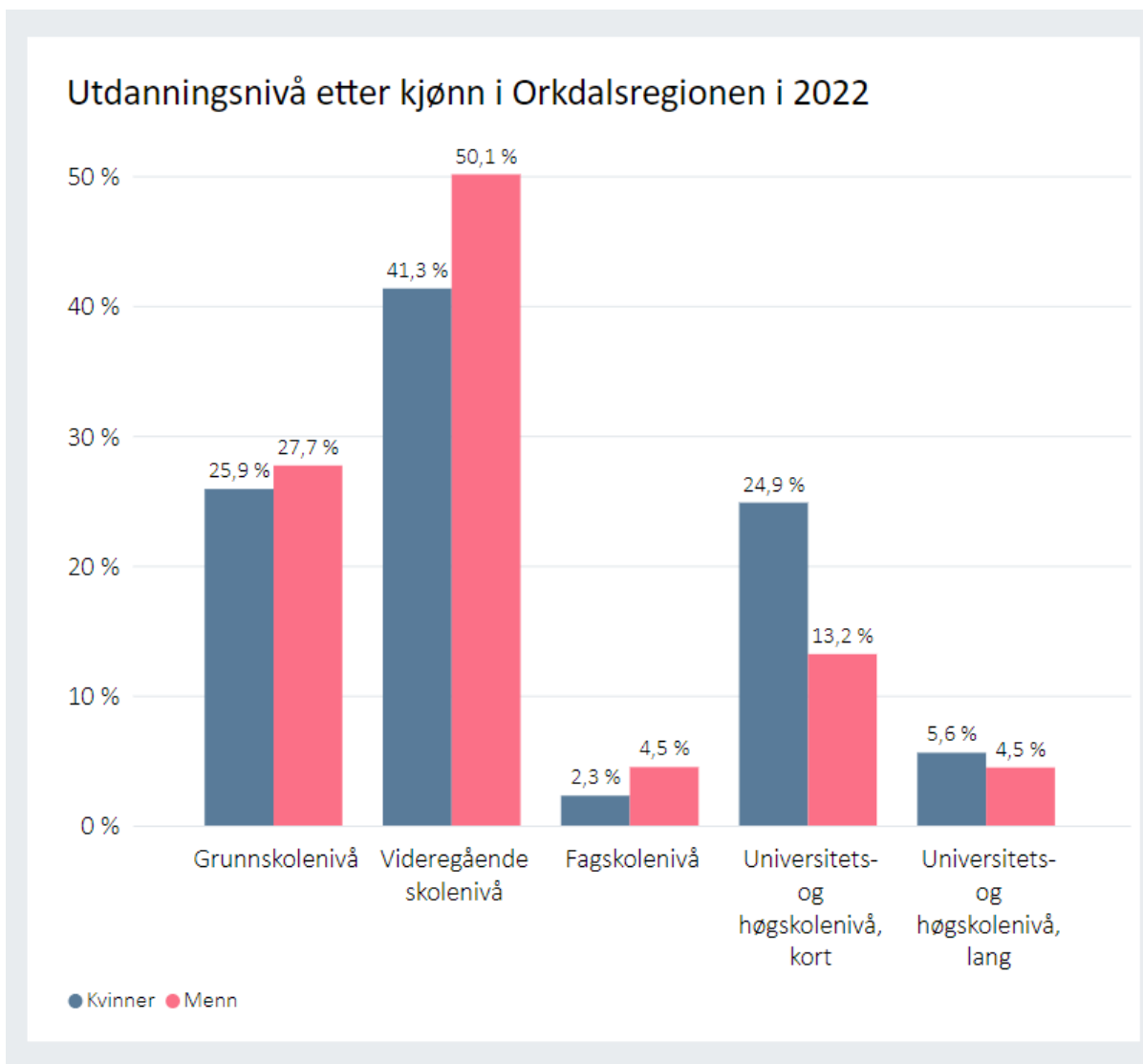
Figur 5: Høyeste utdanningsnivå for befolkningen i Trøndelag (over 16 år)

Figuren viser hvor stor andel av befolkningen i Trøndelag som har de ulike utdanningsnivåene som sin høyeste utdanning. For å ha en utdanning som sitt høyeste utdanningsnivå må den være fullført og bestått. Tallene for Trøndelag skjuler til dels store regionale ulikheter.

[Kilde: Trøndelag i tall](#)

Figur 6: Høyeste utdanningsnivå for befolkningen i Orklandsregionen

[Kilde: Trøndelag i tall](#)

Orklandsregionen har en høyere andel av befolkningen som har grunnskole som høyeste utdanningsnivå, ca. 5 prosentpoeng over snittet for Trøndelag. De har også en høyere andel som har videregående opplæring som høyeste utdanningsnivå, ca. 6 til 8 prosentpoeng over snittet. Orkland har en betydelig lavere andel som har lang universitetsutdanning, ca. 5 prosentpoeng under snittet.

Det er interessant å gå nærmere inn på tallene i de regioner hvor andelen med grunnskole som høyeste utdanningsnivå er høy. Her vil det sannsynligvis kunne være behov for å styrke informasjonen om, og tilgjengeligheten på videregående opplæring for voksne. For å finne ut mer om potensialet i regionen må vi blant annet se nærmere på gruppens alderssammensetning og om de er utenfor/delvis utenfor arbeidslivet. Dette vil vi kunne gjøre i samhandling med NAV i Trøndelag.

Tilgang på læreplaner

Tabell 3: Tilgang på læreplaner i regionen sett opp mot elever på videregående trinn

Orkland	Ungdommer og voksne			Behov for lærlinger (innmeldt)				Avvik plasttall 23 sett opp mot behov
	Sum Ungdommer og voksne 2023-2024	Voksne skoleåret 2023-2024 - plasser på Vg2	Skoleåret 2023- 2024 - plasser på Vg2 - ungdommer	2023	2024	2025	2026	
Utdanningsprogram								
Bygg- og anleggsteknikk	21	1	20	30	30	30	75	-20
Elektro og datateknologi	58	1	57	57	58	59	18	10
Frisør, blomst, int, eksp. design	0		0	0	0	0	0	0
Helse- og oppvekstfag	48	12	36	15	4	4	8	40
Håndverk, design, produktutv.	0		0	0	0	0	0	0
IT og medieproduksjon	0		0	0	0	0	2	-1
Naturbruk	57		57	41	41	41	41	16
Restaurant- og matfag	34		34	11	11	11	9	24
Salg, service og reiseliv	5		5	9	7	10	8	-4
Teknologi- og industrifag	96		96	23	23	23	23	73
	319	14	305	186	174	178	184	139

Merknader til innrapporteringen: Innrapportering av læreplaner innen helse- og oppvekstfagene mangler.

Helhetlig tilbudsplanlegging og tilbudsprinsipper

Målene for organiseringen av kompetanseproduksjonen i Trøndelag ble vedtatt i fylkestingssak [56/21](#). Disse målene er førende for arbeidet med utviklingen av de operasjonelle tilbudsprinsippene. I fylkestingssak [122/21](#) ble tilbudsprinsippene for ungdomsopplæringen vedtatt. I sak til Hovedutvalg for utdanning [32/23](#) ble prinsippene for høyere yrkesfaglig utdanning for 2024 vedtatt. Tilbudsprinsipper for voksenopplæring foreslås justert i denne høringssaken, se fellesdelen av høringsdokumentet.

De operasjonelle tilbudsprinsippene for ungdomsopplæringen er kategorisert ut fra avstander mellom videregående skoler i regionen. For Orklandsregionen gjelder følgende prinsipper:

B. Regioner med store avstander mellom skolene

- Skolene fordeler Vg2 mellom seg og elevene forventes å flytte mellom skolene på Vg1 og Vg2.
- BYF – modeller benyttes for å slutføre opplæringen på Vg2 og Vg3 -nivå der det ikke lar seg gjøre å følge hovedmodellen.

Politiske vedtak som gjelder Orkland

- I fylkestingssak [87/22](#) ble det vedtatt utvikling av et helhetlig anlegg for Guri Kunna vgs. skolested Hitra.
- Hovedutvalgssak [76/21](#) om ombygging av Melhus videregående skole.

Prosess for arbeidet med skolebruksplan og helhetlig tilbudsstruktur – region Orkland

Dato/periode	Aktivitet	Tema
Høsten 2022	Kommunedialogen med ordførerne	Varsel om oppstart av arbeidet, rammebetingelser
8. mai 2023	Møte med rektorene ved de videregående skolene – fellesmøte Trøndelag Sør og Orkland/Øy	Prosess for arbeidet

Juli-desember 2023	Utviklingsarbeid – Orkdal vgs, Gauldal vgs, Melhus vgs, Meldal vgs og Trøndelag høyere yrkesfagskole	Batterifaglig kompetanse på videregående og høyere yrkesfaglig nivå
Innen 10. september 2023	Skolene foretar kartlegging av kompetansebehov i samarbeid med kommuner og næringsliv	Kartlegging av kompetansebehov

Den videre politiske prosessen er beskrevet i fellesdelen av høringsnotatet.

Veien videre i arbeidet med å dekke kompetansebehov

Arbeidet med helhetlig tilbudsplanlegging er en kontinuerlig prosess som ikke avsluttes etter denne høringsprosessen. Prosessen består av følgende trinn i en 1-2-årlig syklus:

- Kunnskapsgrunnlag om regionene og fylket
- ↓
- Kompetansebehov i regionen
- ↓
- Samordnet «bestilling» av kompetanse fra regionen
 - Videregående opplæring (Voksne og ungdommer)
 - Høyere yrkesfaglig utdanning (HYU)
 - Universitet/høgskole
- ↓
- Tjenesteproduksjon – valg av metode for å utvikle kompetanse
 - Skole, lærlingeordningen, nettskole m.m.
- Tilbakemelding til/dialog med regionene knyttet til leveranse av kompetanse
 - Opplæringsbehov dekket?
 - Behov for karriereveiledning i forhold til søkeres valg?
 - Andre tiltak for å oppnå bedre balanse?

Trøndelag fylkeskommune samarbeider bredt både internt og med eksterne aktører for å fremskaffe et best mulig kunnskapsgrunnlag for tilbudsplanleggingen. Her inngår kunnskap som gjelder både hele fylket og de enkelte regioner, og det tas hensyn til nasjonale behov. Videre innhentes det innspill fra regionene angående kompetansebehov. Både kunnskapsgrunnlaget og dialogen med regionene danner grunnlaget for at regionene melder inn en samordnet «bestilling» av kompetanse til fylkeskommunen, hvor man ser de ulike utdanningsnivåene og -typene under ett. Gjennom høringsprosessen foreslår fylkesdirektøren hvordan tjenesteproduksjonen skal se ut, og tilbudsstrukturen vedtas politisk etter at høringsprosessen er avsluttet. I neste omgang vil en dialog med regionene kunne avdekke om utdanningstilbudet er balansert med tanke på kompetansebehov.

Innspill fra «Kompetanseforum Orkland»

De viktigste punktene:

- Næringslivet i Orkland
 - 72 % sier av bedriftene har problemer med å skaffe kompetent arbeidskraft
 - Fagbrev i særklasse – det er det som trekkes fram som den største mangelvaren, men også ingeniøruddanning og kompetanse innen økonomi/administrasjon
 - Samle krefter blant de ulike aktørene – attraktive utdanningstilbud for ungdommen og voksne
 - Sterke fagmiljøer vil være avgjørende for en framtidig videregående skole
 - Næringslivet forventer vekst; batterifabrikken er ett spor – flere nyvinninger innen grønn industri/det grønne skiftet
- NAV Orkland
 - økt kompetansebehov generelt
 - helsefagarbeidere

- fagarbeidere innen industri
- fagarbeidere innen IKT
- det grønne skiftet; prosjektledelse/arbeidsledelse
- 2031 – flere eldre enn yngre (arbeidsdyktig alder) i Orkland kommune
- økende inntektsforskjeller – færre er selvforsørget – dette er bekymringsfullt
- vi må ha fokus på å redusere antall mennesker som står utenfor arbeidslivet

Modell for samarbeidsutfordringer:

Alternative forslag

Fylkestinget har vedtatt i sak [115/21](#) at dagens skolestruktur skal videreføres i fylkestingsperioden 2019-2023. Det nye fylkestinget må vedta sin strategi for skolestruktur i fylkestingsperioden 2023-2027. Fylkesdirektøren har forstått det slik at essensen i vedtaket i sak 115/21 er opprettholdelse av opplæringsaktivitet på dagens skolesteder for å ha nærhet til opplæringstjenester.

Det er utarbeidet et alternativ for regionen der skoler er foreslått organisatorisk sammenslått, dvs. én skole med to skolesteder. Det er også utarbeidet et alternativ med videreføring av dagens skoler, men med redusert tilbudsbredde/volum.

Organisatorisk sammenslåing av skoler

Organisatorisk sammenslåing innebærer at to skoler blir slått sammen til én skole, men at skoledriften videreføres på begge skolestedene.

Konsekvensene av sammenslåingen er hovedsakelig følgende:

- Det er én rektor som planlegger organisering av opplæringen, bruk av lokaler og utstyr og bruken av penger. Det gir muligheter til å heve kvalitetene på opplæringen og opprettholde en større tjenesteproduksjon.
 - Det er mulig å vri ressursbruken fra administrasjon til tjenesteproduksjon.
 - Muligheter for å slå sammen grupper i fellesfag og programfag kan friggi ressurser til utvidelse av tilbudet.
- Kommuner og arbeidsliv i kommunene forholder seg til ett kontaktpunkt for å planlegge og utvikle opplæringstilbud og samarbeid.
- Det å drifte en organisasjon med to arbeidssteder har sine utfordringer, men er ikke uvanlig i arbeidslivet.
- Fram til arbeidsdelingen (fordeling av tilbud) mellom skolene er slutført kan det være utfordrende for søkerne å ikke vite hvilket skolested de skal gå på.

Opprettholde dagens organisering av skolene, med en sterkere reduksjon av opplæringstilbudet

En opprettholdelse av dagens organisering vil sikre at rektor beholder nærheten til sine ansatte og oversikten over den daglige driften. Man unngår utfordringer knyttet til å ha to arbeidssteder, som for

eksempel administrativt dobbeltarbeid. Arbeidslivet må på sin side forholde seg til to skoleenheter i utviklingsoppgaver og samarbeid.

Utdanningssektoren må imidlertid redusere ramma betydelig fram mot 2026 og 2027, som beskrevet over og i fellesdelen av høringsnotatet. Kravet om innsparing blir ikke redusert av at skolene videreføres som i dag. En videreføring av dagens organisering vil medføre at tilbudet må reduseres ytterligere. Dette fordi det ikke vil bli mulig å ta ut gevinstene som ligger i samkjøring av grupper i fellesfag og programfag samt administrasjon, jf. modell for organisatorisk sammenslåing.

Forslag og begrunnelse for endringer i tilbudsstrukturen på Orkland for ungdommer og voksne

I vedlegg 1 finner dere tilbudet for 2023-2024. Det er denne tilbudsstrukturen som er utgangspunktet for de forslåtte endringene.

I forslagene er det to ulike tidsperspektiver. Tilbudet på lang sikt tar 2-3 skoleår å realisere, dette finner dere i vedlegg 3. Drøftingene starter med dette perspektivet.

I vedlegg 2 finner dere endringene som foretas fra skoleåret 2024-2025. Dette angir første steget i prosessen for å komme fram til en ny tilbudsstruktur.

I. Hvilke tilbud bør samles i Orklandsregionen?

A. Det langsiktige perspektivet fram mot 2025-2026

Yrkesfaglige utdanningsprogrammer

I hovedutvalgsak [76/21](#) om ombygging av Melhus videregående skole ble det beskrevet hvordan økningen i antall 16-18-åringer i Skaun vil påvirke opplæringstilbudet ved Gauldal videregående skole, Melhus videregående skole, Meldal videregående skole og Orkdal videregående skole. Det ble forslått endringer i tilbudet ved Melhus videregående skole ut fra behov i både regionen Trøndelag Sør og Orklandsregionen. For Gauldal videregående skole, Meldal videregående skole og Orkdal videregående skole ble det prioritert økt oppfylling i eksisterende tilbud framfor å opprette nye.

Tilbudene ved Kyrksæterøra videregående skole og Guri Kunna videregående skole fastsettes uavhengig av de andre skolene i regionen, fordi avstandene er så store at elevene må bo på hybel for å kunne benytte seg av tilbudet ved andre skoler.

I forbindelse med den pågående etableringen av batterifabrikken, med inntil 2500 ansatte, vil det bli avdekket nye kompetansebehov. Det er fra sentrale myndigheter angitt at det ikke kommer til å bli opprettet egne programområder dedikert batterifag, men det åpnes for lokal faglig fordypning innenfor aktuelle sluttkompetanser. Fra høsten 2024 er det planlagt å iverksette en lokal læreplan ved de fire skolene for å gi elevene kompetanse innenfor ulike lærefag.

Etableringen vil trolig gi ringvirkninger i form av økt bosetting i de omkringliggende kommunene. Det vil i seg selv utløse behovet for en ny gjennomgang av tilbudsstrukturen ved de fire skolene.

De studieforberedende utdanningsprogrammene

Samme status som for yrkesfaglige utdanninger. Musikk, dans og drama med fordypning musikk fases ut i løpet av skoleåret 2023-2024.

B. Gjennomføring av tilbudsomleggingen/det korte perspektivet

Nedjusteringen av det yrkesfaglige tilbudet tas i justeringssaken 2023.

Endringer i 2024-2025

- Kun mindre justeringer

Endringer i 2025-2026

- Kun mindre justeringer

C. Andre omlegginger

Ingen andre omlegginger.

II. Samorganisering av skoler

Orkdal videregående skole og Meldal videregående skole samorganiseres i én enhet. I tilbakemeldingen fra innspillsmøte i regionen ble det pekt på at det er viktig med sterke fagmiljøer. Det er kun tilbudet Vg1 Helse- og oppvekstfag som finnes ved begge skolene. Det vil derfor ikke være problematisk å ta inn elevene til én skole for så å fordele dem på to skolesteder.

III. Tiltak for å nå innsparingskrav

Reduksjon av tilbudet på spisset toppidrett

- Det er ikke aktuelt for denne regionen da ingen av skolene har eller har hatt spisset toppidrett.

Reduksjon av yrkesfaglige tilbud

- Tas i tilbudstilpasningen våren 2024

Musikk, dans og drama

- Utfasing av musikk, dans og drama fordypning musikk fullføres skoleåret 2023-2024. Full økonomisk effekt oppnås i løpet av budsjettåret 2025.

Forslag og begrunnelse for tilbudsstrukturen i Orkland for voksne

I videregående opplæring for voksne skal opplæringstilbudet tilpasses den voksnes livssituasjon. Eksempel på tilpasning er komprimert opplæringstid, kveldsundervisning og fjernundervisning. Det betyr ikke at tilbudet skal passe hver enkelt, men at tilbudet er lagt til rette for at deltakere i ulike livssituasjoner kan benytte seg av tilbudet.

I planleggingen av opplæringstilbudet for voksne er det forsøkt tatt høyde for de som er tatt inn etter dagens lovverk, og hensynet til endringene i nytt lovverk. For å imøtekomme ny lov og forskrift vil det være nødvendig med justeringer over tid, for å treffe kompetansebehovet bedre. I oversikten nedenfor framgår planlagte opplæringstilbud for voksne i regionen. I tillegg er det planlagt noen fylkestilbud. Skoler med fylkestilbud vil ha ansvar for deltakere fra hele fylket.

I fag der det ikke er fylkestilbud eller regionale tilbud vil det være aktuelt å samorganisere med ordinært tilbud. Det vil da være behov for å tilpasse timeplanen til dette. Eksempelvis kan det være hensiktsmessig å planlegge programfagopplæringen bolkvis, slik at voksne får mest mulig fulle/få dager med opplæring. Mange voksne har behov for å stå i jobb parallelt med opplæringen, og har også omsorgsoppgaver som skal ivaretas.

Når søkertallene er på plass, vil det foretas en justering av planlagt tilbud der det er behov. Det kan også bety at det er behov for å opprette tilbud som ikke er nevnt i høringsen.

I hoveddelen er det nevnt innføring av modulstrukturert fag- og yrkesopplæring (MFY). Trøndelag innfører de nye læreplanene etappevis, og starter med 4 utvalgte lærefag. I utvelgelsen av fag er

erfaringer fra forsøket lagt til grunn. For høsten 2024 tilbys helsearbeiderfaget, salgsfaget, betongfaget og kokkfaget. Helsearbeiderfaget har erfaringsmessig en større søkermasse, og vil derfor planlegges i alle regioner. Erfaringer fra MFY-forsøket viser at salgsfaget egner seg godt som et nettbasert tilbud, på grunn av fagets egenart. Søkermassen er spredt i hele fylket, og det er få søkere. Kokkfaget krever tilgang til egnede lokaler, og bør legges til en skole som får ansvar for deltakere fra et større geografisk område. Betongfaget er en oppfølging av politisk vedtak (sak [65/22](#) i Hovedutvalg for utdanning), og er planlagt som et digitalt tilbud. Fylkeskommunen jobber med plan for overgangsordninger fra ordinær læreplan til de nye læreplanene.

Videregående opplæring for voksne – regiontilbud

Bakgrunn for planlagte tilbud er foreslåtte prinsipper i hoveddelen av høringsnotatet.

Forslag egne grupper for voksne skoleåret 2024-2025

- Påbygging til generell studiekompetanse
- Vg1 Helse- og oppvekstfag
- Vg2 Barne- og ungdomsarbeiderfag
- Helsearbeiderfag (MFY-læreplan)

Helsearbeiderfag (MFY-læreplan) blir et sentralt voksenopplæringstilbud i regionen, siden en stor andel av søkerne har dette som ønsket sluttkompetanse. Det er ønskelig at én skole i regionen har opplæringsansvar. I denne regionen er Orkdal, Kyrksæterøra og Guri Kunna er aktuelle.

Vg2 Barne- og ungdomsarbeiderfag tilbys i ungdomsopplæring ved Meldal, Kyrksæterøra og Guri Kunna. En av disse skolene bør ha regiontilbud for voksne.

Påbygging til generell studiekompetanse vurderes lagt til Orkdal vgs.

Fellesfag for voksne som går yrkesfag

Når det gjelder fellesfag, er det flere løsninger:

- Skolen som tilbyr programfag har også ansvar for fellesfagene
- To eller flere skoler i regionen samarbeider om fellesfag for å fylle opp større grupper med fellesfag

I tillegg vil det være mulig å ta fellesfag gjennom nettskolen, for de deltakerne som ønsker det.

Videregående opplæring for voksne – fylkestilbud

Fylkestilbudene planlegges som fleksibel opplæring, og skal ivareta deltakere som kan bo langt fra opplæringsansvarlig skole. Se prinsipper i fellesdelen av høringsnotatet under «Alternative opplæringsarenaer, nye opplæringsformer, nettskole og samlingsbasert opplæring».

Fylkestilbud for voksne skoleåret 2024-2025:

- Nettskolen
 - Fellesfag YF (ny)
 - Påbygg til generell studiekompetanse
 - De seks studiekompetansefagene
- Helse- og oppvekstfag
 - Vg3 Tannhelse (Verdal vgs. skoleåret 2024-2025, deretter ny struktur)
 - Vg3 Apotek (TROVO)
 - Vg3 Helsesekretær (TROVO)

- Vg2 Fotterapi og ortopediteknikk (Steinkjer vgs. 2024-2025, deretter utfases)
- Vg3 Fotterapi (Steinkjer vgs. 2024-2026, deretter utfases)
- Vg2 Ambulansefag – syklus på annenhvert år (Olav Duun vgs.)
- Elektro og datateknologi
 - Vg1 Elektro og datateknologi (ikke avgjort)
 - Vg2 Elenergi og ekom (ikke avgjort)
 - Vg2 Elenergi og ekom (Steinkjer vgs. skoleåret 2024-2025, deretter utfases)
- Restaurant- og matfag
 - Kokkfaget MFY-læreplan (Byåsen vgs.)
- Salg, service og reiseliv
 - Salgsfaget, MFY-læreplan (TROVO)
- Bygg- og anleggsteknikk
 - Betongfag, MFY-læreplan (Charlottenlund vgs.)

Fylkestilbud skal organiseres slik at det er mulig for deltakere fra hele fylket å delta, ved at skolen skal kunne gjennomføre distribuert og samlingsbasert opplæring. Det vurderes som hensiktsmessig at én skole har dette ansvaret. Det kan være hensiktsmessig for opplæringsansvarlig skole å samarbeide med andre skoler, blant annet for å gjennomføre samlinger og for å skaffe praksisplasser til Yrkesfaglig fordypning.

Det er foreslått ett nytt tilbud i nettskolen; **Fellesfag for yrkesfag**. Fellesfag for yrkesfag er etterspurt i lengre tid.

Innen helsefagene har Olav Duun vgs. hatt et stabilt tilbud på Vg2 **Ambulansefag**. Faget er foreslått videreført. Tilbudet settes i gang annenhvert år. Dimensjonering må sees i sammenheng med lærlingebehovet i hele fylket.

Tannhelsetilbudet er lagt til Verdal vgs. med ei begrensning på kommende år. **Apotekteknikk, helsesekretær og tannhelsesekretær** er 3-årige opplæringsløp i skole. Det er tilbud med en begrenset mengde søkere som bor spredt i fylket, noe som gjør det utfordrende å dimensjonere et stedlig tilbud med nærhet til deltakerne. For å se om det er mulig å finne en modell som treffer disse utfordringene bedre, er det nedsatt ei arbeidsgruppe som vurderer å legge deler av tannhelsetilbudet på digital plattform med sterk tilknytning til praksis i klinikkene. Arbeidsgruppa skal levere sine anbefalinger i løpet av 2024, og vil legge grunnlaget for planlegginga av tilbudet fra skoleåret 2025-2026.

Fotpleie (Vg2 og Vg3) har vært tilbudt ved Steinkjer vgs. som rene voksentilbud, da det ikke eksisterer et ungdomstilbud i eget fylke. Tilbudet utfases da det er få søkere og lite meldt kompetansebehov i Trøndelag. For å opprettholde tilbudet må næringslivet melde kompetansebehov.

Elektro og datateknologi har solid søkermasse, men det er begrenset tilgang på læreplasser. Hovedtyngden søkere har behov for Vg2 Elenergi og ekom, der det er mange mulige sluttkompetanser etter Vg2. Ved andre ønskede sluttkompetanser bør man ta sikte på samorganisering med ungdomsklasser, eller alternative modeller for opplæring (1 år skole + 3 års læretid, fagbrev på jobb, osv.). For skoleåret 2023-2024 var det to fylkestilbud på Vg1 (Steinkjer vgs. og Meldal vgs.). Det foreslås at begge fylkestilbudene fases ut, og erstattes av ett fylkestilbud. Det er flere skoler som har utdanningsprogrammet på Vg1, med videre mulighet for Vg2 Elenergi og ekom. Det er ikke foreslått hvilken skole som bør ha fylkestilbudet, men høringen gir mulighet for flere skoler å vurdere om de har kapasitet til å utvikle et godt fylkestilbud innen elektrofag. Kapasitet på tilbudet vil sees i sammenheng med ungdomsopplæring, tilgang på læreplasser i fylket og innmeldt kompetansebehov.

I **Salgsfaget** vil MFY-læreplanene benyttes fra høsten 2024. Erfaringer fra forsøket har vist at faget egner seg godt som nettbasert tilbud. Det foreslås derfor et nettbasert fylkestilbud, der én skole har ansvaret for opplæring. De skolene som har vært involvert i forsøket er TROVO, Verdal vgs., Fosen vgs., Oppdal vgs. og Kyrksæterøra vgs. TROVO foreslås som ansvarlig for salgsfaget etter nye læreplaner.

Vedlegg:

1. Tilbudet for 2023-2024
2. Tilbudet for 2024-2025
3. Tilbudet for 2025-2026

Høringsnotat for region Trondheim – skolebruksplan og helhetlig tilbudsstruktur

Innledning

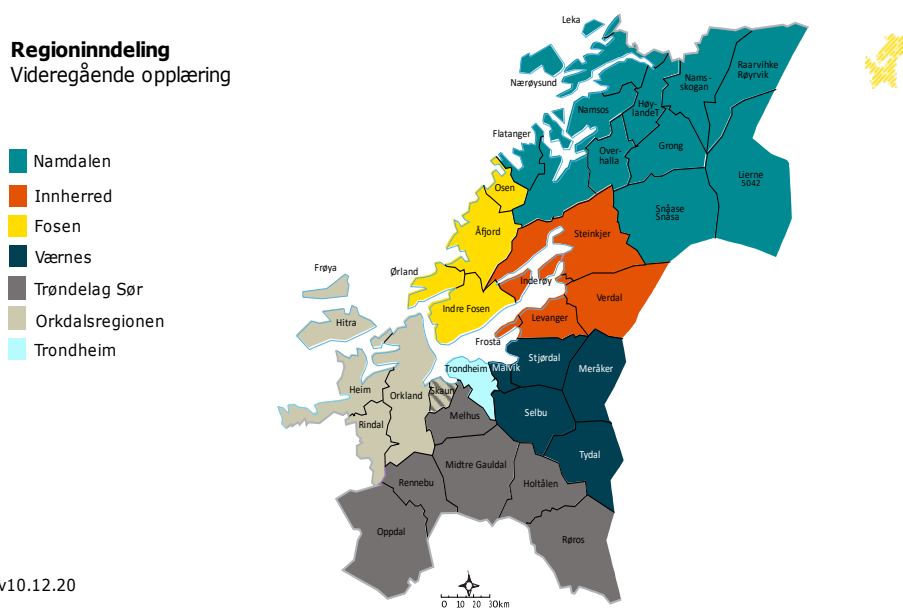
Høringsnotatet består av en fellesdel med problemstillinger som er gyldige for hele fylket, og én del for den enkelte region som gjelder dimensjonering, lokalisering og organisering av opplæringen i den aktuelle regionen. Dette notatet omhandler regionen Trondheim.

Notatet består av fire deler:

1. Gjennomgang av rammebetingelsene for utformingen av opplæringstilbudet i regionen.
2. Innspill fra kompetanseforum eller tilsvarende om kompetansebehovet i regionen.
3. Beskrivelse av prosessen forut for utarbeidelsen av notatet, og hvilke prosesser som gjenstår fram mot endelig politisk vedtak i desember 2023 og gjennomføringen av vedtakene i 2024 og årene framover.
4. Fylkesdirektørens alternative forslag til framtidig tilbudsstruktur i regionen, og spørsmål spisset i forhold til regionen.

Illustrasjonen nedenfor viser regioninndelingen for videregående opplæring i Trøndelag. Trondheim er markert med lyseblått.

Figur 1

Spørsmål til høringsinstansen

Med grunnlag i regiondelen av høringsdokumentene stiller fylkesdirektøren følgende spørsmål:

- a) Hvordan stiller høringsinstansen seg til den foreslåtte organisatoriske sammenslåingen av skoler i regionen?
- b) Hvordan stiller høringsinstansen seg til forslaget om å flytte utdanningstilbud mellom skoler for å skape større og bredere fagmiljø?

- c) Hvordan stiller høringsinstansen seg til de foreslåtte innsparingstiltakene som gjelder reduksjon i tilbudet innen musikk, yrkesfag og spisset toppidrett?
- d) Hvordan stiller høringsinstansen seg til foreslåtte fylkestilbud og regiontilbud for videregående opplæring for voksne?
- e) Hvordan stiller høringsinstansen seg til foreslått innføring av modulisert fag- og yrkesopplæring (MFY-læreplaner) som eneste tilbud i helsearbeiderfaget, salgsfaget, betongfaget og kokkfaget?
- f) Hvilke utdanningstilbud innen høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoler) bør prioriteres i regionen? (Se kapittelet om høyere yrkesfaglig utdanning i fellesdelen av høringsnotatet.)
- g) Andre forhold som høringsinstansen ønsker å ta opp.

Det er ikke obligatorisk å svare på alle spørsmålene – høringsinstansene vurderer selv hvilke punkter/tematikker som er mest relevant for eget arbeid. Vi gjør oppmerksom på at ikke alle spørsmålene er relevante for alle regioner.

Rammebetingelser og målsettinger for utarbeidelsen av opplæringstilbud.

Målsettingene og rammebetingelsene er oppsummert i figur 2 nedenfor.

Tilbudsplanleggingen har fire mål:

- Arbeidslivets kompetansebehov
- Faglig og sosial utvikling
- Forutsigbarhet i regionen
- Regionalt inntak

Målsettinger for tilbudsplanleggingen er plassert i midten av figuren nedenfor, og forklaringen av målsettingene står i tekstboksen nedenfor hver målsetting.

Figur 2: Målsettinger og rammebetingelser for tilbudsplanleggingen

Tilbudet og målsettingene for tilbudet er utformet ut fra fire rammebetingelser, se teksten som rammer inn målene for tilbudsplanleggingen i figur 2.

De fire rammebetingelsene er:

- Økonomi (midler til drift og investeringer)
- Politikk (vedtak, mål og prinsipper for tilbudsplanlegging, ambisjoner)
- Regelverk (primært opplæringsloven)
- Demografi (befolkningsutvikling)

Vi skal nå gå gjennom rammebetingelser for Trondheim. Det som er skrevet generelt for Trøndelag gjelder også for Trondheim.

Regelverk

Ny opplæringslov trer i kraft 1. august 2024. Den viktigste endringen gjelder rett til opplæring fram til den er fullført og bestått. Det åpnes for at ungdom skal kunne gjøre omvalg flere ganger enn i dag, men de må innen de er fylt 19 år velge hvilken utdanning de vil fullføre. Fylkeskommunen skal ifølge § 5-3 i ny opplæringslov kunne legge stor vekt på hvilken kompetanse samfunnet trenger når tilbudet planlegges. Prinsippene for tilbudsplanlegging i Trøndelag vurderes å være tilrettelagt i henhold til dette handlingsrommet.

Når det gjelder videregående opplæring for voksne, gir den nye opplæringsloven flere nye rettigheter som får konsekvenser for tilbudsplanleggingen. De viktigste endringene er:

- Fylkeskommunen skal legge stor vekt på hvilken kompetanse samfunnet trenger når tilbudet planlegges.
- Flere vil ha rett til videregående opplæring for voksne, ved at man fra 19 år kan velge å søke voksenopplæring.
- Yrkesfaglig rekvalifisering. De som har oppnådd studiekompetanse eller yrkeskompetanse, vil ha rett til videregående opplæring fram mot en ny yrkesfaglig sluttkompetanse.
- Voksne skal søke på tre sluttkompetanser, og vil ha rett til å komme inn på en av de tre.
- Rett til opplæring fram til den er fullført og bestått.
- Rett til lære plass.

Økonomi og drift

Tabell 1: Tildeling av midler til videregående opplæring for ungdommer i Trondheim

Region	Skole / Antall kapasitetsplasser	Plantall - sum			Aktivitetsbasert		Ramme 2023
		ST	YF	Totalt	Elevsatser	Utjevningstildeling	
Trondheim	Byåsen videregående skole	572	415	987	93406	0	136335
Trondheim	Charlottenlund vgs skole	611	601	1212	117318	0	163073
Trondheim	Cissi Klein videregående skole	334	20	354	29810	3878	44383
Trondheim	Heimdal videregående skole	662	285	947	93906	0	113103
Trondheim	Skjetlein videregående skole	103	267	370	41922	4054	80574
Trondheim	Strinda videregående skole	692	398	1090	101426	0	129437
Trondheim	Thora Storm videregående skole	538	260	798	73356	0	90271
Trondheim	Tiller videregående skole	328	314	642	62019	0	100266
Trondheim	Trondheim Katedralskole	530	60	590	54330	0	81693
	Sum Trondheim	4 370	2 620	6 990	667491	7932	939135

Den økonomiske situasjonen gjør at Trøndelag fylkeskommune må ta ned driftsnivået og investeringsnivået sammenlignet med tidligere innenfor alle sektorer. For utdanningssektoren må nivået på den årlige drifta tas ned med 150 og 160 millioner kroner fram mot 2026, og ytterligere ned med et betydelig antall millioner kroner fra 2027.

Økonomi og drift for videregående opplæring for voksne

Fra skoleåret 2023-2024 innføres ny modell for videregående opplæring for voksne. Rollene koordineringsskole og samarbeidsskole fases ut og en rekke oppgaver sentraliseres. Dette gjelder blant annet inntak, realkompetansevurdering og tilbudsplanlegging. Planlegging av tilbud skal ses i tett sammenheng med ungdomsopplæringen. Forslag til prinsipper for tilbudsplanlegging for voksne er gjengitt i fellesdelen av høringsnotatet under kapitlet «Videregående opplæring for voksne». Ny ressursfordeling for videregående opplæring for voksne er under utarbeidelse for å ivareta disse endringene.

Tabellen nedenfor viser tildeling av midler til videregående opplæring for voksne i regionen. Tildelingen er delt opp i hva som er gitt av fylkeskommunale midler og statlige midler fylkeskommunen har fått til disposisjon i satsingen Utdanningsløftet. Midlene i Utdanningsløftet er midlertidige.

Tabell 2: Tildeling av midler til videregående opplæring for voksne i Trondheim

	2021-2022		2022-2023		2023-2024	
	Beløp	Antall deltakere	Beløp	Antall deltakere	Beløp	Antall deltakere
Trondheim	27 959 000	549	25 485 000	521	9 500 000	448
Fylkeskommunale	1 284 000		2 065 000		5 616 000	
Utdanningsløftet	5 307 000		1 165 000		3 884 000	

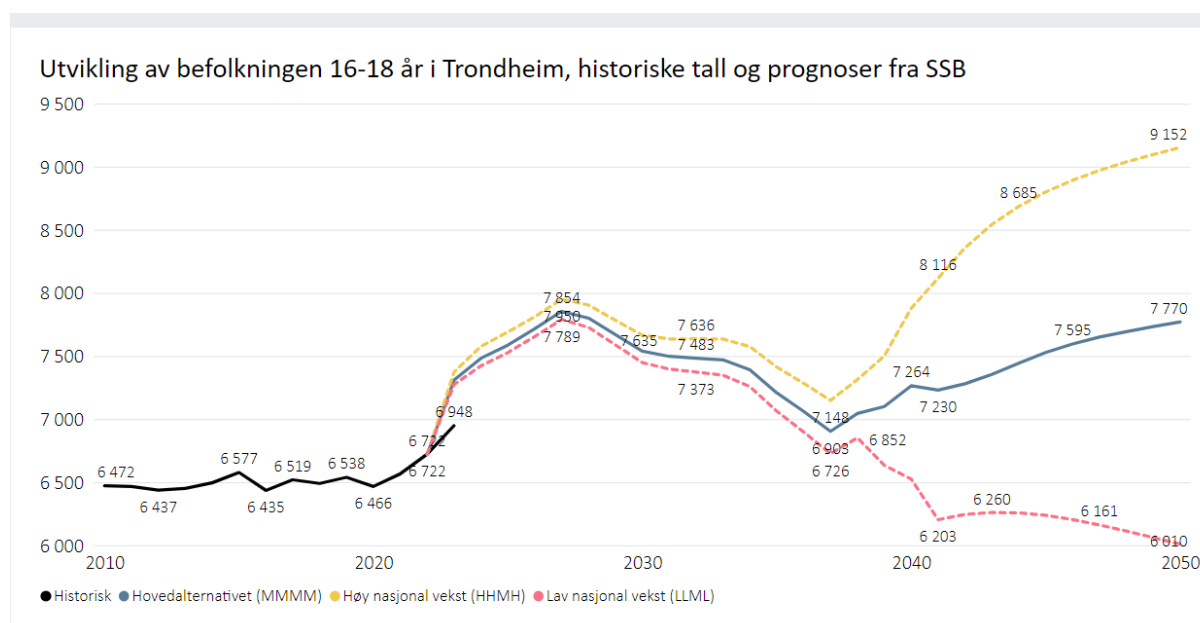
Investeringer

- Cissi Klein videregående skole er vedtatt bygget om, og byggeprosjektet er påbegynt
- Trondheim Katedralskole er vedtatt bygget om, og byggeprosjektet er påbegynt
- Skjetlein videregående skole – mulig ombygging av byggfaghall
- Charlottenlund videregående skole – mulig ombygging for transportfag

Befolkningsutvikling

Befolkningsutvikling for Trondheim

Figur 3: Utvikling av befolkningen 16-18 år i Trondheim, historiske tall og prognoser fra SSB

Kilde: [Trøndelag i tall](#)

Trondheim kommune inngår i statistikken ovenfor og i inndelingen av Trøndelag i regioner for planlegging av det videregående opplæringstilbudet, jf. figur 1 ovenfor.

Det har vært en økning i antall 16-18-åringer i Trondheim fra 2010 av. Enkelte årskull bryter trenden, men økningen fortsetter fram mot 2027. Prognosene fram mot 2039 er basert på fødte barn. Det er kun mindre forskjeller i de tre prognosealternativene fram mot 2039. I 2039 slår forutsetningen om økt antall fødsler inn i prognosene, og det gir store utslag for utviklingen i de tre alternativene. Antall 16-18-åringer øker fra rundt 6948 i 2023 til rundt 7045 i 2038. Dette tilsvarer en økning på rundt 100 ungdommer. Toppunktet i 2027 er på ca. 7850 ungdommer.

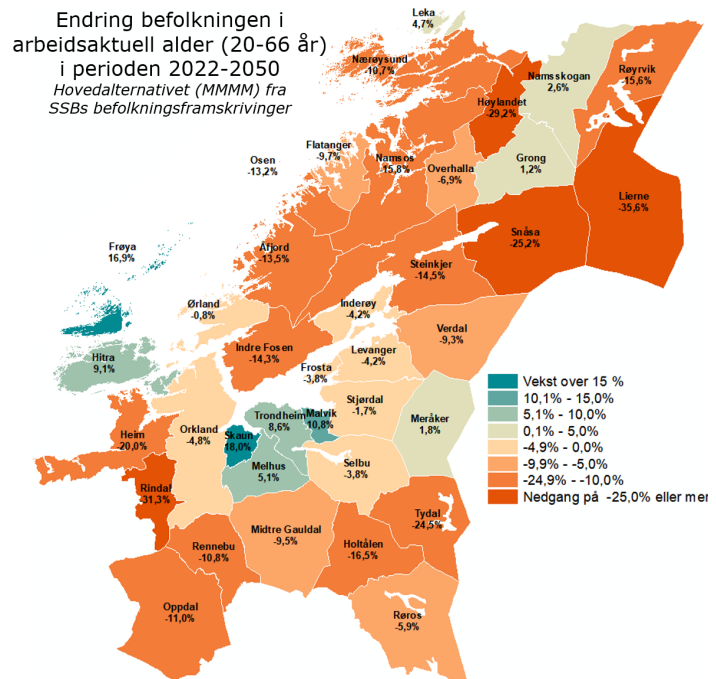
Det er grunn til å anta at antallet flyktninger vil gå ned betydelig fram mot 2030.

Arbeidsstyrke og utdanningsnivå

Figur 4: Endring i arbeidsstyrken

Figuren nedenfor viser utviklingen i antall 20-66-åringer i Trøndelag fra 2022 til 2050. Det er aldersgruppen 20-66 som utgjør størstedelen av arbeidsstyrken. I kartet nedenfor er vekst markert med grønt og nedgang med gult og rødt for hver kommune. Jo mørkere grønn farge kommunen har, jo større vekst i arbeidsstyrken. Jo rødere farge kommunen har, desto større er nedgangen. I kartet er endringen i arbeidsstyrken angitt med prosent.

- Aldersgruppen 20-66 år er den delen av befolkningen som utgjør den største delen av arbeidsstyrken. Personer under 20 år og over 66 år deltar også i arbeidsmarkedet, men i mye mindre grad.
- I perioden 2022-2050 vil antall personer i arbeidsaktuell alder (20-66 år) i Trøndelag øke med kun 4 181 eller 1,4 % i følge *Hovedalternativet (MMMM)*
- For Trøndelag utenfor Trondheim vil denne gruppen bli redusert med 7 677 personer eller - 5,0 %
- Vil gi større press utnyttelse av eksisterende arbeidskraftsressurser

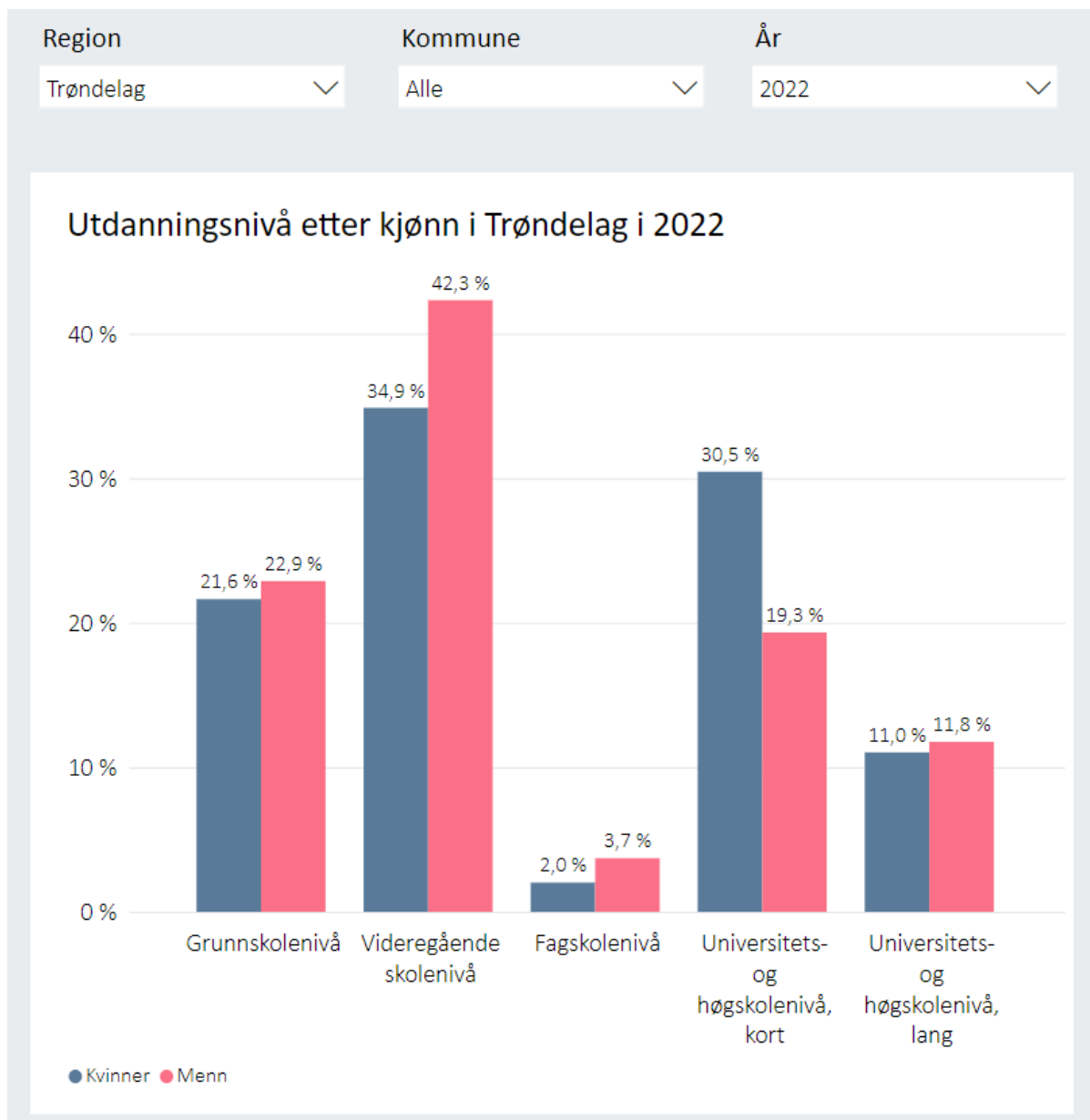

Kilde: SSB 2022 – hovedalternativet

I Trøndelag utenfor Trondheim faller arbeidsstyrken med fem prosent fram mot 2050. I Trondheim øker arbeidsstyrken med rundt ni prosent.

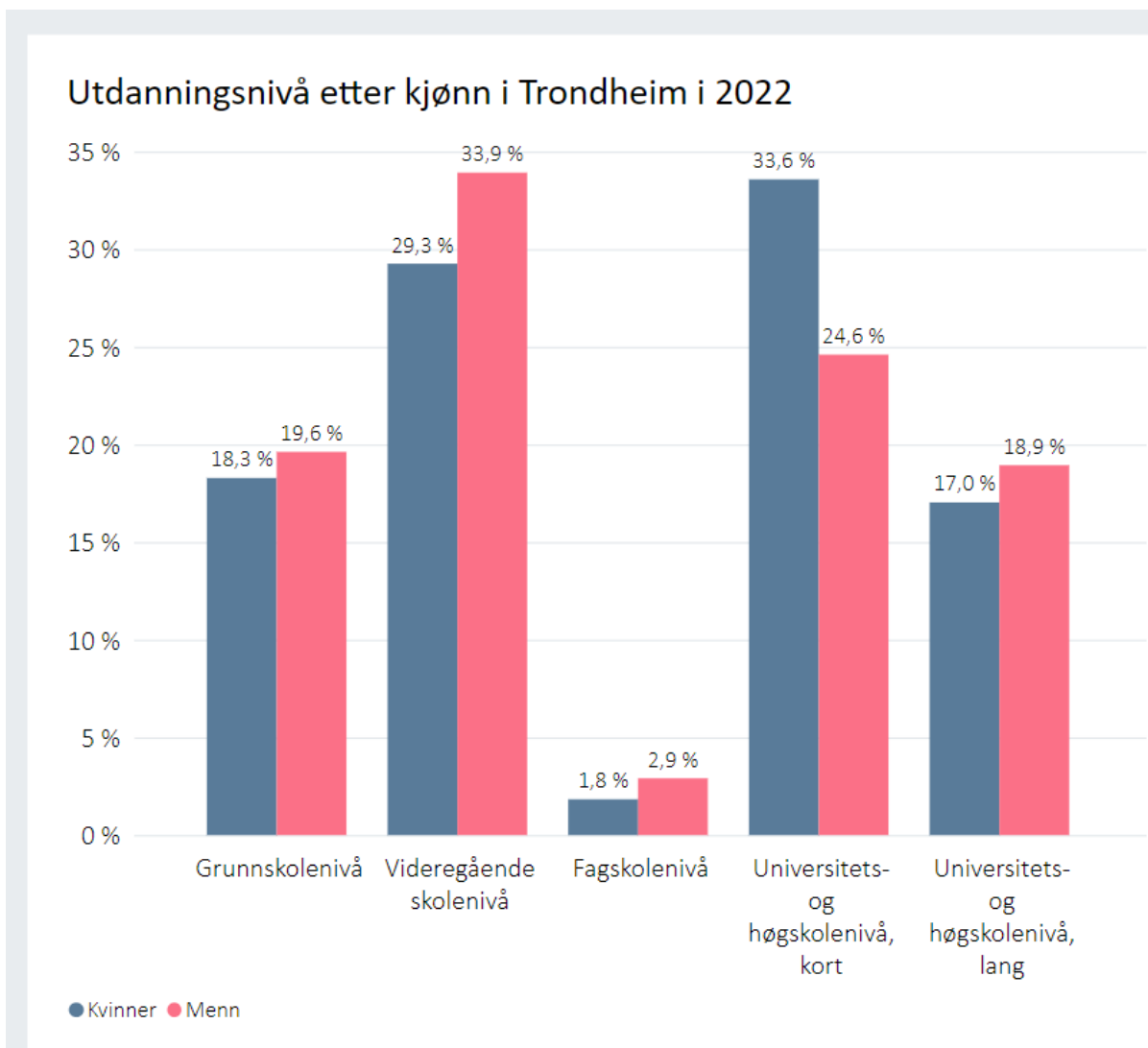
Figur 5: Høyeste utdanningsnivå for befolkningen i Trøndelag (over 16 år)

Figuren viser hvor stor andel av befolkningen i Trøndelag som har de ulike utdanningsnivåene som sin høyeste utdanning. For å ha en utdanning som sitt høyeste utdanningsnivå må den være fullført og bestått. Tallene for Trøndelag skjuler til dels store regionale ulikheter.

[Kilde: Trøndelag i tall](#)

Figur 6: Høyeste utdanningsnivå for befolkningen i Trondheim

[Kilde: Trøndelag i tall](#)

Trondheim har en lavere andel av befolkningen som har grunnskole som høyeste utdanningsnivå, ca. 4 prosentpoeng under snittet for Trøndelag. De har også en lavere andel som har videregående opplæring som høyeste utdanningsnivå, ca. 4 til 9 prosentpoeng under snittet. Det er menn som har en betydelig lavere andel med videregående opplæring som høyeste utdanning. Trondheim har en betydelig høyere andel som har lang universitetsutdanning, ca. 6-7 prosentpoeng over snittet.

Det er interessant å gå nærmere inn på tallene i de regioner hvor andelen med grunnskole som høyeste utdanningsnivå er høy. Her vil det sannsynligvis kunne være behov for å styrke informasjonen om, og tilgjengeligheten på videregående opplæring for voksne. For å finne ut mer om potensialet i regionen må vi blant annet se nærmere på gruppens alderssammensetning og om de er utenfor/delvis utenfor arbeidslivet. Dette vil vi kunne gjøre i samhandling med NAV i Trøndelag.

Tilgang på læreplasser

Tabell 3: Tilgang på læreplasser i regionen sett opp mot elever på videregående trinn

Trondheim	Ungdommer og voksne			Behov for lærlinger (innmeldt)				Avvik plasttall 23 sett opp mot behov
	Sum Ungdommer og voksne 2023-2024	Voksne skoleåret 2023-2024 - plasser på Vg2	Skoleåret 2023- 2024 - plasser på Vg2 - ungdommer	2023	2024	2025	2026	
Utdanningsprogram								
Bygg- og anleggsteknikk	181	23	158	220	225	227	208	-39
Elektro og datateknologi	142	25	117	226	225	239	192	-79
Frisør,blomst,int,eksp.design	52	7	45	10	5	5	5	46
Helse- og oppvekstfag	206	36	170	203	205	209	211	-1
Håndverk, design, produktutv.	9		9	0	1	1	1	8
IT og medieproduksjon	61	8	53	44	46	49	50	14
Naturbruk	47		47	2	2	2	2	45
Restaurant- og matfag	63	11	52	96	98	98	96	-34
Salg, service og reiseliv	98		98	69	73	74	73	26
Teknologi- og industrifag	213	27	186	45	58	58	56	159
	1072	137	935	915	938	962	894	145

Merknader til innrapporteringen: Opplæringskontoret for frisørfaget, Byggmestrenes servicekontor, Opplæringskontoret for transportfag Trøndelag har ikke rapportert inn behov for lærlinger. Det medfører at frisørfagene, byggfagene og teknologi- og industrifagene er underrapportert.

Helhetlig tilbudsplanlegging og tilbudsprinsipper

Målene for organiseringen av kompetanseproduksjonen i Trøndelag ble vedtatt i fylkestingssak [56/21](#). Disse målene er førende for arbeidet med utviklingen av de operasjonelle tilbudsprinsippene. I fylkestingssak [122/21](#) ble tilbudsprinsippene for ungdomsopplæringen vedtatt. I sak til Hovedutvalg for utdanning [32/23](#) ble prinsippene for høyere yrkesfaglig utdanning for 2024 vedtatt. Tilbudsprinsipper for voksenopplæring foreslås justert i denne hørings-saken, se fellesdelen av høringsdokumentet.

De operasjonelle tilbudsprinsippene for ungdomsopplæringen er kategorisert ut fra avstander mellom videregående skoler i regionen. For Trondheim gjelder følgende prinsipper:

C2. Nærhet mellom skolene - Trondheim

- De yrkesfaglige utdanningsprogrammene på en skole bør samlet ha et omfang på minst 100 elevplasser for å sikre et fullverdig tilbud.
- Innenfor de «tunge og arealkrevende» utdanningsprogrammene på yrkesfaglige utdanningsprogram skal det legges spesiell vekt på en arbeidsdeling mellom de videregående skolene.
- Det skal i hovedsak være minimum fire paralleller på studieforberevende utdanningsprogram ved de skolene som har dette tilbudet.

Politiske vedtak som gjelder Trondheim

- Cissi Klein videregående skole er vedtatt bygget om, og byggeprosjektet er påbegynt, jf. Hovedutvalg for utdanning [62/20](#).
- Trondheim Katedralskole er vedtatt bygget om, og byggeprosjektet er påbegynt, jf. fylkestingssak [96/22](#).
- Skjetlein videregående skole – mulig ombygging av byggfaghall
- Charlottenlund videregående skole – mulig ombygging for transportfag

Prosess for arbeidet – region Trondheim

Handling	Dato
Fellesmøte med rektorene i Trondheim	13. mars 2020

Dialog om aktuelle problemstillinger ved skolene	Mars – april 2020
Møter i utdanningsprogramområdevis arbeidsgrupper	Juni 2020
Nye møter i de utdanningsprogramområdevis arbeidsgruppene. <ul style="list-style-type: none"> Arbeidsgruppene har deltakere fra opplæringskontorene, skolene, de fylkestillsvalgte og utdanningsavdelingen. Arbeidsgruppene har hatt møter i forkant av utarbeidelsen av høringsnotatet og i etterkant av høringsperioden. 	
Saken behandles i Hovedutvalg for utdanning	23.-24. september 2020

Prosessene ble gjennomført i 2020, og vi er nå i gjennomføringsfasen som avsluttes høsten 2025.

Veien videre i arbeidet med å dekke kompetansebehov

Arbeidet med helhetlig tilbudsplanlegging er en kontinuerlig prosess som ikke avsluttes etter denne høringsaken. Prosessen består av følgende trinn i en 1-2-årlig syklus:

- Kunnskapsgrunnlag om regionene og fylket
- Kompetansebehov i regionen
- Samordnet «bestilling» av kompetanse fra regionen
 - Videregående opplæring (Voksne og ungdommer)
 - Høyere yrkesfaglig utdanning (HYU)
 - Universitet/høgskole
- Tjenesteproduksjon – valg av metode for å utvikle kompetanse
 - Skole, lærlingeordningen, nettskole m.m.
- Tilbakemelding til/dialog med regionene knyttet til leveranse av kompetanse
 - Opplæringsbehov dekket?
 - Behov for karriereveiledning i forhold til søkeres valg?
 - Andre tiltak for å oppnå bedre balanse?

Trøndelag fylkeskommune samarbeider bredt både internt og med eksterne aktører for å fremskaffe et best mulig kunnskapsgrunnlag for tilbudsplanleggingen. Her inngår kunnskap som gjelder både hele fylket og de enkelte regioner, og det tas hensyn til nasjonale behov. Videre innhentes det innspill fra regionene angående kompetansebehov. Både kunnskapsgrunnlaget og dialogen med regionene danner grunnlaget for at regionene melder inn en samordnet «bestilling» av kompetanse til fylkeskommunen, hvor man ser de ulike utdanningsnivåene og -typene under ett. Gjennom høringsak foreslår fylkesdirektøren hvordan tjenesteproduksjonen skal se ut, og tilbudsstrukturen vedtas politisk etter at høringsprosessen er avsluttet. I neste omgang vil en dialog med regionene kunne avdekke om utdanningstilbudet er balansert med tanke på kompetansebehov.

Innspill fra Kompetanseforum Trondheim

Det finnes ikke noe kompetanseforum for Trondheim. I forbindelse med sakene om Cissi Klein videregående skole fra 2021 ble kompetansebehovet for Trondheim fastsatt. Skolene og tilbudet er tilpasset de nye behovene i løpet av 2025 – da er de nye skolebyggene ferdige.

Alternative forslag

Fylkestinget har vedtatt i sak [115/21](#) at dagens skolestruktur skal videreføres i fylkestingsperioden 2019-2023. Det nye fylkestinget må vedta sin strategi for skolestruktur i fylkestingsperioden 2023-2027. Fylkesdirektøren har forstått det slik at essensen i vedtaket i sak 115/21 er opprettholdelse av opplæringsaktivitet på dagens skolesteder for å ha nærhet til opplæringstjenester.

Det er utarbeidet et alternativ for regionen der skoler er foreslått organisatorisk sammenslått, dvs. én skole med to skolesteder. Det er også utarbeidet et alternativ med videreføring av dagens skoler, men med redusert tilbudsbredde/volum.

Organisatorisk sammenslåing av skoler

Organisatorisk sammenslåing innebærer at to skoler blir slått sammen til én skole, men at skoledriften videreføres på begge skolestedene.

Konsekvensene av sammenslåingen er hovedsakelig følgende:

- Det er én rektor som planlegger organisering av opplæringen, bruk av lokaler og utstyr og bruken av penger. Det gir muligheter til å heve kvalitetene på opplæringen og opprettholde en større tjenesteproduksjon.
 - Det er mulig å vri ressursbruken fra administrasjon til tjenesteproduksjon.
 - Muligheter for å slå sammen grupper i fellesfag og programfag kan friggi ressurser til utvidelse av tilbudet.
- Kommuner og arbeidsliv i kommunene forholder seg til ett kontaktpunkt for å planlegge og utvikle opplæringstilbud og samarbeid.
- Det å drifte en organisasjon med to arbeidssteder har sine utfordringer, men er ikke uvanlig i arbeidslivet.
- Fram til arbeidsdelingen (fordeling av tilbud) mellom skolene er sluttført kan det være utfordrende for søkerne å ikke vite hvilket skolested de skal gå på.

Opprettholde dagens organisering av skolene, med en sterkere reduksjon av opplæringstilbudet

En opprettholdelse av dagens organisering vil sikre at rektor beholder nærheten til sine ansatte og oversikten over den daglige driften. Man unngår utfordringer knyttet til å ha to arbeidssteder, som for eksempel administrativt dobbeltarbeid. Arbeidslivet må på sin side forholde seg til to skoleenheter i utviklingsoppgaver og samarbeid.

Utdanningssektoren må imidlertid redusere ramma betydelig fram mot 2026 og 2027, som beskrevet over og i fellesdelen av høringsnotatet. Kravet om innsparing blir ikke redusert av at skolene videreføres som i dag. En videreføring av dagens organisering vil medføre at tilbudet må reduseres ytterligere. Dette fordi det ikke vil bli mulig å ta ut gevinstene som ligger i samkjøring av grupper i fellesfag og programfag samt administrasjon, jf. modell for organisatorisk sammenslåing.

Forslag og begrunnelse for endringer i tilbudsstrukturen i Trondheim for ungdommer og voksne

I vedlegg 1 finner dere tilbudet for 2023-2024. Det er denne tilbudsstrukturen som er utgangspunktet for de foreslåtte endringene.

I forslagene er det to ulike tidsperspektiver. Tilbudet på lang sikt tar 2-3 skoleår å realisere, dette finner dere i vedlegg 3. Drøftingene starter med dette perspektivet.

I vedlegg 2 finner dere endringene som foretas fra skoleåret 2024-2025. Dette angir første steget i prosessen for å komme fram til en ny tilbudsstruktur.

I. Hvilke tilbud bør samles i Trondheim?

A. Det langsiktige perspektivet fram mot 2025-2026

Yrkesfaglige utdanningsprogrammer

Samordning av yrkesfaglige utdanningsprogrammer ble vedtatt av Hovedutvalg for utdanning i sak [62/20](#). Vi er nå i gjennomføringsfasen, og den blir sluttført høsten 2025 når Cissi Klein videregående skole er klar for innflytting. Det er kjørt prosesser med de tillitsvalgte.

I forbindelse med renoveringen av byggfaghallen ved Skjetlein videregående skole åpner det seg muligheten for å øke verkstedkapasitet for byggfagene i Trondheim. I dag er kapasiteten så å si belagt fullt opp. Det er behov for arealer til en klasse byggfag både på Vg1 og Vg2. Det er nødvendig å ha et handlingsrom i forhold til ungdomsopplæringen, men ikke minst for å ta unna økte behov for å gi opplæring til voksne.

Cissi Klein videregående skole utfordres til å lage en skisse for innføring av helse- og oppvekstfag med kombinasjonen fagbrev i helsearbeiderfaget og studiekompetanse i løpet av fire år. Skolen samarbeider med Trondheim kommune og helseforetaket for å utrede om det er mulig å etablere et slikt tilbud høsten 2025. Frist for å levere utredningen settes til 20. november 2023. Det er et ledd i oppfølging av vedtak i fylkestingssak (Interpellasjon) [14/23](#).

De studieforberedende utdanningsprogrammene

Det er nødvendig å ta ut påbygging til generell studiekompetanse ved Strinda videregående skole for å gjøre plass til helse- og oppvekstfag med studiekompetanse. Det er ikke investeringsmidler til å foreta ombygginger. Den reduserte kapasiteten ved Strinda videregående skole dekkes opp ved å fylle opp plassene ved nærliggende skoler.

Det vil bli forsøkt å vri behovet for flere plasser grunnet vekst i antall 16-18-åringer i Trondheim over til studiespesialisering. I Trondheim velger en høyere andel av ungdommene studiespesialisering enn i resten av fylket. Dette bidrar til reduserte kostnader for å gjennomføre opplæringen.

Musikk, dans og drama med fordypning musikk foreslås redusert i Trondheim. Det tas bort en parallell ved Heimdal videregående skole, og kapasiteten ved Trondheim Katedralskole økes med en halv parallell. Det er også mulig å snu på dette og ta bort musikk fra Trondheim Katedralskole, men fylkesdirektøren vil ikke anbefale denne løsningen. Trondheim Katedralskole er under ombygging for å ha plass til flere elever på musikk. Det er en sterk historisk kobling mellom Katedralen og katedralskolen og musikk.

Tilbudet innenfor studiespesialisering i Trondheim økes med to paralleller, henholdsvis ved Cissi Klein videregående skole og Heimdal videregående skole.

B. Gjennomføring av tilbudsomleggingen/det korte perspektivet

Tilbudene legges om gradvis og tas nivå for nivå. Det starter med Vg1-nivået. Det som omtales nedenfor er avvik fra vedtatt plan for endring av tilbudet i Trondheim.

Endringer i 2024-2025

- Strinda videregående skole
 - Påbygging fases ut av skolen
 - Vg2 Helse- og oppvekstfag med studiekompetanse
- Heimdal videregående skole
 - Vg1 Musikk, dans og drama fordypning musikk fases ut
 - Vg1 Studiespesialisering økes med én klasse
- Trondheim Katedralskole
 - Vg1 Musikk, dans og drama økes med 15 plasser
- Cissi Klein videregående skole
 - Vg1 Helse- og oppvekstfag etableres med én klasse
 - Vg1 Studiespesialisering økes med én klasse
 - Vg2 Studiespesialisering innføres

Endringer i 2025-2026

- Heimdal videregående skole
 - Vg2 Musikk fases ut
 - Vg2 Studiespesialisering økes med én klasse
- Trondheim Katedralskole
 - Vg2 Musikk økes med 15 plasser
- Cissi Klein videregående skole
 - Vg1 Helse- og oppvekstfag – fagbrev og studiekompetanse
 - Vg2 Studiespesialisering økes med én klasse

C. Andre omlegginger

Det bør vurderes å beholde Saupstadanlegget utover våren 2025. Dette begrunnes med usikkerhet i flyktningstrømmen og framdrift i byggeprosjekter. Deler av bygget bør leies ut for å finansiere driftskostnader ved å holde bygget i stand.

II. Samorganisering av skoler

Det er ikke forslag om samorganisering av skoler i denne regionen.

III. Tiltak for å nå innsparingskrav

Reduksjon av tilbudet på spisset toppidrett.

Spisset toppidrett er delt opp i kategoriene A-tilbud og U-tilbud. Begge tilbudene tilfredsstiller kravene som stilles til spisset toppidrett. A-tilbud bidrar jevnlig med utøvere som tar medaljer i de store mesterskapene.

Følgende U-tilbud foreslås tatt ut av tilbudsstrukturen ved Heimdal videregående skole:

- Orientering
- Skiskyting

Følgende U-tilbud foreslås tatt ut av tilbudsstrukturen ved Strinda videregående skole:

- Ishockey
- Friidrett

Det at tilbudene tas ut av spisset toppidrett betyr at skolen og idretten ikke får ekstra midler til trenere og/eller andre tiltak som er nødvendig for å nå kvalitetskravene. Det vil fremdeles være mulig å gå på idrettsfag og utøve idrettene, men det gis ikke ekstra tildeling for å gi enkeltelever ved skolen lettere idrettsfaglig oppfølging. Utfasingen tas over tre til fire år.

Reduksjon av yrkesfaglige tilbud

- Elevtallsveksten vris til studiespesialisering

Musikk, dans og drama

- Utfasing av musikk, dans og drama ved Heimdal videregående skole

Forslag og begrunnelse for tilbudsstrukturen i Trondheim for voksne

I videregående opplæring for voksne skal opplæringstilbudet tilpasses den voksnes livssituasjon. Eksempel på tilpasning er komprimert opplæringstid, kveldsundervisning og fjernundervisning. Det

betyr ikke at tilbudet skal passe hver enkelt, men at tilbudet er lagt til rette for at deltakere i ulike livssituasjoner kan benytte seg av tilbudet.

I planleggingen av opplæringstilbudet for voksne er det forsøkt tatt høyde for de som er tatt inn etter dagens lovverk, og hensynet til endringene i nytt lovverk. For å imøtekomme ny lov og forskrift vil det være nødvendig med justeringer over tid, for å treffe kompetansebehovet bedre. I oversikten nedenfor framgår planlagte opplæringstilbud for voksne i regionen. I tillegg er det planlagt noen fylkestilbud. Skoler med fylkestilbud vil ha ansvar for deltakere fra hele fylket.

I fag der det ikke er fylkestilbud eller regionale tilbud vil det være aktuelt å samorganisere med ordinært tilbud. Det vil da være behov for å tilpasse timeplanen til dette. Eksempelvis kan det være hensiktsmessig å planlegge programfagopplæringen bolkvis, slik at voksne får mest mulig fulle/få dager med opplæring. Mange voksne har behov for å stå i jobb parallelt med opplæringen, og har også omsorgsoppgaver som skal ivaretas.

Når søkertallene er på plass, vil det foretas en justering av planlagt tilbud der det er behov. Det kan også bety at det er behov for å opprette tilbud som ikke er nevnt i høringen.

I hoveddelen er det nevnt innføring av modulstrukturert fag- og yrkesopplæring (MFY). Trøndelag innfører de nye læreplanene etappevis, og starter med 4 utvalgte lærefag. I utvelgelsen av fag er erfaringer fra forsøket lagt til grunn. For høsten 2024 tilbys helsearbeiderfaget, salgsfaget, betongfaget og kokkfaget. Helsearbeiderfaget har erfaringsmessig en større søkermasse, og vil derfor planlegges i alle regioner. Erfaringer fra MFY-forsøket viser at salgsfaget egner seg godt som et nettbasert tilbud, på grunn av fagets egenart. Søkermassen er spredt i hele fylket, og det er få søkere. Kokkfaget krever tilgang til egnede lokaler, og bør legges til en skole som får ansvar for deltakere fra et større geografisk område. Betongfaget er en oppfølging av politisk vedtak (sak [65/22](#) i Hovedutvalg for utdanning), og er planlagt som et digitalt tilbud. Fylkeskommunen jobber med plan for overgangsordninger fra ordinær læreplan til de nye læreplanene.

Videregående opplæring for voksne – regiontilbud

Bakgrunn for planlagte tilbud er foreslåtte prinsipper i hoveddelen av høringsnotatet.

Forslag egne grupper for voksne skoleåret 2024-2025

- TROVO
 - Helsearbeiderfag (MFY-læreplan)
 - Vg1 Helse- og oppvekstfag
 - Vg2 Barne- og ungdomsarbeiderfag
 - Vg2 Helseservicefag
 - Vg3 Helsesekretær (Fylkestilbud)
 - Vg3 Apotekteknikk (Fylkestilbud)
 - Påbygg til generell studiekompetanse
 - Salgsfaget MFY-læreplan (Fylkestilbud)
 - Vg1 Salg, service og reiseliv
 - Vg2 Service, sikkerhet og administrasjon
- Byåsen vgs.
 - Vg1 Teknologi- og industrifag
 - Vg2 Kjøretøy
 - Kokkfaget MFY-læreplan (Fylkestilbud)
- Charlottenlund vgs.
 - Betongfag, MFY-læreplan (Fylkestilbud)

- Vg1 Teknologi- og industrifag
- Tiller vgs.
 - Vg1 Bygg- og anleggsteknikk
 - Vg2 Tømmerfag
- Skjetlein vgs.
 - Vg1 Naturbruk
 - Vg2 Landbruk og gartneri (Vo-agronom og gartner)
- De øvrige skolene i Trondheim
 - Ingen egne grupper/samkjøring med ungdom ved behov

Vg1 Teknologi- og industrifag er foreslått ved to skoler, der Byåsen vgs. kan tilby Kjøretøy på Vg2. Ved Charlottenlund vgs. er det planlagt for de deltakerne som ønsker andre sluttkompetanser enn det som bygger på Vg2 Kjøretøy. Her må det derfor være tett samarbeid med næringsliv for å sikre alternative modeller for opplæring (1 år skole + 3 år læretid, fagbrev på jobb, osv.), eller samorganisering med ungdomsklasser.

Betongfaget er en oppfølging fra Hovedutvalg for utdanning sak [65/22](#), der det etterspørres at det utvikles et nettbasert tilbud innen byggfagene. Betongfaget er valgt etter konsultasjon med NAV Trøndelag.

Fellesfag for voksne som går yrkesfag

Når det gjelder fellesfag, er det flere løsninger:

- Skolen som tilbyr programfag har også ansvar for fellesfagene
- To eller flere skoler i regionen samarbeider om fellesfag for å fylle opp større grupper med fellesfag

I tillegg vil det være mulig å ta fellesfag gjennom nettskolen, for de deltakerne som ønsker det.

Videregående opplæring for voksne – fylkestilbud

Fylkestilbudene planlegges som fleksibel opplæring, og skal ivareta deltakere som kan bo langt fra opplæringsansvarlig skole. Se prinsipper i fellesdelen av høringsnotatet under «Alternative opplæringsarenaer, nye opplæringsformer, nettskole og samlingsbasert opplæring».

Fylkestilbud for voksne skoleåret 2024-2025:

- Nettskolen
 - Fellesfag YF (ny)
 - Påbygg til generell studiekompetanse
 - De seks studiekompetansefagene
- Helse- og oppvekstfag
 - Vg3 Tannhelse (Verdal vgs. skoleåret 2024-2025, deretter ny struktur)
 - Vg3 Apotek (TROVO)
 - Vg3 Helsesekretær (TROVO)
 - Vg2 Fotterapi og ortopediteknikk (Steinkjer vgs. 2024-2025, deretter utfases)
 - Vg3 Fotterapi (Steinkjer vgs. 2024-2026, deretter utfases)
 - Vg2 Ambulansfag – syklus på annenhvært år (Olav Duun vgs.)
- Elektro og datateknologi
 - Vg1 Elektro og datateknologi (ikke avgjort)
 - Vg2 Elenergi og ekom (ikke avgjort)

- Vg2 Elenergi og ekom (Steinkjer vgs. skoleåret 2024-2025, deretter utfases)
- Restaurant- og matfag
 - Kokkfaget MFY-læreplan (Byåsen vgs.)
- Salg, service og reiseliv
 - Salgsfaget, MFY-læreplan (TROVO)
- Bygg- og anleggsteknikk
 - Betongfag, MFY-læreplan (Charlottenlund vgs.)

Fylkestilbud skal organiseres slik at det er mulig for deltakere fra hele fylket å delta, ved at skolen skal kunne gjennomføre distribuert og samlingsbasert opplæring. Det vurderes som hensiktsmessig at én skole har dette ansvaret. Det kan være hensiktsmessig for opplæringsansvarlig skole å samarbeide med andre skoler, blant annet for å gjennomføre samlinger og for å skaffe praksisplasser til Yrkesfaglig fordypning.

Det er foreslått ett nytt tilbud i nettskolen; **Fellesfag for yrkesfag**. Fellesfag for yrkesfag er etterspurt i lengre tid.

Innen helsefagene har Olav Duun vgs. hatt et stabilt tilbud på Vg2 **Ambulansefag**. Faget er foreslått videreført. Tilbudet settes i gang annenhvært år. Dimensjonering må sees i sammenheng med lærlingebehovet i hele fylket.

Tannhelsetilbudet er lagt til Verdal vgs. med ei begrensning på kommende år. **Apotekteknikk, helsesekretær og tannhelsesekretær** er 3-årige opplæringsløp i skole. Det er tilbud med en begrenset mengde søkere som bor spredt i fylket, noe som gjør det utfordrende å dimensjonere et stedlig tilbud med nærhet til deltakerne. For å se om det er mulig å finne en modell som treffer disse utfordringene bedre, er det nedsatt ei arbeidsgruppe som vurderer å legge deler av tannhelsetilbudet på digital plattform med sterk tilknytning til praksis i klinikkene. Arbeidsgruppa skal levere sine anbefalinger i løpet av 2024, og vil legge grunnlaget for planlegginga av tilbudet fra skoleåret 2025-2026.

Fotpleie (Vg2 og Vg3) har vært tilbudt ved Steinkjer vgs. som rene voksentilbud, da det ikke eksisterer et ungdomstilbud i eget fylke. Tilbudet utfases da det er få søkere og lite meldt kompetansebehov i Trøndelag. For å opprettholde tilbudet må næringslivet melde kompetansebehov.

Elektro og datateknologi har solid søkermasse, men det er begrenset tilgang på læreplasser. Hovedtyngden søkere har behov for Vg2 Elenergi og ekom, der det er mange mulige sluttkompetanser etter Vg2. Ved andre ønskede sluttkompetanser bør man ta sikte på samorganisering med ungdomsklasser, eller alternative modeller for opplæring (1 år skole + 3 års læretid, fagbrev på jobb, osv.). For skoleåret 2023-2024 var det to fylkestilbud på Vg1 (Steinkjer vgs. og Meldal vgs.). Det foreslås at begge fylkestilbudene fases ut, og erstattes av ett fylkestilbud. Det er flere skoler som har utdanningsprogrammet på Vg1, med videre mulighet for Vg2 Elenergi og ekom. Det er ikke foreslått hvilken skole som bør ha fylkestilbudet, men høringen gir mulighet for flere skoler å vurdere om de har kapasitet til å utvikle et godt fylkestilbud innen elektrofag. Kapasitet på tilbudet vil sees i sammenheng med ungdomsopplæring, tilgang på læreplasser i fylket og innmeldt kompetansebehov.

I **Salgsfaget** vil MFY-læreplanene benyttes fra høsten 2024. Erfaringer fra forsøket har vist at faget egner seg godt som nettbasert tilbud. Det foreslås derfor et nettbasert fylkestilbud, der én skole har ansvaret for opplæring. De skolene som har vært involvert i forsøket er TROVO, Verdal vgs., Fosen vgs., Oppdal vgs. og Kyrksæterøra vgs. TROVO foreslås som ansvarlig for salgsfaget etter nye læreplaner.

Vedlegg:

1. Tilbudet for 2023-2024
2. Tilbudet for 2024-2025
3. Tilbudet for 2025-2026

Høringsnotat for region Trøndelag Sør – skolebruksplan og helhetlig tilbudsstruktur

Innledning

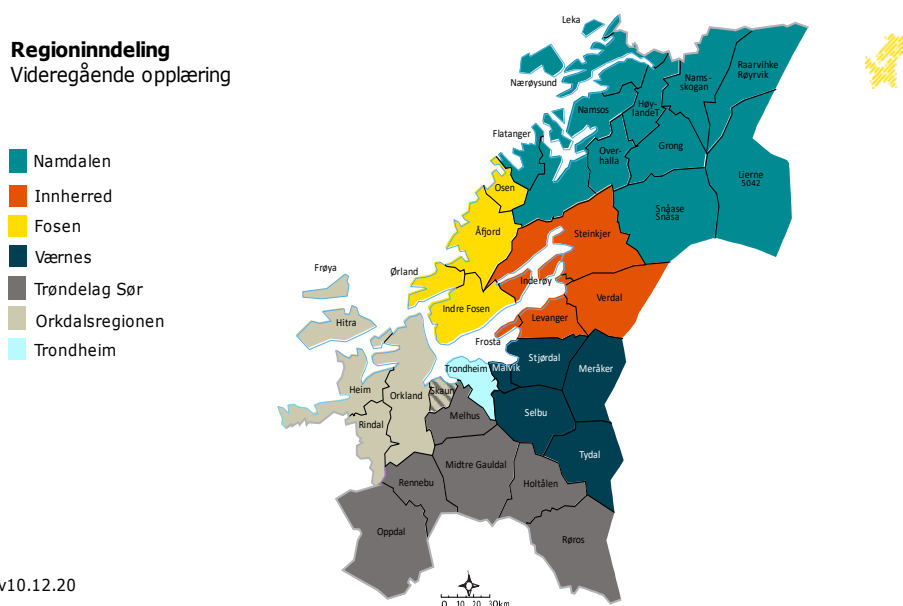
Høringsnotatet består av en fellesdel med problemstillinger som er gyldige for hele fylket, og én del for den enkelte region som gjelder dimensjonering, lokalisering og organisering av opplæringen i den aktuelle regionen. Dette notatet omhandler regionen Trøndelag Sør.

Notatet består av fire deler:

1. Gjennomgang av rammebetingelsene for utformingen av opplæringstilbudet i regionen.
2. Innspill fra kompetanseforum eller tilsvarende om kompetansebehovet i regionen.
3. Beskrivelse av prosessen forut for utarbeidelsen av notatet, og hvilke prosesser som gjenstår fram mot endelig politisk vedtak i desember 2023 og gjennomføringen av vedtakene i 2024 og årene framover.
4. Fylkesdirektørens alternative forslag til framtidig tilbudsstruktur i regionen, og spørsmål spisset i forhold til regionen.

Illustrasjonen nedenfor viser regioninndelingen for videregående opplæring i Trøndelag. Kommunene som inngår i Trøndelag Sør er markert med mørkegrått.

Figur 1

Spørsmål til høringsinstansen

Med grunnlag i regiondelen av høringsdokumentene stiller fylkesdirektøren følgende spørsmål:

- a) Hvordan stiller høringsinstansen seg til den foreslåtte organisatoriske sammenslåingen av skoler i regionen?
- b) Hvordan stiller høringsinstansen seg til forslaget om å flytte utdanningstilbud mellom skoler for å skape større og bredere fagmiljø?

- c) Hvordan stiller høringsinstansen seg til de foreslåtte innsparingstiltakene som gjelder reduksjon i tilbudet innen musikk, yrkesfag og spisset toppidrett?
- d) Hvordan stiller høringsinstansen seg til foreslåtte fylkestilbud og regiontilbud for videregående opplæring for voksne?
- e) Hvordan stiller høringsinstansen seg til foreslått innføring av modulisert fag- og yrkesopplæring (MFY-læreplaner) som eneste tilbud i helsearbeiderfaget, salgsfaget, betongfaget og kokkfaget?
- f) Hvilke utdanningstilbud innen høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoler) bør prioriteres i regionen? (Se kapittelet om høyere yrkesfaglig utdanning i fellesdelen av høringsnotatet.)
- g) Andre forhold som høringsinstansen ønsker å ta opp.

Det er ikke obligatorisk å svare på alle spørsmålene – høringsinstansene vurderer selv hvilke punkter/tematikker som er mest relevant for eget arbeid. Vi gjør oppmerksom på at ikke alle spørsmålene er relevante for alle regioner.

Rammebetingelser og målsettinger for utarbeidelsen av opplæringstilbud

Målsettingene og rammebetingelsene er oppsummert i figur 2 nedenfor.

Tilbudsplanleggingen har fire mål:

- Arbeidslivets kompetansebehov
- Faglig og sosial utvikling
- Forutsigbarhet i regionen
- Regionalt inntak

Målsettinger for tilbudsplanleggingen er plassert i midten av figuren nedenfor, og forklaringen av målsettingene står i tekstboksen nedenfor hver målsetting.

Figur 2: Målsettinger og rammebetingelser for tilbudsplanleggingen

Tilbudet og målsettingene for tilbudet er utformet ut fra fire rammebetingelser, se teksten som rammer inn målene for tilbudsplanleggingen i figur 2.

De fire rammebetingelsene er:

- Økonomi (midler til drift og investeringer)
- Politikk (vedtak, mål og prinsipper for tilbudsplanlegging, ambisjoner)
- Regelverk (primært opplæringsloven)
- Demografi (befolkningsutvikling)

Vi skal nå gå gjennom rammebetingelser for Trøndelag Sør. Det som er skrevet generelt for Trøndelag gjelder også for Trøndelag Sør.

Regelverk

Ny opplæringslov trer i kraft 1. august 2024. Den viktigste endringen gjelder rett til opplæring fram til den er fullført og bestått. Det åpnes for at ungdom skal kunne gjøre omvalg flere ganger enn i dag, men de må innen de er fylt 19 år velge hvilken utdanning de vil fullføre. Fylkeskommunen skal ifølge § 5-3 i ny opplæringslov kunne legge stor vekt på hvilken kompetanse samfunnet trenger når tilbudet planlegges. Prinsippene for tilbudsplanlegging i Trøndelag vurderes å være tilrettelagt i henhold til dette handlingsrommet.

Når det gjelder videregående opplæring for voksne, gir den nye opplæringsloven flere nye rettigheter som får konsekvenser for tilbudsplanleggingen. De viktigste endringene er:

- Fylkeskommunen skal legge stor vekt på hvilken kompetanse samfunnet trenger når tilbudet planlegges.
- Flere vil ha rett til videregående opplæring for voksne, ved at man fra 19 år kan velge å søke voksenopplæring.
- Yrkesfaglig rekvalifisering. De som har oppnådd studiekompetanse eller yrkeskompetanse, vil ha rett til videregående opplæring fram mot en ny yrkesfaglig sluttkompetanse.
- Voksne skal søke på tre sluttkompetanser, og vil ha rett til å komme inn på en av de tre.
- Rett til opplæring fram til den er fullført og bestått.
- Rett til lærepass.

Økonomi og drift

Tabell 1: Tildeling av midler til videregående opplæring for ungdommer i Trøndelag Sør

Region	Skole / Antall kapasitetsplasser	Plantall - sum			Aktivitetsbasert		Ramme 2023
		ST	YF	Totalt	Elevsatser	Utjevningstildeling	
Trøndelag Sør	Gauldal videregående skole	126	187	313	31208	5144	45182
Trøndelag Sør	Melhus videregående skole	207	224	431	42014	4722	68589
Trøndelag Sør	Oppdal videregående skole	172	70	242	22226	4453	41640
Trøndelag Sør	Pleros videregående skole	100	83	183	17492	3714	33587
	Sum Trøndelag Sør	605	564	1 169	112940	18033	188998

Den økonomiske situasjonen gjør at Trøndelag fylkeskommune må ta ned driftsnivået og investeringsnivået sammenlignet med tidligere innenfor alle sektorer. For utdanningssektoren må nivået på den årlige drifta tas ned med 150 og 160 millioner kroner fram mot 2026, og ytterligere ned med et betydelig antall millioner kroner fra 2027.

Økonomi og drift for videregående opplæring for voksne

Fra skoleåret 2023-2024 innføres ny modell for videregående opplæring for voksne. Rollene koordineringskole og samarbeidsskole fases ut og en rekke oppgaver sentraliseres. Dette gjelder blant annet inntak, realkompetansevurdering og tilbudsplanlegging. Planlegging av tilbud skal ses i

tett sammenheng med ungdomsopplæringen. Forslag til prinsipper for tilbudsplanlegging for voksne er gjengitt i fellesdelen av høringsnotatet under kapitlet «Videregående opplæring for voksne». Ny ressursfordeling for videregående opplæring for voksne er under utarbeidelse for å ivareta disse endringene.

Tabellen nedenfor viser tildeling av midler til videregående opplæring for voksne i regionen. Tildelingen er delt opp i hva som er gitt av fylkeskommunale midler og statlige midler fylkeskommunen har fått til disposisjon i satsingen Utdanningsløftet. Midlene i Utdanningsløftet er midlertidige.

Tabell 2: Tildeling av midler til videregående opplæring for voksne i Trøndelag Sør

	2021-2022		2022-2023		2023-2024	
	Beløp	Antall deltakere	Beløp	Antall deltakere	Beløp	Antall deltakere
Trøndelag Sør	3 968 000	32	3 585 500	33	4 594 700	50
Fylkeskommunale	2 735 000		2 001 900		3 806 700	
Utdanningsløftet	1 233 000		1 583 600		788 000	

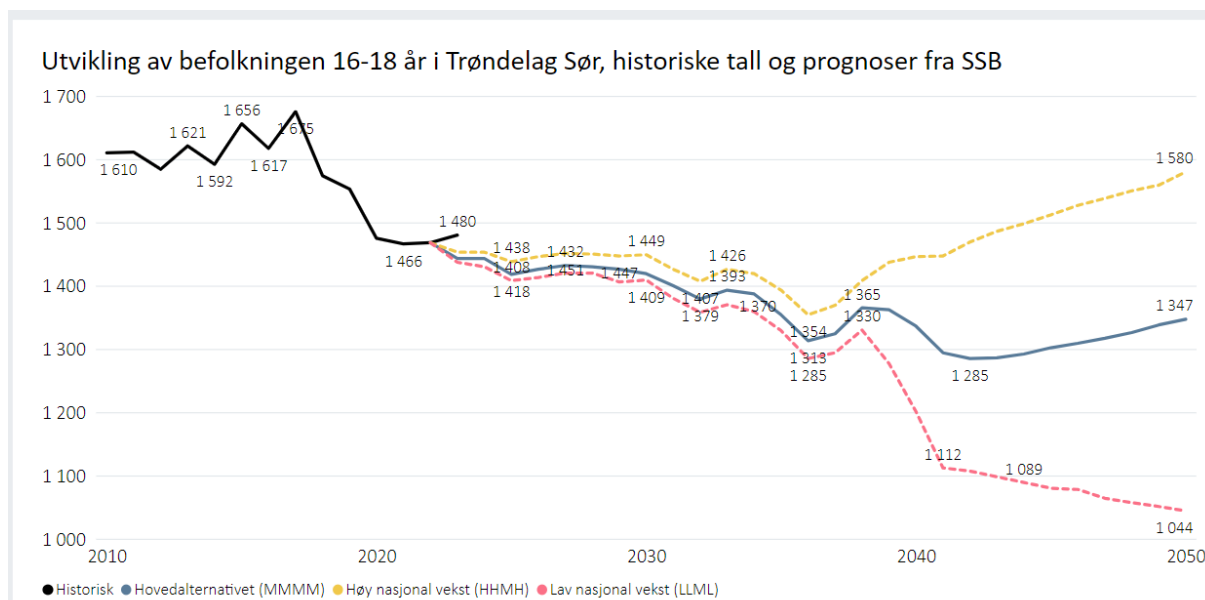
Investeringer

- Melhus videregående skole er på lista over investeringer i økonomiplanen for 2023-2027
 - Skolen er planlagt med et utdanningsprogram basert for 600 elever med muligheten for en utvidelse til 800 elever.

Befolkningsutvikling

Befolkningsutvikling på Trøndelag Sør

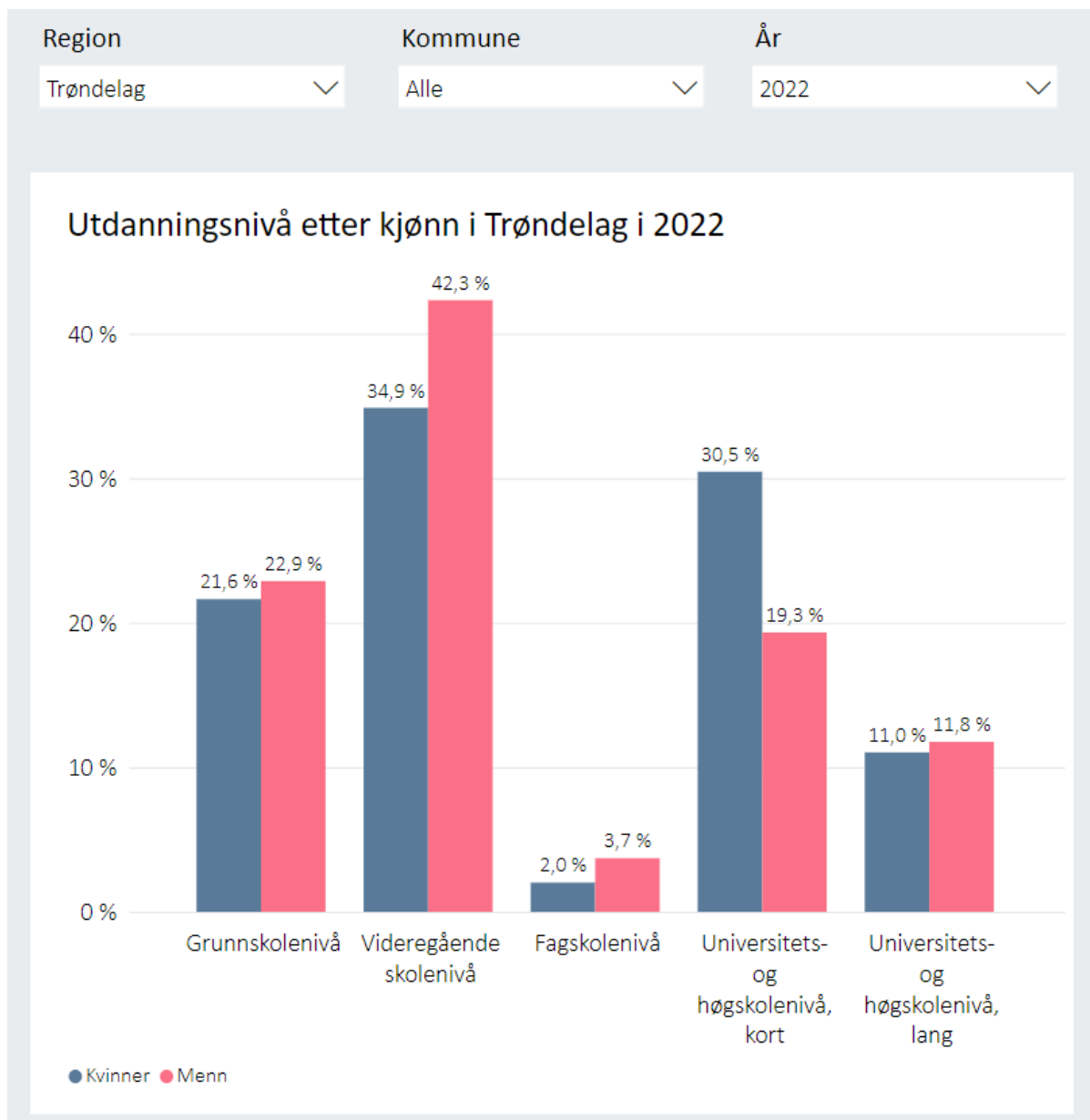
Figur 3: Utvikling av befolkningen 16-18 år i Trøndelag Sør, historiske tall og prognoser fra SSB

Kilde: [Trøndelag i tall](#)

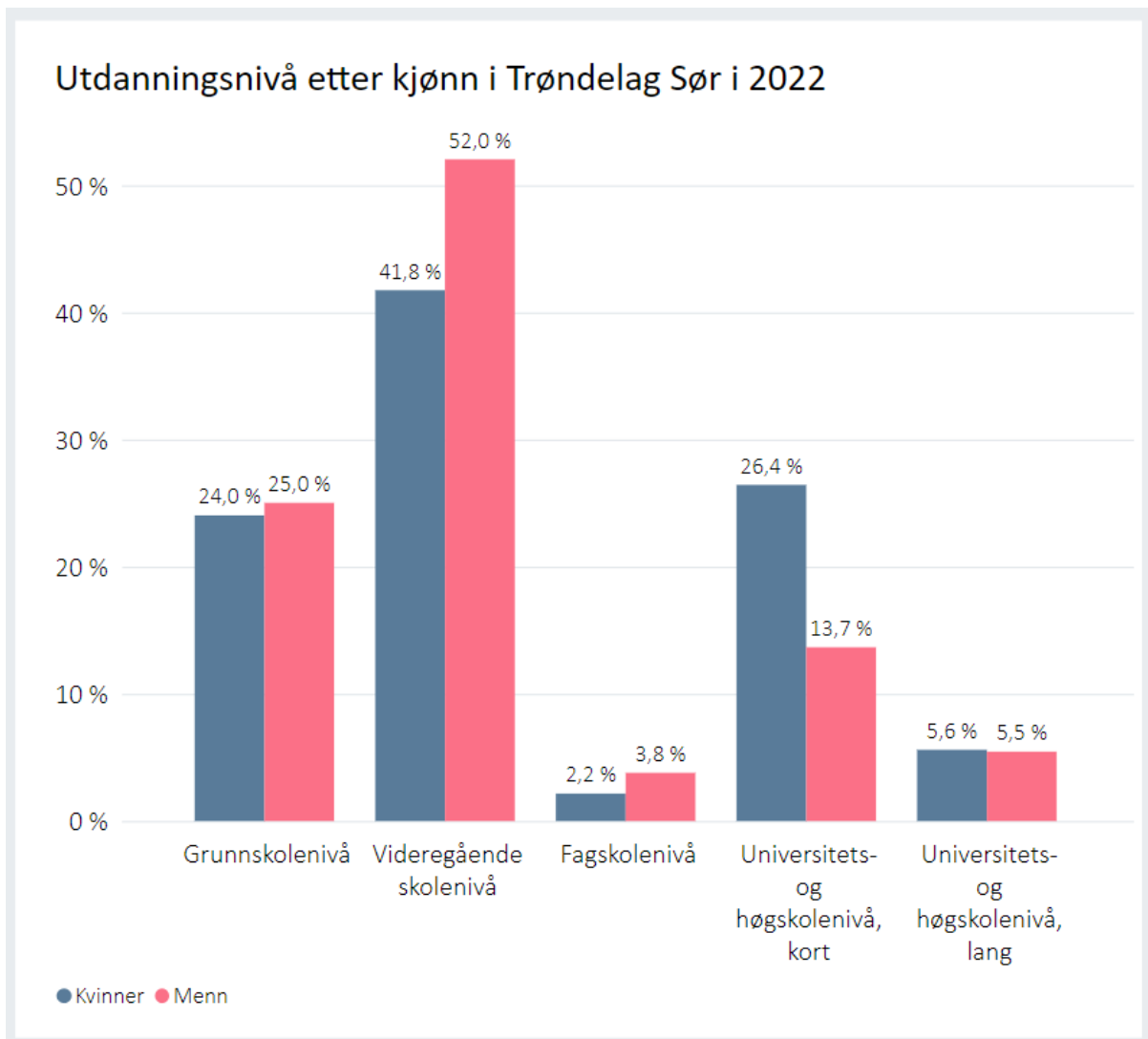
Trøndelag Sør består av kommunene Holtålen, Melhus, Midtre Gauldal, Oppdal, Rennebu og Røros i statistikken ovenfor og i inndelingen av Trøndelag i regioner for planlegging av det videregående opplæringstilbudet, jf. figur 1 ovenfor.

Figuren viser hvor stor andel av befolkningen i Trøndelag som har de ulike utdanningsnivåene som sin høyeste utdanning. For å ha en utdanning som sitt høyeste utdanningsnivå må den være fullført og bestått. Tallene for Trøndelag skjuler til dels store regionale ulikheter.

[Kilde: Trøndelag i tall](#)

Figur 6: Høyeste utdanningsnivå for befolkningen i Trøndelag Sør

[Kilde: Trøndelag i tall](#)

Trøndelag Sør har en høyere andel av befolkningen som har grunnskole som høyeste utdanningsnivå, ca. 2,5 prosentpoeng over snittet for Trøndelag. De har også en høyere andel som har videregående opplæring som høyeste utdanningsnivå, ca. 7 til 10 prosentpoeng over snittet. Trøndelag Sør har en betydelig lavere andel som har lang universitetsutdanning, ca. 5 prosentpoeng under snittet.

Det er interessant å gå nærmere inn på tallene i de regioner hvor andelen med grunnskole som høyeste utdanningsnivå er høy. Her vil det sannsynligvis kunne være behov for å styrke informasjonen om, og tilgjengeligheten på videregående opplæring for voksne. For å finne ut mer om potensialet i regionen må vi blant annet se nærmere på gruppens alderssammensetning og om de er utenfor/delvis utenfor arbeidslivet. Dette vil vi kunne gjøre i samhandling med NAV i Trøndelag.

Tilgang på læreplasser

Tabell 3: Tilgang på læreplasser i regionen sett opp mot elever på videregående trinn

Trøndelag Sør	Ungdommer og voksne			Behov for lærlinger (innmeldt)				Avvik plasttall 23 sett opp mot behov
	Sum Ungdommer og voksne 2023-2024	Voksne skoleåret 2023-2024 - plasser på Vg2	Skoleåret 2023- 2024 - plasser på Vg2 - ungdommer	2023	2024	2025	2026	
Utdanningsprogram								
Bygg- og anleggsteknikk	93	1	92	64	68	62	88	23
Elektro og datateknologi	38		38	23	28	24	25	13
Frisør, blomst, int, eksp. design	0		0	1	0	0	1	-1
Helse- og oppvekstfag	65	9	56	28	25	17	19	43
Håndverk, design, produktutv.	0		0	2	2	0	2	-2
IT og medieproduksjon	0		0	2	0	2	1	-1
Naturbruk	0		0	2	2	1	2	-2
Restaurant- og matfag	8		8	15	14	11	16	-6
Salg, service og reiseliv	16	1	15	18	19	12	16	0
Teknologi- og industrifag	21		21	23	15	0	16	8
	241	11	230	178	173	129	186	75

Merknader til innrapporteringen: Innrapportering av læreplaner innen helse- og oppvekstfagene mangler.

Helhetlig tilbudsplanlegging og tilbudsprinsipper

Målene for organiseringen av kompetanseproduksjonen i Trøndelag ble vedtatt i fylkestingssak [56/21](#). Disse målene er førende for arbeidet med utviklingen av de operasjonelle tilbudsprinsippene. I fylkestingssak [122/21](#) ble tilbudsprinsippene for ungdomsopplæringen vedtatt. I sak til Hovedutvalg for utdanning [32/23](#) ble prinsippene for høyere yrkesfaglig utdanning for 2024 vedtatt. Tilbudsprinsipper for voksenopplæring foreslås justert i denne høringsaken, se fellesdelen av høringsdokumentet.

De operasjonelle tilbudsprinsippene for ungdomsopplæringen er kategorisert ut fra avstander mellom videregående skoler i regionen. For Trøndelag Sør gjelder følgende prinsipper:

B. Regioner med store avstander mellom skolene

- Skolene fordeler Vg2 mellom seg og elevene forventes å flytte mellom skolene på Vg1 og Vg2.
- BYF – modeller benyttes for å slutføre opplæringen på Vg2 og Vg3 -nivå der det ikke lar seg gjøre å følge hovedmodellen.

Politiske vedtak som gjelder Trøndelag Sør

- I fylkestingssak [76/21](#) ble det vedtatt at utvikling av et helhetlig anlegg for Melhus videregående skole skulle gjennomføres med basis i en kapasitet på 600 elevplasser med muligheten for en økning til 800. Det ble tatt hensyn til tilbudet ved Gauldal videregående skole, Meldal videregående skole og Orkdal videregående skole.
- I fylkestingssak [110/19](#) ble det vedtatt gjennomføring av byggeprosjekt for Oppdal videregående skole med en basis på 300 elevplasser. Ferdigstilling til skolestart 2022.
- I fylkestingssak [11/22](#) ble det vedtatt å ivareta distriktsprofilen ved å øke grunntilskuddet til 12 videregående skoler i Trøndelag.

Prosess for arbeidet med skolebruksplan og helhetlig tilbudsstruktur – region Trøndelag Sør

Dato/periode	Aktivitet	Tema
Høsten 2022	Kommunedialogen med ordførerne	Varsel om oppstart av arbeidet, rammebetingelser

8. mai 2023	Møte med rektorene ved de videregående skolene – fellesmøte Trøndelag Sør og Orkland/Øy	Prosess for arbeidet
Juli-desember 2023	Utviklingsarbeid – Orkdal vgs., Gauldal vgs., Melhus vgs., Meldal vgs. og Trøndelag høyere yrkesfagskole	Batterifaglig kompetanse på videregående og høyere yrkesfaglig nivå
Innen 10. september 2023	Skolene foretar kartlegging av kompetansebehov i samarbeid med kommuner og næringsliv	Kartlegging av kompetansebehov

Den videre politiske prosessen er beskrevet i fellesdelen av høringsnotatet.

Veien videre i arbeidet med å dekke kompetansebehov

Arbeidet med helhetlig tilbudsplanlegging er en kontinuerlig prosess som ikke avsluttes etter denne høringssaken. Prosessen består av følgende trinn i en 1-2-årlig syklus:

- Kunnskapsgrunnlag om regionene og fylket
- ↓
- Kompetansebehov i regionen
- ↓
- Samordnet «bestilling» av kompetanse fra regionen
 - Videregående opplæring (Voksne og ungdommer)
 - Høyere yrkesfaglig utdanning (HYU)
 - Universitet/høgskole
- ↓
- Tjenesteproduksjon – valg av metode for å utvikle kompetanse
 - Skole, lærlingeordningen, nettskole m.m.
- Tilbakemelding til/dialog med regionene knyttet til leveranse av kompetanse
 - Opplæringsbehov dekket?
 - Behov for karriereveilegning i forhold til søkeres valg?
 - Andre tiltak for å oppnå bedre balanse?

Trøndelag fylkeskommune samarbeider bredt både internt og med eksterne aktører for å fremskaffe et best mulig kunnskapsgrunnlag for tilbudsplanleggingen. Her inngår kunnskap som gjelder både hele fylket og de enkelte regioner, og det tas hensyn til nasjonale behov. Videre innhentes det innspill fra regionene angående kompetansebehov. Både kunnskapsgrunnlaget og dialogen med regionene danner grunnlaget for at regionene melder inn en samordnet «bestilling» av kompetanse til fylkeskommunen, hvor man ser de ulike utdanningsnivåene og -typene under ett. Gjennom høringssak foreslår fylkesdirektøren hvordan tjenesteproduksjonen skal se ut, og tilbudsstrukturen vedtas politisk etter at høringsprosessen er avsluttet. I neste omgang vil en dialog med regionene kunne avdekke om utdanningstilbudet er balansert med tanke på kompetansebehov.

Innspill fra Kompetanseforum Trøndelag Sør

Kompetansekartlegging:

«Det er mange små og mellomstore bedrifter (SMB) i vår region. Nesten 30 % av de spurte bedriftene har færre enn fem medarbeidere, mens ytterligere 20 % har færre enn ti medarbeidere.

Tre fagområder peker seg ut ifølge kartleggingen; bygg- og anleggsteknikk, teknologi og industrifag og salg, service og reiseliv. Også elektrofag og restaurant og matfag har kompetansebehov, mens andre fagområder havner i en «annen-gruppe» på 18 %. Det er

grunn til å anta at behovene i offentlig sektor derfor i stor grad ligger i annet-gruppen, og at bl.a. behovet for helsefaglig kompetanse ligger der.

Kartleggingen viser også at det er svært stort behov for yrkesfaglig kompetanse innenfor områdene som er nevnt over, samt stort behov for høyere utdanning innen områdene økonomi, markedsføring og ulike naturvitenskapelige retninger (ingeniører).

Vi tror det blir viktig å se tilbudene ved de videregående skolene i Trøndelag Sør i sammenheng når tilbudene fremover skal planlegges. Samarbeidet skole-næringsliv bør derfor i større grad gå over kommunegrensene. Kompetanseforumet i Trøndelag Sør er en viktig arena i så måte.»

I kommunedialogen våren 2023 kom det ønske om å sette av ressurser til opplæring i fag utenom hovedmodellen (2 år i skole og 2 år i bedrift). Det var primært tenkt på voksne, men også ungdommer som ønsker å utdanne seg i små, men viktige fag. Utsagnene støttes av kompetansekartleggingen i etterkant som viser at regionen har svært mange små bedrifter med 10 eller færre ansatte.

Alternative forslag

Fylkestinget har vedtatt i sak [115/21](#) at dagens skolestruktur skal videreføres i fylkestingsperioden 2019-2023. Det nye fylkestinget må vedta sin strategi for skolestruktur i fylkestingsperioden 2023-2027. Fylkesdirektøren har forstått det slik at essensen i vedtaket i sak 115/21 er opprettholdelse av opplæringsaktivitet på dagens skolesteder for å ha nærhet til opplæringstjenester.

Det er utarbeidet et alternativ for regionen der skoler er foreslått organisatorisk sammenslått, dvs. én skole med to skolesteder. Det er også utarbeidet et alternativ med videreføring av dagens skoler, men med redusert tilbudsbredde/volum.

Organisatorisk sammenslåing av skoler

Organisatorisk sammenslåing innebærer at to skoler blir slått sammen til én skole, men at skoledriften videreføres på begge skolestedene.

Konsekvensene av sammenslåingen er hovedsakelig følgende:

- Det er én rektor som planlegger organisering av opplæringen, bruk av lokaler og utstyr og bruken av penger. Det gir muligheter til å heve kvalitetene på opplæringen og opprettholde en større tjenesteproduksjon.
 - Det er mulig å vri ressursbruken fra administrasjon til tjenesteproduksjon.
 - Muligheter for å slå sammen grupper i fellesfag og programfag kan frigi ressurser til utvidelse av tilbudet.
- Kommuner og arbeidsliv i kommunene forholder seg til ett kontaktpunkt for å planlegge og utvikle opplæringstilbud og samarbeid.
- Det å drifte en organisasjon med to arbeidssteder har sine utfordringer, men er ikke uvanlig i arbeidslivet.
- Fram til arbeidsdelingen (fordeling av tilbud) mellom skolene er sluttført kan det være utfordrende for søkerne å ikke vite hvilket skolested de skal gå på.

Opprettholde dagens organisering av skolene, med en sterkere reduksjon av opplæringstilbudet

En opprettholdelse av dagens organisering vil sikre at rektor beholder nærheten til sine ansatte og oversikten over den daglige driften. Man unngår utfordringer knyttet til å ha to arbeidssteder, som for eksempel administrativt dobbeltarbeid. Arbeidslivet må på sin side forholde seg til to skoleenheter i utviklingsoppgaver og samarbeid.

Utdanningssektoren må imidlertid redusere ramma betydelig fram mot 2026 og 2027, som beskrevet over og i fellesdelen av høringsnotatet. Kravet om innsparing blir ikke redusert av at skolene videreføres som i dag. En videreføring av dagens organisering vil medføre at tilbudet må reduseres ytterligere. Dette fordi det ikke vil bli mulig å ta ut gevinstene som ligger i samkjøring av grupper i fellesfag og programfag samt administrasjon, jf. modell for organisatorisk sammenslåing.

Forslag og begrunnelse for endringer i tilbudsstrukturen i Trøndelag Sør for ungdommer og voksne

I vedlegg 1 finner dere tilbudet for 2023-2024. Det er denne tilbudsstrukturen som er utgangspunktet for de forslåtte endringene.

I forslagene er det to ulike tidsperspektiver. Tilbudet på lang sikt tar 2-3 skoleår å realisere, dette finner dere i vedlegg 3. Drøftingene starter med dette perspektivet.

I vedlegg 2 finner dere endringene som foretas fra skoleåret 2024-2025. Dette angir første steget i prosessen for å komme fram til en ny tilbudsstruktur.

I. Hvilke tilbud bør samles i Trøndelag Sør?

A. Det langsiktige perspektivet fram mot 2025-2026

Yrkesfaglige utdanningsprogrammer

I hovedutvalgsak [76/21](#) om ombygging av Melhus videregående skole ble det beskrevet hvordan økningen i antall 16-18-åringer i Skaun vil påvirke opplæringstilbudet ved Gauldal videregående skole, Melhus videregående skole, Meldal videregående skole og Orkdal videregående skole. Det ble forslått endringer i tilbudet ved Melhus videregående skole ut fra behov i både regionen Trøndelag Sør og Orklandsregionen. For Gauldal videregående skole, Meldal videregående skole og Orkdal videregående skole ble det prioritert økt oppfylling i eksisterende tilbud framfor å opprette nye.

Tilbudene ved Oppdal videregående skole og Røros videregående skole fastsettes uavhengig av de andre skolene i regionen, fordi avstandene er så store at elevene må bo på hybel for å kunne benytte seg av tilbudet ved andre skoler.

I forbindelse med den pågående etableringen av batterifabrikken, med inntil 2500 ansatte, vil det bli avdekket nye kompetansebehov. Det er fra sentrale myndigheter angitt at det ikke kommer til å bli opprettet egne programområder dedikert batterifag, men det åpnes for lokal faglig fordypning innenfor ulike sluttkompetanser. Fra høsten 2024 er det planlagt å iverksette en lokal læreplan ved de fire skolene for å gi elevene kompetanse innenfor ulike lærefag.

Etableringen vil trolig gi ringvirkninger i form av økt bosetting i de omkringliggende kommunene. Det vil i seg selv utløse behovet for en ny gjennomgang av tilbudsstrukturen ved de fire skolene.

Melhus videregående skole vil, på samme måte som Malvik videregående skole, avgi elever innenfor elektrofagene til ledige læreplasser i Trondheim. Tilbudsstrukturen ved de to skolene er bygd opp ut fra dette faktum. Det samme gjelder byggfagene som Vg2 Rørfag som er dimensjonert for å dekke behovene utenfor regionen Trøndelag Sør. Byggfagene i aksene Melhus – Trondheim – Stjørdal er planlagt som et sammenhengende tilbud. Dette ble gjort i forbindelse med innføringen av fagfornyelsen høsten 2021.

De studieforberedende utdanningsprogrammene

Samme status som for yrkesfaglige utdanninger, dvs. oppfylling av grupper i tråd med elevtallsveksten i Skaun.

B. Gjennomføring av tilbudsomleggingen/det korte perspektivet

Nedjusteringen av det yrkesfaglige tilbudet tas i justeringsssaken 2024.

Endringer i 2024-2025

- Mindre endringer

Endringer i 2025-2026

- Kompetanseforum og skolene samarbeider om bruken av 15 plasser satt av til tiltak for enkeltpersoner

C. Andre omlegginger

For å gi muligheten for å tilby opplæringsløp som ikke finnes i regionen, settes det av 15 plasser til alternative opplæringsløp. Kompetanseforum kommer med forslag til prioritering basert på lokale vurderinger med inntil 3 elever per opplæringsløp. Ordningen foreslås innført fra skoleåret 2025-2026. Det tar tid å få på plass forpliktende avtaler mellom arbeidsliv og skoler om gjennomføringen av opplæringen. Partene må forplikte seg til å gjennomføre hele opplæringsløpet for ungdommene/de voksne som deltar i opplæringsløpet. Ungdommene og de voksne skal involveres i utformingen av opplæringstilbudet.

II. Samorganisering av skoler

Det er ikke forslag om samorganisering av skoler i denne regionen.

III. Tiltak for å nå innsparingskrav

Reduksjon av tilbudet på spisset toppidrett.

Spisset toppidrett er delt opp i kategoriene A-tilbud og U-tilbud. Begge tilbudene tilfredsstiller kravene som stilles til spisset toppidrett. A-tilbud bidrar jevnlig med utøvere som tar medaljer i de store mesterskapene. Følgende U-tilbud foreslås tatt ut av tilbudsstrukturen ved Melhus videregående skole:

- Sykkel

Det at tilbudene tas ut av spisset toppidrett betyr at skolen og idretten ikke får ekstra midler til trenere og/eller andre tiltak som er nødvendig for å nå kvalitetskravene. Det vil fremdeles være mulig å gå på idrettsfag og utøve idrettene, men det gis ikke ekstra tildeling for å gi enkeltelever ved skolen tettere idrettsfaglig oppfølging. Utfasingen tas over tre til fire år.

Reduksjon av yrkesfaglige tilbud

- Tas som del av justeringsssaken i mai 2024

Musikk, dans og drama

- Ikke aktuelt da tilbudet ikke finnes i regionen

Forslag og begrunnelse for tilbudsstrukturen i Trøndelag Sør for voksne

I videregående opplæring for voksne skal opplæringstilbudet tilpasses den voksnes livssituasjon. Eksempel på tilpasning er komprimert opplæringstid, kveldsundervisning og fjernundervisning. Det betyr ikke at tilbudet skal passe hver enkelt, men at tilbudet er lagt til rette for at deltakere i ulike livssituasjoner kan benytte seg av tilbudet.

I planleggingen av opplæringstilbudet for voksne er det forsøkt tatt høyde for de som er tatt inn etter dagens lovverk, og hensynet til endringene i nytt lovverk. For å imøtekomme ny lov og forskrift vil det være nødvendig med justeringer over tid, for å treffe kompetansebehovet bedre. I oversikten nedenfor framgår planlagte opplæringstilbud for voksne i regionen. I tillegg er det planlagt noen fylkestilbud. Skoler med fylkestilbud vil ha ansvar for deltakere fra hele fylket.

I fag der det ikke er fylkestilbud eller regionale tilbud vil det være aktuelt å samorganisere med ordinært tilbud. Det vil da være behov for å tilpasse timeplanen til dette. Eksempelvis kan det være hensiktsmessig å planlegge programfagopplæringen bolkvis, slik at voksne får mest mulig fulle/få dager med opplæring. Mange voksne har behov for å stå i jobb parallelt med opplæringen, og har også omsorgsoppgaver som skal ivaretas.

Når søkertallene er på plass, vil det foretas en justering av planlagt tilbud der det er behov. Det kan også bety at det er behov for å opprette tilbud som ikke er nevnt i høringen.

I hoveddelen er det nevnt innføring av modulstrukturert fag- og yrkesopplæring (MFY). Trøndelag innfører de nye læreplanene etappevis, og starter med 4 utvalgte lærefag. I utvelgelsen av fag er erfaringer fra forsøket lagt til grunn. For høsten 2024 tilbys helsearbeiderfaget, salgsfaget, betongfaget og kokkfaget. Helsearbeiderfaget har erfaringsmessig en større søkermasse, og vil derfor planlegges i alle regioner. Erfaringer fra MFY-forsøket viser at salgsfaget egner seg godt som et nettbasert tilbud, på grunn av fagets egenart. Søkermassen er spredt i hele fylket, og det er få søkere. Kokkfaget krever tilgang til egnede lokaler, og bør legges til en skole som får ansvar for deltakere fra et større geografisk område. Betongfaget er en oppfølging av politisk vedtak (sak [65/22](#) i Hovedutvalg for utdanning), og er planlagt som et digitalt tilbud. Fylkeskommunen jobber med plan for overgangsordninger fra ordinær læreplan til de nye læreplanene.

Videregående opplæring for voksne – regiontilbud

Bakgrunn for planlagte tilbud er foreslåtte prinsipper i hoveddelen av høringsnotatet.

Forslag egne grupper for voksne skoleåret 2024-2025

- Påbygg. gen. Studiekompetanse/de seks studiekompetansefagene:

Regionen har erfaringsmessig svært få søkere. Individuell innpassing av søkere i nærscole i ungdomsopplæring/nettskole.

- Melhus vgs.
 - Vg1 Bygg- og anleggsteknikk (deretter bedriftsbasert opplæring)
 - Vg2 Rørlegger
- Røros vgs.
 - Ingen egne grupper/samkjøring med ungdom ved behov
- Gauldal vgs.
 - Vg1 Helse og oppvekstfag
 - Vg2 Barne- og ungdomsarbeiderfag
 - Helsearbeiderfag (MFY-læreplan)
 - Vg1 Teknologi- og industrifag
 - Vg2 Industriteknologi
 - Vg1 Bygg- og anleggsteknikk (deretter bedriftsbasert opplæring)
- Oppdal vgs.
 - Ingen egne grupper/samkjøring med ungdom ved behov

Helsearbeiderfag (MFY-læreplan) blir et sentralt voksenopplæringstilbud i regionen, siden en stor andel av søkerne har dette som ønsket sluttkompetanse. Det er ønskelig at én skole i regionen har opplæringsansvar. Oppdal har erfaringer fra forsøket med MFY, mens Gauldal vgs. ligger sentralt i regionen. Det er også viktig å ivareta et opplæringsløp for de som søker andre sluttkompetanser enn Helsefagarbeider.

Regionen har erfaringsmessig få søkere til **påbygg til generell studiekompetanse**. Det vurderes som tilstrekkelig med muligheten innen nettskolen, samt mulighet for samkjøring med ungdomsopplæring.

Fellesfag for voksne som går yrkesfag

Når det gjelder fellesfag, er det flere løsninger:

- Skolen som tilbyr programfag har også ansvar for fellesfagene
- To eller flere skoler i regionen samarbeider om fellesfag for å fylle opp større grupper med fellesfag

I tillegg vil det være mulig å ta fellesfag gjennom nettskolen, for de deltakerne som ønsker det.

Videregående opplæring for voksne – fylkestilbud

Fylkestilbudene planlegges som fleksibel opplæring, og skal ivareta deltakere som kan bo langt fra opplæringsansvarlig skole. Se prinsipper i fellesdelen av høringsnotatet under «Alternative opplæringsarenaer, nye opplæringsformer, nettskole og samlingsbasert opplæring».

Fylkestilbud for voksne skoleåret 2024-2025:

- Nettskolen
 - Fellesfag YF (ny)
 - Påbygg til generell studiekompetanse
 - De seks studiekompetansefagene
- Helse- og oppvekstfag
 - Vg3 Tannhelse (Verdal vgs. skoleåret 2024-2025, deretter ny struktur)
 - Vg3 Apotek (TROVO)
 - Vg3 Helsesekretær (TROVO)
 - Vg2 Fotterapi og ortopediteknikk (Steinkjer vgs. 2024-2025, deretter utfases)
 - Vg3 Fotterapi (Steinkjer vgs. 2024-2026, deretter utfases)
 - Vg2 Ambulansfag – syklus på annenhvert år (Olav Duun vgs.)
- Elektro og datateknologi
 - Vg1 Elektro og datateknologi (ikke avgjort)
 - Vg2 Elenergi og ekom (ikke avgjort)
 - Vg2 Elenergi og ekom (Steinkjer vgs. skoleåret 2024-2025, deretter utfases)
- Restaurant- og matfag
 - Kokkfaget MFY-læreplan (Byåsen vgs.)
- Salg, service og reiseliv
 - Salgsfaget, MFY-læreplan (TROVO)
- Bygg- og anleggsteknikk
 - Betongfag, MFY-læreplan (Charlottenlund vgs.)

Fylkestilbud skal organiseres slik at det er mulig for deltakere fra hele fylket å delta, ved at skolen skal kunne gjennomføre distribuert og samlingsbasert opplæring. Det vurderes som hensiktsmessig at én skole har dette ansvaret. Det kan være hensiktsmessig for opplæringsansvarlig skole å samarbeide

med andre skoler, blant annet for å gjennomføre samlinger og for å skaffe praksisplasser til Yrkesfaglig fordypning.

Det er foreslått ett nytt tilbud i nettskolen; **Fellesfag for yrkesfag**. Fellesfag for yrkesfag er etterspurt i lengre tid.

Innen helsefagene har Olav Duun vgs. hatt et stabilt tilbud på Vg2 **Ambulansefag**. Faget er foreslått videreført. Tilbudet settes i gang annenhvert år. Dimensjonering må sees i sammenheng med lærlingebehovet i hele fylket.

Tannhelsetilbudet er lagt til Verdal vgs. med ei begrensning på kommende år. **Apotekteknikk, helsesekretær og tannhelsesekretær** er 3-årige opplæringsløp i skole. Det er tilbud med en begrenset mengde søkere som bor spredt i fylket, noe som gjør det utfordrende å dimensjonere et stedlig tilbud med nærhet til deltakerne. For å se om det er mulig å finne en modell som treffer disse utfordringene bedre, er det nedsatt ei arbeidsgruppe som vurderer å legge deler av tannhelsetilbudet på digital plattform med sterk tilknytning til praksis i klinikkene. Arbeidsgruppa skal levere sine anbefalinger i løpet av 2024, og vil legge grunnlaget for planlegginga av tilbudet fra skoleåret 2025-2026.

Fotpleie (Vg2 og Vg3) har vært tilbudt ved Steinkjer vgs. som rene voksentilbud, da det ikke eksisterer et ungdomstilbud i eget fylke. Tilbudet utfases da det er få søkere og lite meldt kompetansebehov i Trøndelag. For å opprettholde tilbudet må næringslivet melde kompetansebehov.

Elektro og datateknologi har solid søkermasse, men det er begrenset tilgang på læreplasser. Hovedtyngden søkere har behov for Vg2 Elenergi og ekom, der det er mange mulige sluttkompetanser etter Vg2. Ved andre ønskede sluttkompetanser bør man ta sikte på samorganisering med ungdomsklasser, eller alternative modeller for opplæring (1 år skole + 3 års læretid, fagbrev på jobb, osv.). For skoleåret 2023-2024 var det to fylkestilbud på Vg1 (Steinkjer vgs. og Meldal vgs.). Det foreslås at begge fylkestilbudene fases ut, og erstattes av ett fylkestilbud. Det er flere skoler som har utdanningsprogrammet på Vg1, med videre mulighet for Vg2 Elenergi og ekom. Det er ikke foreslått hvilken skole som bør ha fylkestilbudet, men høringen gir mulighet for flere skoler å vurdere om de har kapasitet til å utvikle et godt fylkestilbud innen elektrofag. Kapasitet på tilbudet vil sees i sammenheng med ungdomsopplæring, tilgang på læreplasser i fylket og innmeldt kompetansebehov.

I **Salgsfaget** vil MFY-læreplanene benyttes fra høsten 2024. Erfaringer fra forsøket har vist at faget egner seg godt som nettbasert tilbud. Det foreslås derfor et nettbasert fylkestilbud, der én skole har ansvaret for opplæring. De skolene som har vært involvert i forsøket er TROVO, Verdal vgs., Fosen vgs., Oppdal vgs. og Kyrksæterøra vgs. TROVO foreslås som ansvarlig for salgsfaget etter nye læreplaner.

Vedlegg:

1. Tilbudet for 2023-2024
2. Tilbudet for 2024-2025
3. Tilbudet for 2025-2026

Høringsnotat for region Værnes – skolebruksplan og helhetlig tilbudsstruktur

Innledning

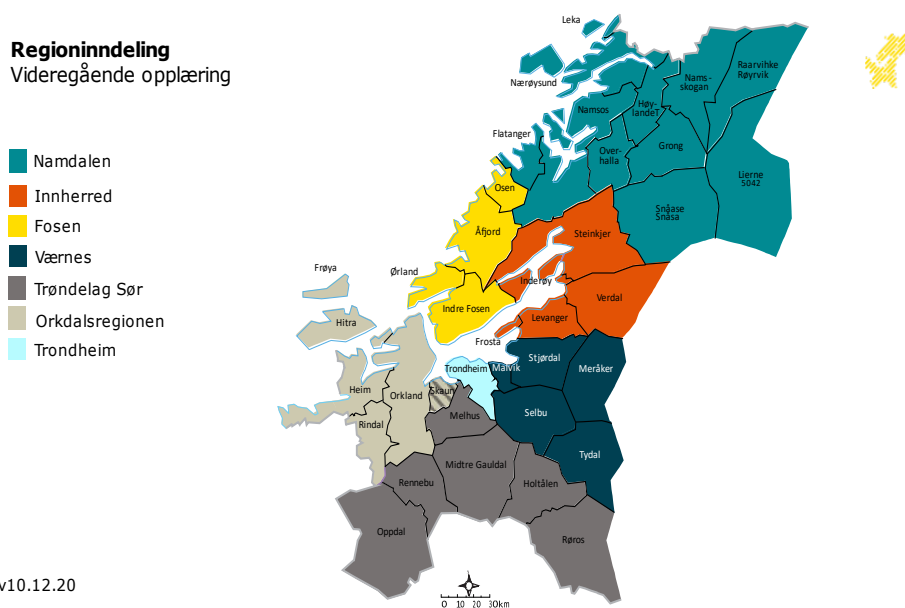
Høringsnotatet består av en fellesdel med problemstillinger som er gyldige for hele fylket, og én del for den enkelte region som gjelder dimensjonering, lokalisering og organisering av opplæringen i den aktuelle regionen. Dette notatet omhandler regionen Værnes.

Notatet består av fire deler:

1. Gjennomgang av rammebetingelsene for utformingen av opplæringstilbudet i regionen.
2. Innspill fra kompetanseforum eller tilsvarende om kompetansebehovet i regionen.
3. Beskrivelse av prosessen forut for utarbeidelsen av notatet, og hvilke prosesser som gjenstår fram mot endelig politisk vedtak i desember 2023 og gjennomføringen av vedtakene i 2024 og årene framover.
4. Fylkesdirektørens alternative forslag til framtidig tilbudsstruktur i regionen, og spørsmål spisset i forhold til regionen.

Illustrasjonen nedenfor viser regioninndelingen for videregående opplæring i Trøndelag. Kommunene som inngår i Værnesregionen er markert med mørkegrønt.

Figur 1

Spørsmål til høringsinstansen

Med grunnlag i regiondelen av høringsdokumentene stiller fylkesdirektøren følgende spørsmål:

- a) Hvordan stiller høringsinstansen seg til den foreslåtte organisatoriske sammenslåingen av skoler i regionen?
- b) Hvordan stiller høringsinstansen seg til forslaget om å flytte utdanningstilbud mellom skoler for å skape større og bredere fagmiljø?

- c) Hvordan stiller høringsinstansen seg til de foreslåtte innsparingstiltakene som gjelder reduksjon i tilbudet innen musikk, yrkesfag og spisset toppidrett?
- d) Hvordan stiller høringsinstansen seg til foreslåtte fylkestilbud og regiontilbud for videregående opplæring for voksne?
- e) Hvordan stiller høringsinstansen seg til foreslått innføring av modulisert fag- og yrkesopplæring (MFY-læreplaner) som eneste tilbud i helsearbeiderfaget, salgsfaget, betongfaget og kokkfaget?
- f) Hvilke utdanningstilbud innen høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoler) bør prioriteres i regionen? (Se kapittelet om høyere yrkesfaglig utdanning i fellesdelen av høringsnotatet.)
- g) Andre forhold som høringsinstansen ønsker å ta opp.

Det er ikke obligatorisk å svare på alle spørsmålene – høringsinstansene vurderer selv hvilke punkter/tematikker som er mest relevant for eget arbeid. Vi gjør oppmerksom på at ikke alle spørsmålene er relevante for alle regioner.

Rammebetingelser og målsettinger for utarbeidelsen av opplæringstilbud

Målsettingene og rammebetingelsene er oppsummert i figur 2 nedenfor.

Tilbudsplanleggingen har fire mål:

- Arbeidslivets kompetansebehov
- Faglig og sosial utvikling
- Forutsigbarhet i regionen
- Regionalt inntak

Målsettinger for tilbudsplanleggingen er plassert i midten av figuren nedenfor, og forklaringen av målsettingene står i tekstboksen nedenfor hver målsetting.

Figur 2: Målsettinger og rammebetingelser for tilbudsplanleggingen

Tilbudet og målsettingene for tilbudet er utformet ut fra fire rammebetingelser, se teksten som rammer inn målene for tilbudsplanleggingen i figur 2.

De fire rammebetingelsene er:

- Økonomi (midler til drift og investeringer)
- Politikk (vedtak, mål og prinsipper for tilbudsplanlegging, ambisjoner)
- Regelverk (primært opplæringsloven)
- Demografi (befolkningsutvikling)

Vi skal nå gå gjennom rammebetingelser for Værnes. Det som er skrevet generelt for Trøndelag gjelder også for Værnes.

Regelverk

Ny opplæringslov trer i kraft 1. august 2024. Den viktigste endringen gjelder rett til opplæring fram til den er fullført og bestått. Det åpnes for at ungdom skal kunne gjøre omvalg flere ganger enn i dag, men de må innen de er fylt 19 år velge hvilken utdanning de vil fullføre. Fylkeskommunen skal ifølge § 5-3 i ny opplæringslov kunne legge stor vekt på hvilken kompetanse samfunnet trenger når tilbudet planlegges. Prinsippene for tilbudsplanlegging i Trøndelag vurderes å være tilrettelagt i henhold til dette handlingsrommet.

Når det gjelder videregående opplæring for voksne, gir den nye opplæringsloven flere nye rettigheter som får konsekvenser for tilbudsplanleggingen. De viktigste endringene er:

- Fylkeskommunen skal legge stor vekt på hvilken kompetanse samfunnet trenger når tilbudet planlegges.
- Flere vil ha rett til videregående opplæring for voksne, ved at man fra 19 år kan velge å søke voksenopplæring.
- Yrkesfaglig rekvalifisering. De som har oppnådd studiekompetanse eller yrkeskompetanse, vil ha rett til videregående opplæring fram mot en ny yrkesfaglig sluttkompetanse.
- Voksne skal søke på tre sluttkompetanser, og vil ha rett til å komme inn på en av de tre.
- Rett til opplæring fram til den er fullført og bestått.
- Rett til lære plass.

Økonomi og drift

Tabell 1: Tildeling av midler til videregående opplæring for ungdommer på Værnes

Region	Skole / Antall kapasitetsplasser	Plantall - sum			Aktivitetsbasert		
		ST	YF	Totalt	Elevsatser	Utjevningstildeling	Ramme 2023
Værnes	Malvik videregående skole	257	152	409	38134	4481	72217
Værnes	Meråker videregående skole	184	1	185	15838	4075	31381
Værnes	Ole Vig videregående skole	529	492	1021	108263	8949	157735
Værnes	Selbu videregående skole	49	59	108	10610	2586	24357
	Sum Værnes	1019	704	1723	172845	20090	285689

Den økonomiske situasjonen gjør at Trøndelag fylkeskommune må ta ned driftsnivået og investeringsnivået sammenlignet med tidligere innenfor alle sektorer. For utdanningssektoren må nivået på den årlige drifta tas ned med mellom 150 og 160 millioner kroner fram mot 2026, og ytterligere ned med et betydelig antall millioner kroner fra 2027.

Det er foreslått å redusere utjevningstildelingen til Ole Vig vgs. med 50 prosent i økonomiplanen. Det vises til fylkestingssak [11/22](#) (evaluering av ressurstilodelingsmodellen) for mer informasjon om hvorfor utjevningstildelingen ved de to skolene er foreslått redusert, men med mindre enn det høringsinstansene foreslo.

- For Ole Vig videregående skole går tildelingen til utjevning ned fra 9 millioner kroner til 4,5 millioner kroner over tre år.

Endringen av utjevningstildelingen må ses opp mot samlingen av tilbud i regionen.

Økonomi og drift for videregående opplæring for voksne

Fra skoleåret 2023-2024 innføres ny modell for videregående opplæring for voksne. Rollene koordineringsskole og samarbeidsskole fases ut og en rekke oppgaver sentraliseres. Dette gjelder blant annet inntak, realkompetansevurdering og tilbudsplanlegging. Planlegging av tilbud skal ses i tett sammenheng med ungdomsopplæringen. Forslag til prinsipper for tilbudsplanlegging for voksne er gjengitt i fellesdelen av høringsnotatet under kapitlet «Videregående opplæring for voksne». Ny ressursfordeling for videregående opplæring for voksne er under utarbeidelse for å ivareta disse endringene.

Tabellen nedenfor viser tildeling av midler til videregående opplæring for voksne i regionen. Tildelingen er delt opp i hva som er gitt av fylkeskommunale midler og statlige midler fylkeskommunen har fått til disposisjon i satsingen Utdanningsløftet. Midlene i Utdanningsløftet er midlertidige.

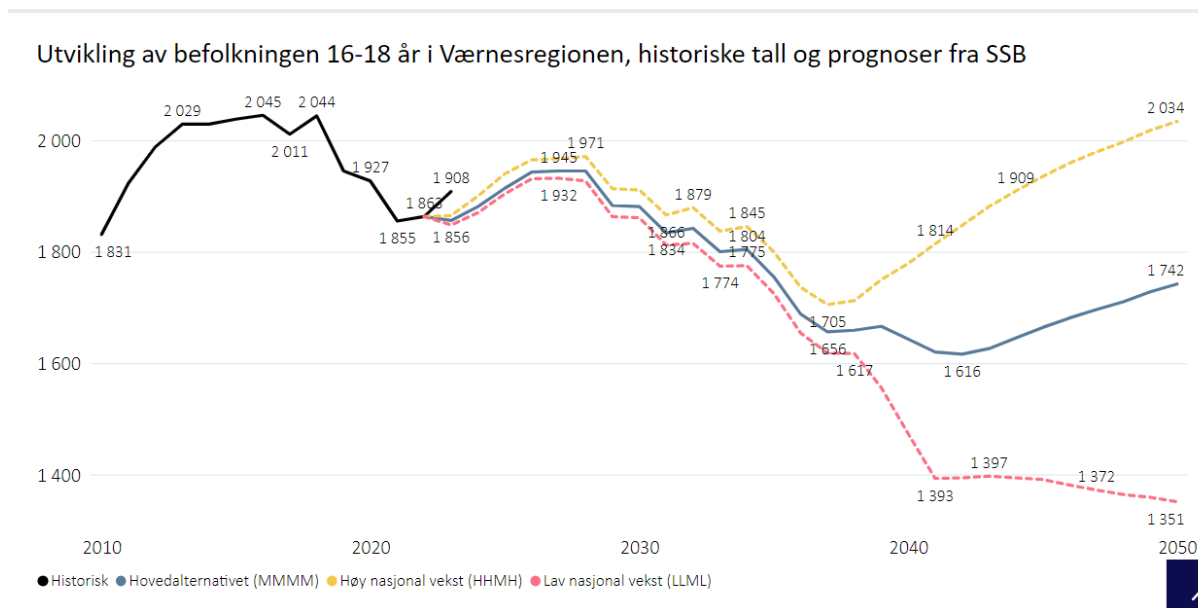
Tabell 2: Tildeling av midler til videregående opplæring for voksne på Værnes

	2021-2022		2022-2023		2023-2024	
	Beløp	Antall deltakere	Beløp	Antall deltakere	Beløp	Antall deltakere
Værnes	4 415 000	48	5 532 300	66	6 118 000	85
Fylkeskommunale	3 375 000		4 603 800		5 198 000	
Utdanningsløftet	1 040 000		928 500		920 000	

Befolkningsutvikling

Befolkningsutvikling i Værnesregionen

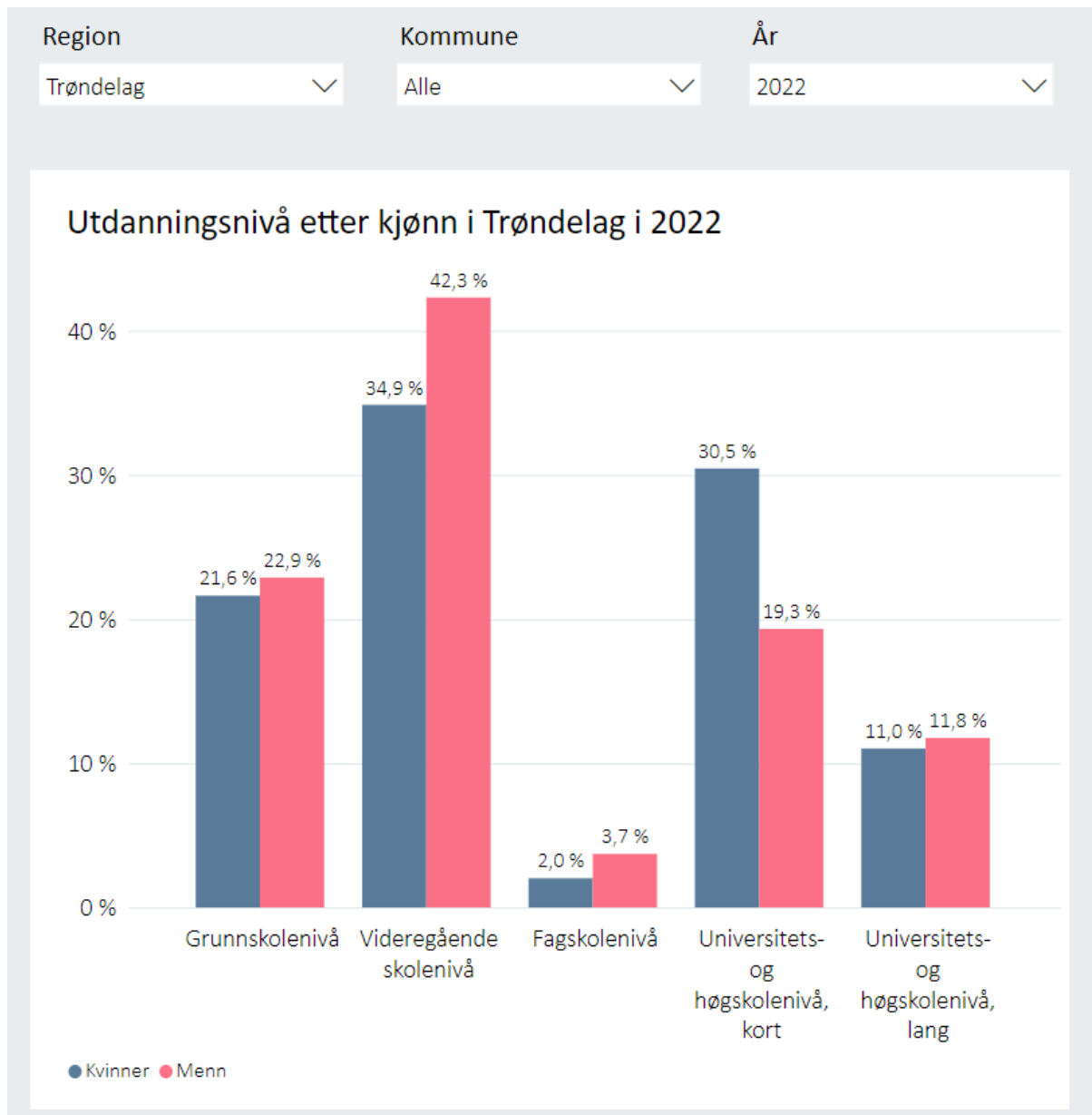
Figur 3: Utvikling av befolkningen 16-18 år i Værnesregionen, historiske tall og prognoser fra SSB

Kilde: [Trøndelag i tall](#)

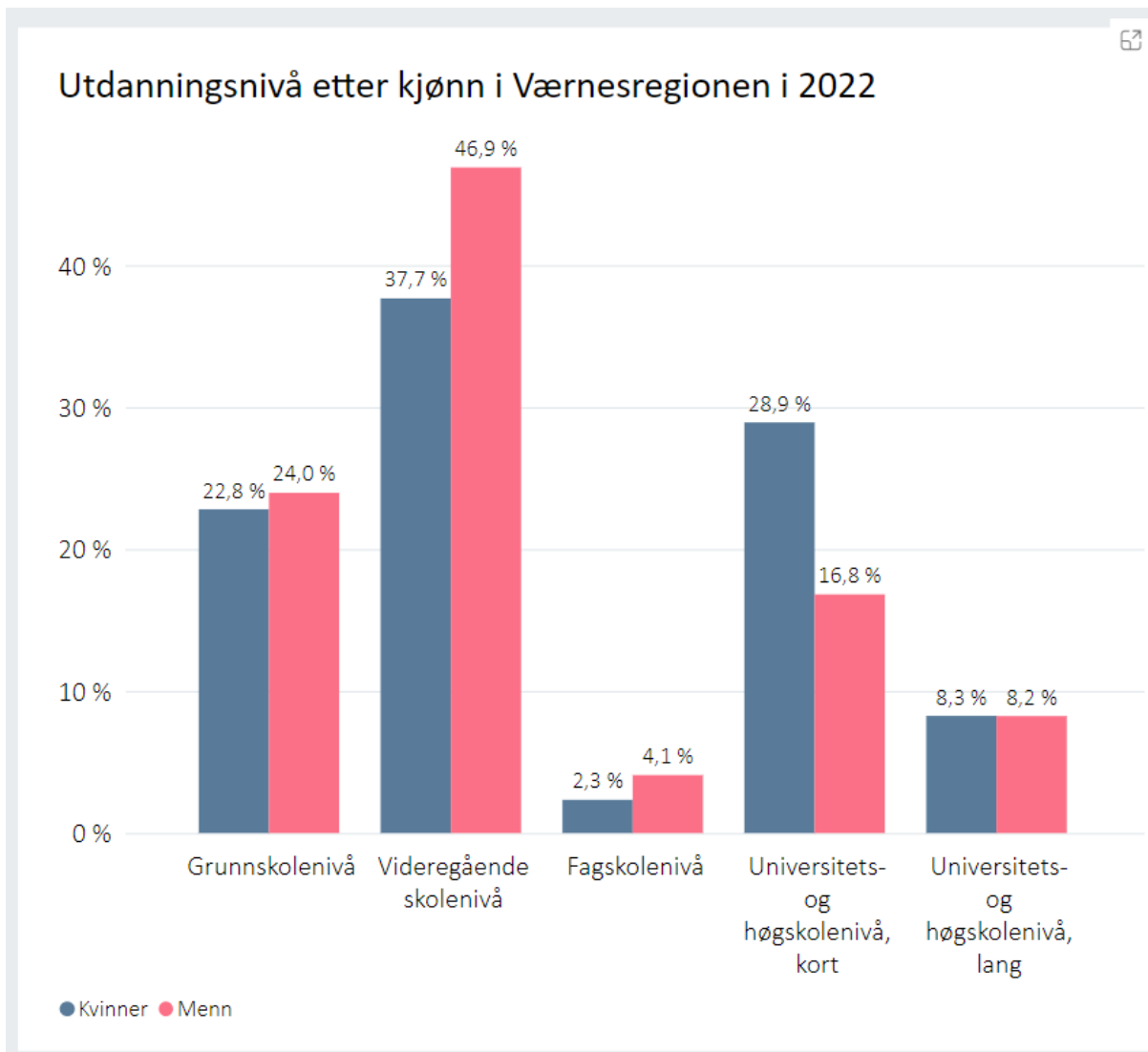
Figur 5: Høyeste utdanningsnivå for befolkningen i Trøndelag (over 16 år)

Figuren viser hvor stor andel av befolkningen i Trøndelag som har de ulike utdanningsnivåene som sin høyeste utdanning. For å ha en utdanning som sitt høyeste utdanningsnivå må den være fullført og bestått. Tallene for Trøndelag skjuler til dels store regionale ulikheter.

[Kilde: Trøndelag i tall](#)

Figur 6: Høyeste utdanningsnivå for befolkningen på Værnes

Kilde: [Trøndelag i tall](#)

Værnesregionen har en høyere andel av befolkningen som har grunnskole som høyeste utdanningsnivå, ca. 1 prosentpoeng over snittet for Trøndelag. De har også en høyere andel som har videregående opplæring som høyeste utdanningsnivå, ca. 3 til 4 prosentpoeng over snittet. Det er store kjønnsforskjeller. Værnes har en lavere andel som har lang universitetsutdanning, ca. 2 prosentpoeng under snittet.

Det er interessant å gå nærmere inn på tallene i de regioner hvor andelen med grunnskole som høyeste utdanningsnivå er høy. Her vil det sannsynligvis kunne være behov for å styrke informasjonen om, og tilgjengeligheten på videregående opplæring for voksne. For å finne ut mer om potensialet i regionen må vi blant annet se nærmere på gruppens alderssammensetning og om de er utenfor/delvis utenfor arbeidslivet. Dette vil vi kunne gjøre i samhandling med NAV i Trøndelag.

Tilgang på læreplasser

Tabell 3: Tilgang på læreplasser i regionen sett opp mot elever på videregående trinn

Vernes	Ungdommer og voksne			Behov for lærlinger (innmeldt)				Avvik plasttall 23 sett opp mot behov
	Sum Ungdommer og voksne 2023-2024	Voksne skoleåret 2023-2024 - plasser på Vg2	Skoleåret 2023- 2024 - plasser på Vg2 - ungdommer	2023	2024	2025	2026	
Utdanningsprogram								
Bygg- og anleggsteknikk	72		72	91	94	93	95	-21
Elektro og datateknologi	56		56	22	23	21	16	36
Frisør,blomst,int,eksp.design	10		10	1	1	1	1	9
Helse- og oppvekstfag	73	21	52	21	23	18	20	53
Håndverk, design, produktutv.	0		0	0	0	0	0	0
IT og medieproduksjon	0		0	3	5	4	4	-4
Naturbruk	0		0	7	7	6	6	-7
Restaurant- og matfag	28	7	21	15	16	15	15	13
Salg, service og reiseliv	20		20	21	20	22	21	-1
Teknologi- og industrifag	36		36	21	21	19	18	16
	295	28	267	202	210	199	196	93

Merknader til innrapporteringen: Innrapportering av læreplasser innen helse- og oppvekstfagene mangler.

Helhetlig tilbudsplanlegging og tilbudsprinsipper

Målene for organiseringen av kompetanseproduksjonen i Trøndelag ble vedtatt i fylkestingssak [56/21](#). Disse målene er førende for arbeidet med utviklingen av de operasjonelle tilbudsprinsippene. I fylkestingssak [122/21](#) ble tilbudsprinsippene for ungdomsopplæringen vedtatt. I sak til Hovedutvalg for utdanning [32/23](#) ble prinsippene for høyere yrkesfaglig utdanning for 2024 vedtatt. Tilbudsprinsipper for voksenopplæring foreslås justert i denne hørings-saken, se fellesdelen av høringsdokumentet.

De operasjonelle tilbudsprinsippene for ungdomsopplæringen er kategorisert ut fra avstander mellom videregående skoler i regionen. For Værnesregionen gjelder følgende prinsipper:

B. Regioner med store avstander mellom skolene

- Skolene fordeler Vg2 mellom seg og elevene forventes å flytte mellom skolene på Vg1 og Vg2.
- BYF – modeller benyttes for å slutføre opplæringen på Vg2 og Vg3 -nivå der det ikke lar seg gjøre å følge hovedmodellen.

Politiske vedtak som gjelder Værnes

- I fylkestingssak [11/22](#) ble det vedtatt å ivareta distriktsprofilen ved å øke grunntilskuddet til 12 videregående skoler i Trøndelag. Meråker videregående skole og Selbu videregående skole fikk økt grunntilskuddet på henholdsvis 4,17 % og 2,48 % fra skoleåret 2022-23. For skoleåret 2021-22 ble Steinkjer videregående skole, Levanger videregående skole og Ole Vig videregående skole flyttet opp til kategori I (reduisert tildeling). Pga. utfordringer med å drifte dagens opplæringstilbud uten ekstra utjevningstildeling, mente fylkesdirektøren det var nødvendig å avvende endringen av skolekategori og størrelsen på utjevningstildeling for disse skolene til skolebruksplanprosessen er gjennomført.

Prosess for arbeidet – region Værnes

Regionen har ikke kompetanseforum. Det er usikkert hvordan involvering av arbeidslivet i regionen skal skje.

Den videre politiske prosessen er beskrevet i fellesdelen av høringsnotatet.

Veien videre i arbeidet med å dekke kompetansebehov

Arbeidet med helhetlig tilbudsplanlegging er en kontinuerlig prosess som ikke avsluttes etter denne høringssaken. Prosessen består av følgende trinn i en 1-2-årlig syklus:

- Kunnskapsgrunnlag om regionene og fylket
- Kompetansebehov i regionen
- Samordnet «bestilling» av kompetanse fra regionen
 - Videregående opplæring (Voksne og ungdommer)
 - Høyere yrkesfaglig utdanning (HYU)
 - Universitet/høgskole
- Tjenesteproduksjon – valg av metode for å utvikle kompetanse
 - Skole, lærlingeordningen, nettskole m.m.
- Tilbakemelding til/dialog med regionene knyttet til leveranse av kompetanse
 - Opplæringsbehov dekket?
 - Behov for karriereveilegning i forhold til søkeres valg?
 - Andre tiltak for å oppnå bedre balanse?

Trøndelag fylkeskommune samarbeider bredt både internt og med eksterne aktører for å fremskaffe et best mulig kunnskapsgrunnlag for tilbudsplanleggingen. Her inngår kunnskap som gjelder både hele fylket og de enkelte regioner, og det tas hensyn til nasjonale behov. Videre innhentes det innspill fra regionene angående kompetansebehov. Både kunnskapsgrunnlaget og dialogen med regionene danner grunnlaget for at regionene melder inn en samordnet «bestilling» av kompetanse til fylkeskommunen, hvor man ser de ulike utdanningsnivåene og -typene under ett. Gjennom høringssak foreslår fylkesdirektøren hvordan tjenesteproduksjonen skal se ut, og tilbudsstrukturen vedtas politisk etter at høringsprosessen er avsluttet. I neste omgang vil en dialog med regionene kunne avdekke om utdanningstilbudet er balansert med tanke på kompetansebehov.

Innspill fra Kompetanseforum Værnes

Det finnes ikke noe kompetanseforum for Værnesregionen. Det er derfor ikke mottatt noe innspill fra regionen.

Alternative forslag

Fylkestinget har vedtatt i sak [115/21](#) at dagens skolestruktur skal videreføres i fylkestingsperioden 2019-2023. Det nye fylkestinget må vedta sin strategi for skolestruktur i fylkestingsperioden 2023-2027. Fylkesdirektøren har forstått det slik at essensen i vedtaket i sak 115/21 er opprettholdelse av opplæringsaktivitet på dagens skolesteder for å ha nærhet til opplæringstjenester.

Det er utarbeidet et alternativ for regionen der skoler er foreslått organisatorisk sammenslått, dvs. én skole med to skolesteder. Det er også utarbeidet et alternativ med videreføring av dagens skoler, men med redusert tilbudsbredde/volum.

Organisatorisk sammenslåing av skoler

Organisatorisk sammenslåing innebærer at to skoler blir slått sammen til én skole, men at skoledriften videreføres på begge skolestedene.

Konsekvensene av sammenslåingen er hovedsakelig følgende:

- Det er én rektor som planlegger organisering av opplæringen, bruk av lokaler og utstyr og bruken av penger. Det gir muligheter til å heve kvalitetene på opplæringen og opprettholde en større tjenesteproduksjon.
 - Det er mulig å vri ressursbruken fra administrasjon til tjenesteproduksjon.

- Muligheter for å slå sammen grupper i fellesfag og programfag kan frigi ressurser til utvidelse av tilbudet.
- Kommuner og arbeidsliv i kommunene forholder seg til ett kontaktpunkt for å planlegge og utvikle opplæringstilbud og samarbeid.
- Det å drifte en organisasjon med to arbeidssteder har sine utfordringer, men er ikke uvanlig i arbeidslivet.
- Fram til arbeidsdelingen (fordeling av tilbud) mellom skolene er slutført kan det være utfordrende for søkerne å ikke vite hvilket skolested de skal gå på.

Opprettholde dagens organisering av skolene, med en sterkere reduksjon av opplæringstilbudet

En opprettholdelse av dagens organisering vil sikre at rektor beholder nærheten til sine ansatte og oversikten over den daglige driften. Man unngår utfordringer knyttet til å ha to arbeidssteder, som for eksempel administrativt dobbeltarbeid. Arbeidslivet må på sin side forholde seg til to skoleenheter i utviklingsoppgaver og samarbeid.

Utdanningssektoren må imidlertid redusere ramma betydelig fram mot 2026 og 2027, som beskrevet over og i fellesdelen av høringsnotatet. Kravet om innsparing blir ikke redusert av at skolene videreføres som i dag. En videreføring av dagens organisering vil medføre at tilbudet må reduseres ytterligere. Dette fordi det ikke vil bli mulig å ta ut gevinstene som ligger i samkjøring av grupper i fellesfag og programfag samt administrasjon, jf. modell for organisatorisk sammenslåing.

Forslag og begrunnelse for endringer i tilbudsstrukturen på Værnes for ungdommer og voksne

I vedlegg 1 finner dere tilbudet for 2023-2024. Det er denne tilbudsstrukturen som er utgangspunktet for de forslåtte endringene.

I forslagene er det to ulike tidsperspektiver. Tilbudet på lang sikt tar 2-3 skoleår å realisere, dette finner dere i vedlegg 3. Drøftingene starter med dette perspektivet.

I vedlegg 2 finner dere endringene som foretas fra skoleåret 2024-2025. Dette angir første steget i prosessen for å komme fram til en ny tilbudsstruktur.

I. Hvilke tilbud bør samles i Værnesregionen?

A. Det langsiktige perspektivet fram mot 2025-2026

Yrkesfaglige utdanningsprogrammer

Malvik videregående skole, vil på samme måte som Melhus videregående skole, avgi elever innenfor elektrofagene til ledige lære plasser i Trondheim. Tilbudsstrukturen ved de to skolene er bygd opp ut fra dette faktum.

Innenfor helse- og oppvekstfagene er det en underdekning på lære plasser. Her må kommunene og helseforetakene bidra med flere lære plasser, ellers blir det nødvendig å skalere ned tilbudet.

Det er ikke rapportert inn lære plasser innenfor utdanningsprogrammet Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign. Videre har skolen slitt med at det er lav oppfylling på alle årstrinn. Fylkesdirektøren anbefaler at utdanningsprogrammet Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign fases ut ved Ole Vig videregående skole. Tilbudet gis ved privatskolen Aglo videregående skole i Stjørdal kommune og ved skoler i Trondheim som er i pendleravstand.

Det er vekst i regionen, primært Malvik kommune og Stjørdal kommune. Det er behov for plassene ved Malvik videregående skole og Ole Vig videregående skole for å dekke opp veksten. Om det skal være en større samling av tilbud i regionen, så vil det kreve utbygginger på en eller flere av skolene. Det er ikke rom for investeringer i økonomiplanperioden 2024-2027.

Det gir marginale besparelser å flytte tilbud fra Selbu videregående skole til Ole Vig videregående skole. Skal det gi besparelser, så kommer vi fort opp i en situasjon der grunnlaget for skolen kan falle bort. Utgangspunktet for endringene i tilbudet er at de ikke fjerner grunnlaget for å opprettholde dagens skolesteder.

De studieforberedende utdanningsprogrammene

Det er klart at en samordning av tilbudet på studiespesialisering mellom Ole Vig videregående skole og Selbu videregående skole ville gitt besparelser, men det ville i praksis tatt bort grunnlaget for Selbu videregående skole. De ville miste over en tredjedel av elevene ved skolen.

Musikk, dans og drama med fordypning musikk er blant de dyre tilbudene som er foreslått redusert for å nå innsparingskravene i økonomiplanen. Det vil ikke være økonomisk bærekraftig å beholde dans når musikk fases ut. De to opplæringsløpene musikk og dans fases ut over en treårs periode.

Tilbudet innenfor studiespesialisering økes med en parallell, fortrinnsvis ved Ole Vig videregående skole. Konkurransen om å bli tatt inn på både dans og musikk vil bli skjerpet ved at tilbudene samles på færre skoler og med redusert kapasitet. De fleste søkerne vil derfor få et tilbud på et av de øvrige studieforberedende utdanningsprogrammene i regionen.

De to opplæringsløpene finnes både i Trondheim og på Inderøy. Det er pendleravstand til Trondheim med hyppige bussavganger.

B. Gjennomføring av tilbudsomleggingen/det korte perspektivet

Tilbudene legges om gradvis og tas nivå for nivå. Det starter med Vg1-nivået.

Endringer i 2024-2025

- Ole Vig videregående skole
 - Utfasing av Vg1 Musikk
 - Utfasing av Vg1 Dans
 - Utfasing av Vg1 Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign
 - Vg1 Studiespesialisering økes med en ekstra klasse

Endringer i 2025-2026

- Ole Vig videregående skole
 - Utfasing av Vg2 Musikk
 - Utfasing av Vg2 Dans
 - Utfasing av Vg2 Interiør og eksponeringsdesign
 - Vg2 Studiespesialisering økes med en ekstra klasse

C. Andre omlegginger

Ut fra endringer i tilbudsstruktur bør ressursfordelingsmodellen justeres for Ole Vig videregående skole slik at utjevningstil fordelingen endres fra ca. 8000 kroner per elev til rundt 4000 kroner.

II. Samorganisering av skoler

Det er ikke forslag om samorganisering av skoler i denne regionen.

III. Tiltak for å nå innsparingskrav

Reduksjon av tilbudet på spisset toppidrett.

Spisset toppidrett er delt opp i kategoriene A-tilbud og U-tilbud. Begge tilbudene tilfredsstillere kravene som stilles til spisset toppidrett. A-tilbud bidrar jevnlig med utøvere som tar medaljer i de store mesterskapene. Følgende U-tilbud foreslås tatt ut av tilbudsstrukturen ved Meråker videregående skole:

- Skyting
- Skiskyting

Det at tilbudene tas ut av spisset toppidrett betyr at skolen og idretten ikke får ekstra midler til trenere og/eller andre tiltak som er nødvendig for å nå kvalitetskravene. Det vil fremdeles være mulig å gå på idrettsfag og utøve idrettene, men det gis ikke ekstra tildeling for å gi enkeltelever ved skolen tettere idrettsfaglig oppfølging. Utfasingen tas over tre til fire år.

Reduksjon av yrkesfaglige tilbud

- Se utfasingen av utdanningsprogrammet Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (Vg1, Vg2 og Vg3)

Musikk, dans og drama

- Utfasing av musikk, dans og drama fordypning musikk og dans

Forslag og begrunnelse for tilbudsstrukturen på Værnes for voksne

I videregående opplæring for voksne skal opplæringstilbudet tilpasses den voksnes livssituasjon. Eksempel på tilpasning er komprimert opplæringstid, kveldsundervisning og fjernundervisning. Det betyr ikke at tilbudet skal passe hver enkelt, men at tilbudet er lagt til rette for at deltakere i ulike livssituasjoner kan benytte seg av tilbudet.

I planleggingen av opplæringstilbudet for voksne er det forsøkt tatt høyde for de som er tatt inn etter dagens lovverk, og hensynet til endringene i nytt lovverk. For å imøtekomme ny lov og forskrift vil det være nødvendig med justeringer over tid, for å treffe kompetansebehovet bedre. I oversikten nedenfor framgår planlagte opplæringstilbud for voksne i regionen. I tillegg er det planlagt noen fylkestilbud. Skoler med fylkestilbud vil ha ansvar for deltakere fra hele fylket.

I fag der det ikke er fylkestilbud eller regionale tilbud vil det være aktuelt å samorganisere med ordinært tilbud. Det vil da være behov for å tilpasse timeplanen til dette. Eksempelvis kan det være hensiktsmessig å planlegge programfagopplæringen bolkvis, slik at voksne får mest mulig fulle/få dager med opplæring. Mange voksne har behov for å stå i jobb parallelt med opplæringen, og har også omsorgsoppgaver som skal ivaretas.

Når søkertallene er på plass, vil det foretas en justering av planlagt tilbud der det er behov. Det kan også bety at det er behov for å opprette tilbud som ikke er nevnt i høringen.

I hoveddelen er det nevnt innføring av modulstrukturert fag- og yrkesopplæring (MFY). Trøndelag innfører de nye læreplanene etappevis, og starter med 4 utvalgte lærefag. I utvelgelsen av fag er erfaringer fra forsøket lagt til grunn. For høsten 2024 tilbys helsearbeiderfaget, salgafaget, betongfaget og kokkfaget. Helsearbeiderfaget har erfaringsmessig en større søkermasse, og vil derfor planlegges i alle regioner. Erfaringer fra MFY-forsøket viser at salgafaget egner seg godt som et nettbasert tilbud, på grunn av fagets egenart. Søkermassen er spredt i hele fylket, og det er få søkere. Kokkfaget krever tilgang til egnede lokaler, og bør legges til en skole som får ansvar for deltakere fra et større geografisk område. Betongfaget er en oppfølging av politisk vedtak (sak [65/22](#) i Hovedutvalg for utdanning), og er planlagt som et digitalt tilbud. Fylkeskommunen jobber med plan for overgangsordninger fra ordinær læreplan til de nye læreplanene.

Videregående opplæring for voksne – regiontilbud

Bakgrunn for planlagte tilbud er foreslåtte prinsipper i hoveddelen av høringsnotatet.

Forslag egne grupper for voksne skoleåret 2024-2025

- Ole Vig vgs.
 - Vg1 Helse- og oppvekstfag
 - Vg2 Barne- og ungdomsarbeiderfag
 - Helsearbeiderfag (MFY-læreplan)
- Selbu vgs.
 - Ingen egne grupper/samkjøring med ungdom ved behov
- Malvik vgs.
 - Ingen egne grupper/samkjøring med ungdom ved behov
- Meråker vgs.
 - Ingen egne grupper/samkjøring med ungdom ved behov

Regionen har erfaringsmessig få søkere til **påbygg til generell studiekompetanse**. Det vurderes som tilstrekkelig med muligheten innen nettskolen, samt mulighet for samkjøring med ungdomsopplæring.

Helsearbeiderfag (MFY-læreplan) blir et sentralt voksenopplæringstilbud i regionen, siden en stor andel av søkerne har dette som ønsket sluttkompetanse. Det er ønskelig at én skole i regionen har opplæringsansvar. Ole Vig vgs. vurderes som egnet, med bakgrunn i fagmiljø og lokasjon.

Fellesfag for voksne som går yrkesfag

Når det gjelder fellesfag, er det flere løsninger:

- Skolen som tilbyr programfag har også ansvar for fellesfagene
- To eller flere skoler i regionen samarbeider om fellesfag for å fylle opp større grupper med fellesfag

I tillegg vil det være mulig å ta fellesfag gjennom nettskolen, for de deltakerne som ønsker det.

Videregående opplæring for voksne – fylkestilbud

Fylkestilbudene planlegges som fleksibel opplæring, og skal ivareta deltakere som kan bo langt fra opplæringsansvarlig skole. Se prinsipper i fellesdelen av høringsnotatet under «Alternative opplæringsarenaer, nye opplæringsformer, nettskole og samlingsbasert opplæring».

Fylkestilbud for voksne skoleåret 2024-2025:

- Nettskolen
 - Fellesfag YF (ny)
 - Påbygg til generell studiekompetanse
 - De seks studiekompetansefagene
- Helse- og oppvekstfag
 - Vg3 Tannhelse (Verdal vgs. skoleåret 2024-2025, deretter ny struktur)
 - Vg3 Apotek (TROVO)
 - Vg3 Helsesekretær (TROVO)
 - Vg2 Fotterapi og ortopediteknikk (Steinkjer vgs. 2024-2025, deretter utfases)
 - Vg3 Fotterapi (Steinkjer vgs. 2024-2026, deretter utfases)

- Vg2 Ambulansefag – syklus på annenhvært år (Olav Duun vgs.)
- Elektro og datateknologi
 - Vg1 Elektro og datateknologi (ikke avgjort)
 - Vg2 Elenergi og ekom (ikke avgjort)
 - Vg2 Elenergi og ekom (Steinkjer vgs. skoleåret 2024-2025, deretter utfases)
- Restaurant- og matfag
 - Kokkfaget MFY-læreplan (Byåsen vgs.)
- Salg, service og reiseliv
 - Salgsfaget, MFY-læreplan (TROVO)
- Bygg- og anleggsteknikk
 - Betongfag, MFY-læreplan (Charlottenlund vgs.)

Fylkestilbud skal organiseres slik at det er mulig for deltakere fra hele fylket å delta, ved at skolen skal kunne gjennomføre distribuert og samlingsbasert opplæring. Det vurderes som hensiktsmessig at én skole har dette ansvaret. Det kan være hensiktsmessig for opplæringsansvarlig skole å samarbeide med andre skoler, blant annet for å gjennomføre samlinger og for å skaffe praksisplasser til Yrkesfaglig fordypning.

Det er foreslått ett nytt tilbud i nettskolen; **Fellesfag for yrkesfag**. Fellesfag for yrkesfag er etterspurt i lengre tid.

Innen helsefagene har Olav Duun vgs. hatt et stabilt tilbud på Vg2 **Ambulansefag**. Faget er foreslått videreført. Tilbudet settes i gang annenhvært år. Dimensjonering må sees i sammenheng med lærlingebehovet i hele fylket.

Tannhelsetilbudet er lagt til Verdal vgs. med ei begrensning på kommende år. **Apotekteknikk, helsesekretær og tannhelsesekretær** er 3-årige opplæringsløp i skole. Det er tilbud med en begrenset mengde søkere som bor spredt i fylket, noe som gjør det utfordrende å dimensjonere et stedlig tilbud med nærhet til deltakerne. For å se om det er mulig å finne en modell som treffer disse utfordringene bedre, er det nedsatt ei arbeidsgruppe som vurderer å legge deler av tannhelsetilbudet på digital plattform med sterk tilknytning til praksis i klinikkene. Arbeidsgruppa skal levere sine anbefalinger i løpet av 2024, og vil legge grunnlaget for planlegginga av tilbudet fra skoleåret 2025-2026.

Fotpleie (Vg2 og Vg3) har vært tilbudt ved Steinkjer vgs. som rene voksentilbud, da det ikke eksisterer et ungdomstilbud i eget fylke. Tilbudet utfases da det er få søkere og lite meldt kompetansebehov i Trøndelag. For å opprettholde tilbudet må næringslivet melde kompetansebehov.

Elektro og datateknologi har solid søkermasse, men det er begrenset tilgang på læreplasser. Hovedtyngden søkere har behov for Vg2 Elenergi og ekom, der det er mange mulige sluttkompetanser etter Vg2. Ved andre ønskede sluttkompetanser bør man ta sikte på samorganisering med ungdomsklasser, eller alternative modeller for opplæring (1 år skole + 3 års læretid, fagbrev på jobb, osv.). For skoleåret 2023-2024 var det to fylkestilbud på Vg1 (Steinkjer vgs. og Meldal vgs.). Det foreslås at begge fylkestilbudene fases ut, og erstattes av ett fylkestilbud. Det er flere skoler som har utdanningsprogrammet på Vg1, med videre mulighet for Vg2 Elenergi og ekom. Det er ikke foreslått hvilken skole som bør ha fylkestilbudet, men høringen gir mulighet for flere skoler å vurdere om de har kapasitet til å utvikle et godt fylkestilbud innen elektrofag. Kapasitet på tilbudet vil sees i sammenheng med ungdomsopplæring, tilgang på læreplasser i fylket og innmeldt kompetansebehov.

I **Salgsfaget** vil MFY-læreplanene benyttes fra høsten 2024. Erfaringer fra forsøket har vist at faget egner seg godt som nettbasert tilbud. Det foreslås derfor et nettbasert fylkestilbud, der én skole har

ansvaret for opplæring. De skolene som har vært involvert i forsøket er TROVO, Verdal vgs., Fosen vgs., Oppdal vgs. og Kyrksæterøra vgs. TROVO foreslås som ansvarlig for salgsfaget etter nye læreplaner.

Vedlegg:

1. Tilbudet for 2023-2024
2. Tilbudet for 2024-2025
3. Tilbudet for 2025-2026